

UCHWAŁA Nr XXVI/143/2016

RADY GMINY JELEŚNIA

z dnia 30 września 2016 r.

w sprawie zaopiniowania projektu planu ochrony Babiogórskiego Parku Narodowego z siedzibą w Zawoi

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 i art. 89 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r. Nr 446) oraz art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz.1651z późn. zm.),

Rada Gminy Jeleśnia uchwala, co następuje:

§ 1

Opiniuje się pozytywnie projekt planu ochrony Babiogórskiego Parku Narodowego z siedzibą w Zawoi, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Jeleśnia.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**PRZEWODNICZĄCY RADY
GMINY JELEŚNIA**
mgr inż. Ryszard Nowak

Projekt z dnia 22 sierpnia 2016 r.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ŚRODOWISKA¹⁾
z dnia ..... 2016 r.
w sprawie ustanowienia planu ochrony
dla Babiogórskiego Parku Narodowego z siedzibą w Zawoi**

Na podstawie art. 19 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r., poz. 1651, z późniejszymi zmianami) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się Plan ochrony dla Babiogórskiego Parku Narodowego z siedzibą w Zawoi, który staje się planem ochrony dla obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Ostoja Babiogórska PLH120001 i planem zadań ochronnych dla obszaru specjalnej ochrony ptaków Babia Góra PLB120011 w części pokrywającej się z obszarem Parku, stanowiący załącznik do rozporządzenia.

§ 2. Do dokumentów i projektów:

- 1) studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin,
  - 2) miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
  - 3) planu zagospodarowania przestrzennego województwa małopolskiego,
  - 3) planu zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego,
- uzgodnionych z Dyrektorem Babiogórskiego Parku Narodowego, przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, nie stosuje się ustaleń do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, planu zagospodarowania przestrzennego województwa małopolskiego i śląskiego, dotyczących eliminacji lub ograniczania zagrożeń zewnętrznych i wewnętrznych ujętych w załączniku do rozporządzenia.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Załącznik do rozporządzenia Ministra Środowiska

---

1) Minister Środowiska kieruje działem administracji rządowej – środowisko, na podstawie § 1 ust. 2 pkt. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Środowiska (Dz. U. Nr 248, poz. 1493 i Nr 284, poz. 1671).

PLAN OCHRONY DLA BABIOGÓRSKIEGO PARKU NARODOWEGO Z SIEDZIBĄ W ZAWOI

Rozdział I

CELE OCHRONY PRZYRODY ORAZ WSKAZANIE PRZYRODNICZYCH I SPOŁECZNYCH UWARUNKOWAŃ ICH REALIZACJI

1. Cele ochrony przyrody

Celem ochrony przyrody Babiogórskiego Parku Narodowego z siedzibą w Zawoi zwanego dalej „Parkiem” jest zachowanie unikatowych górskich ekosystemów z ich naturalną różnorodnością biologiczną, z kształtującymi je naturalnymi procesami przyrodniczymi oraz przywracanie właściwego stanu zniekształconym siedliskom przyrodniczym, siedliskom roślin, zwierząt i grzybów, zachowanie walorów krajobrazowych i kulturowych, a także kształtowanie właściwych postaw człowieka wobec przyrody.

Priorytetem działań ochronnych Parku jest ochrona zwartego kompleksu silnie zróżnicowanych ekosystemów o bardzo wyraźnym strefowym układzie związanym z wysokością n.p.m. cechujących się wysokim stopniem naturalności oraz ciągłością przestrzenną i czasową zachodzących naturalnych procesów przyrodniczych.

Celem ochrony jest również prowadzenie badań naukowych, inwentaryzacji przyrodniczej i monitoringu służących wzbogaceniu wiedzy i wypracowaniu skutecznych metod ochrony przyrody oraz właściwemu udostępnianiu obszaru Parku do celów naukowych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych i sportowych na zasadach nie wpływających negatywnie na jego przyrodę.

1.1. Celem ochrony przyrody nieożywionej jest:

- 1) zapewnienie naturalnego przebiegu procesów przyrodniczych warunkujących piętrowość rzeźby, zróżnicowanie genetyczne form terenu (formy osuwiskowe, peryglacjalne, niwalne i glacialne) oraz unikatowe w Beskidach typy gleb i cechy hydrograficzne (piętra hydrograficzne, duża liczba źródeł i jeziorzek osuwiskowych) na obszarze ochrony ścisłej;
- 2) ochrona gleby pozbawionej roślinności w wyniku działania czynników antropogenicznych przed erozją;
- 3) ochrona gleby, wody i powietrza przed zanieczyszczeniami;
- 4) ochrona wód powierzchniowych (źródeł, potoków, jeziorzek osuwiskowych i obszarów podmokłych) oraz wód podziemnych przed wpływami antropogenicznymi;
- 5) ochrona naturalności źródeł i pojedynczych źródeł.

1.2. Celem ochrony ekosystemów leśnych jest:

- 1) zapewnienie naturalnego przebiegu procesów przyrodniczych oraz utrzymanie naturalnej różnorodności biologicznej na obszarze ochrony ścisłej;
- 2) wspomaganie naturalnej regeneracji ekosystemów z uwzględnieniem potrzeb ochrony siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin, grzybów i zwierząt oraz ich siedlisk na obszarze ochrony czynnej;
- 3) przywracanie do właściwego stanu ochrony zniekształconych ekosystemów (struktury i funkcji), w tym siedlisk przyrodniczych ²⁾: 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*), 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*), 91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi-Betuletum*, *Vaccinio uliginosi-Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne, 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*,

Alnenion glutinoso-incanae) i olsy źródłiskowe, 9410-3 Dolnoreglowy bór mieszany, 9140 Górskie jaworzyny ziołoroślowe (*Aceri Fagetum*), *9180 Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (*Tilio plathyphyllis-Acerion-pseudoplatani*), 9410-1 Acydoofilne bory górnoreglowe (*Plagiothecio-Piceetum*), na obszarze ochrony czynnej.

1.3. Celem ochrony lądowych ekosystemów nieleśnych jest:

- 1) zapewnienie naturalnego przebiegu procesów przyrodniczych i kształtowania się różnorodności biologicznej na obszarze ochrony ścisłej, w tym siedlisk przyrodniczych²⁾: 4060 Wysokogórskie borówczyska bażynowe (*Empetro-Vaccinietum*), 4070 Zarośla kosodrzewiny (*Pinetum mugo*), 4080 Subalpejskie zarośla wierzyby lapońskiej (*Salicetum lapponum*) i śląskiej (*Salicetum silesiaca*), 6150 Wysokogórskie murawy acydoofilne (*Juncion trifidi*) i bezwapienne wyleżyska śnieżne (*Salicion herbaceae*), 6170 Nawapienne murawy wysokogórskie (*Seslerion tatrae*) i wyleżyska śnieżne (*Arabidion coeruleae*), 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*), 8110 Piargi i gołoborza krzemianowe;
- 2) odtwarzanie i utrzymanie półnaturalnych zbiorowisk łąkowych i zwiększanie ich różnorodności biologicznej, w tym właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych²⁾: 6520 Górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie (*Polygono-Trisetion*), 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea nigrae*).

1.4. Celem ochrony ekosystemów wodnych jest:

- 1) zapewnienie naturalnego przebiegu procesów w ekosystemach wodnych;
- 2) utrzymanie i poprawa retencji oraz czystości wód;
- 3) zachowanie siedlisk występowania organizmów wodnych oraz siedlisk wilgotnych i bagiennych związanych z ekosystemami wodnymi;
- 4) ochrony przed zanieczyszczeniami pochodzenia antropogenicznego;
- 5) ochrona źródeł mineralnych na orawskich podnóżach Babiej Góry.

1.5. Celem ochrony gatunków roślin, grzybów i ich siedlisk jest:

- 1) zachowanie lub przywrócenie naturalnego zróżnicowania genetycznego, gatunkowego oraz siedliskowego (w tym: mikrosiedlisk lasów naturalnych, siedlisk wodnych, podmokłych, ekotonowych, łąk kośnych, pastwisk);
- 2) zachowanie siedlisk półnaturalnych zbiorowisk nieleśnych i związanych z nimi zespołów roślinnych;
- 3) utrzymanie gatunków rzadkich i zagrożonych oraz unikatowych lokalnych populacji gatunków o dużej randze florystycznej;
- 4) usuwanie gatunków obcych;
- 5) odtwarzanie i utrzymanie siedlisk i populacji gatunków będących przedmiotami ochrony Natura 2000 we właściwym stanie ochrony, dotyczy to następujących gatunków²⁾: 1386 bezlist okrywowy (*Buxbaumia viridis*), 4109 tojad morawski (*Aconitum firmum moravicum*), 4116 tocja karpacka (*Tozzia alpina carpatica*), polega na tym, że:
  - a) liczebność gatunku nie maleje i wykorzystuje możliwości siedliska, a struktura populacji gatunku nie stwarza zagrożeń dla liczebności populacji w przyszłości;
  - b) siedlisko gatunku ma odpowiednią dla zapewnienia trwałości gatunku wielkość i strukturę;
  - c) nie ma zagrożeń dla długoterminowego przetrwania gatunku.

1.6. Celem ochrony gatunków zwierząt i ich siedlisk jest:

- 1) zachowanie lub przywrócenie zróżnicowania genetycznego, gatunkowego i siedliskowego;
- 2) zachowanie siedlisk (mikrosiedlisk) półnaturalnych zbiorowisk nieleśnych i związanych z nimi zespołów zwierzęcych;
- 3) usuwanie gatunków obcych;
- 4) utrzymanie gatunków rzadkich i zagrożonych oraz unikatowych lokalnych populacji gatunków o dużej randze faunistycznej;
- 5) ograniczanie niekorzystnych zjawisk spowodowanych przegęszczeniem populacji niektórych gatunków;
- 6) odtwarzanie właściwego stanu ochrony gatunków będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000²⁾: 4014 biegacz urozmaicony (*Carabus variolosus*), *4024 sichrawa karpacka (*Pseudogaurotina excellens*), 1193 kumak górski (*Bombina variegata*), 2001 traszka karpacka

(*Triturus montandoni*), *1352 wilk (*Canis lupus*), *1254 niedźwiedź brunatny (*Ursus arctos*); A108 głąszec (*Tetrao urogallus*), A217 sóweczka (*Glaucidium passerinum*), A223 włośchatka (*Aegolius funereus*), A236 dzięcioł czarny (*Dryocopus martius*), A239 dzięcioł białostrzbiasty (*Dendrocopos leucotos*), A241 dzięcioł trójpalczasty (*Picoides tridactylus*), A259 siwerniak (*Anthus spinoletta*), A267 płochacz halny (*Prunella collaris*), A282 drozd obrożny (*Turdus torquatus*);

- 7) utrzymanie właściwego stanu ochrony dla następujących gatunków²⁾: 1361 ryś *Lynx lynx*, A261 pliszka górska (*Motacilla cinerea*), A264 pluszcz (*Cinclus cinclus*);
- 8) rozpoznanie stanu zachowania gatunków i ich siedlisk²⁾: 4026 zagłębek bruzdkowany (*Rhysodes sulcatus*), *2612 darniówka tatrzańska (*Microtus tatricus*).
- 1.7. Celem ochrony krajobrazu jest:
  - 1) zachowanie walorów widokowych i estetycznych mających źródło w naturalnym przebiegu procesów przyrodniczych;
  - 2) zachowanie istniejącej mozaiki lasów i obszarów nieleśnych;
  - 3) kształtowanie i zachowanie lokalnego krajobrazu kulturowego.
- 1.8. Celem ochrony wartości kulturowych jest zachowanie, uwidocznienie i eksponowanie elementów dziedzictwa kulturowego wraz z ich otoczeniem, w szczególności:
  - 1) zachowanie harmonii krajobrazu przyrodniczego i kulturowego;
  - 2) kształtowanie i zachowanie elementów zagospodarowania terenu Parku w sposób harmonizujący z lokalnymi walorami przyrodniczymi, kulturowymi i widokowymi;
  - 3) zachowanie istniejących na terenie Parku obiektów o znaczeniu historycznym;
  - 4) kultywowanie i propagowanie zanikających wartości kulturowych (języka, muzyki, obrzędów itp.);
  - 5) promowanie działań na rzecz zachowania budownictwa regionalnego na obszarze otuliny Parku i wprowadzenia cech regionalnych do nowej zabudowy.

2. Przyrodnicze uwarunkowania realizacji celów ochrony przyrody

2.1. Budowa geologiczna

Głównym elementem budowy masywu Babiej Góry jest synklina Babiej Góry, będąca szeroką strefą łęku wypełnionego przez piaskowce magurskie. Północne skrzydło synkliny ma budowę regularną, południowe skrzydło jest silnie zaburzone i obalone (odwrócenie warstw skalnych). Synklinie Babiej Góry od północy i południa towarzyszą struktury fałdowe. Widoczna miąższość grzbietotwórczych piaskowców magurskich wypełniających synklinę Babiej Góry osiąga 700 m.

Masyw Babiej Góry jest pocięty uskokiemi, wzdłuż których obszar został podniesiony wyżej aniżeli sąsiednie pasma górskie zbudowane z piaskowców magurskich. Zaznacza się różnica między rzeźbą osuwiskową północnego i południowego stoku Babiej Góry, polegająca m.in. na głębszym spękaniu podłoża na stoku północnym i większej miąższości koluwiów blokowych i rumoszowych na tym stoku.

Stoki i podnóża Babiej Góry są pokryte grubą warstwą utworów wieku czwartorzędowego, do których zalicza się gołoborza, blokowe, rumoszowe lub gliniaste koluwia, żwiry rzeczne plejstoceny i holoceny. Lokalnie na spłaszczeniach lub w zagłębieniach stokowych (formy osuwiskowe) występują holoceny torfy i mułki torfowe. Pomimo zachowanych śladów podcięć glacialnych w górnych partiach północnego stoku masywu trudno jednoznacznie zidentyfikować występowanie pozostałości po morenach, które uległy osunięciu prawdopodobnie jeszcze u schyłku ostatniego zlodowacenia.

Cenne obiekty przyrody nieożywionej stwierdzone na obszarze Parku

Lp.	Nazwa obiektu	Położenie obiektu	Liczba obiektów
1.	Ostańce mrozowe-tumpy	Wierzchowina grzbietowa	7
2.	Terasy krioplanacyjne	Wierzchowina grzbietowa, górna część stoków pd.	54
3.	Skalki rezydualne w formie ambon (piaskowiec magurski)	W obrębie klifów mrozowych, głównie wzdłuż północnego obrzeżenia teras krioplanacyjnych	liczne formy
4.	Teraski girlandowe	Północne obrzeża najwyżej	4 duże obszary z

Lp.	Nazwa obiektu	Położenie obiektu	Liczba obiektów
		położonych teras krioplanacyjnych	takimi formami
5.	Struktury mrozowej segregacji gruntu	Najwyżej położone terasy krioplanacyjne	2 duże obszary z takimi formami (formy zmarłe)
6.	Gołoborza czynne z wstęgami i jezorami gruzowymi (babiogórskie "morze głazów"), litosole i regosole	Obszar podszczytowy	jeden zwarty obszar występowania
7.	Strefa rozluźnienia tektonicznego (głębokie spękania masywu skalnego), rowy osuwiskowe, ścianki skalne, blokowiska, litosole, regosole	Górna część stoków południowych: <i>Kuchynia</i> i inne miejsca na <i>Wolarni</i>	co najmniej 5 obszarów z rowami osuwiskowymi
8.	Zerwy i nisze osuwiskowe ze ściankami skalnymi, ściany skalne obrywowe (piaskowiec magurski), miększe pokrywy blokowych koluwiów	Górna część stoków północnych w sąsiedztwie wierzchowiny grzbietowej - <i>Przeł. Brona</i> , <i>Kościółki</i> , rejon <i>Kępy</i> , rejon <i>Sokolicy</i>	liczne formy
9.	Osuwiska ześlizgowe (nisze i wały koluwalne)	Górna część stoków południowych	liczne formy
10.	Żleby i towarzyszące stożki usypiskowe	Górna część stoków północnych - <i>Żleb Piarżysty</i> , <i>Żleb Poszukiwaczy Skarbów</i> , żleby w rejonie <i>Urwiska</i>	28
11.	Rynna korazyjna dużych rozmiarów, przemodelowana niwalnie i glacialnie	Urwiste północne stoki pod Diablakiem - <i>Szeroki Żleb</i>)	1
12.	Glacialne podcięcia stoków (przemodelowane przez lodowce stokowe nisze osuwiskowe i rynny korazyjne) i towarzyszące moreny zypiskowe (przemodelowane przez ruchy osuwiskowe oraz spływy gruzowe)	Górna część północnych stoków w rejonie Diablaka - duży kocioł między Kościółkami i Diablakiem, dolna część Szerokiego Żlebu, <i>Urwisko</i>	3
13.	Najmłodsze osuwiska, w większości pokrywowe, o znanym wieku (XIX-XX w.). Dobrze wykształcona sekwencja mikroform	Stoki północne - <i>Urwane</i> (1868 r.), <i>Cyłowa Zerwa</i> (1962 r. I później), <i>osuwisko pod Diablakiem</i> (1997 r. I później)	3 duże obiekty
14.	Jeziorka osuwiskowe stałe	Stoki północne i południowe – <i>Mokry Stawek</i> , <i>Marków Stawek</i> , <i>Zimny Stawek</i> , <i>Orawski Duży Stawek</i>	4
15.	Jeziorka osuwiskowe okresowe	Stoki północne i południowe - <i>Suchy Stawek</i> , <i>Izdebczyński Stawek</i> , <i>Mułowy Stawek</i>	3

2.2. Klimat

O wyjątkowym charakterze klimatu Babiej Góry świadczy kontrast stosunków cyrkulacyjnych, radiacyjnych, opadowych, termicznych i bioklimatycznych pomiędzy stokami północnymi i południowymi.

Stoki południowe opadają w kierunku Kotliny Orawskiej o silnie zaznaczonym kontynentalizmie termicznym i pluwiainym, z kolei stoki północne opadające do doliny Skawicy otwartej na napływ mas powietrza z północy cechują się bardziej oceanicznym klimatem. Znajduje to wyraz w piętrowym układzie stosunków klimatycznych i bioklimatycznych na obu stokach masywu i na jego przedpolu.

Stoki północne i południowe Babiej Góry różnią się na tych samych wysokościach n.p.m. warunkami bioklimatycznymi; południowe stoki masywu o korzystnych warunkach insolacji cechuje bioklimat silnie bodźcowy, natomiast stoki północne o mniej korzystnym układzie stosunków radiacyjnych cechują się już umiarkowaniem bodźcowym bioklimatem.

Znaczne deniwelacje na obszarze masywu Babiej Góry sprzyjają występowaniu na niewielkiej przestrzeni znacznych różnic w wartościach poszczególnych elementów klimatu.

W obszarze Parku wydzielono pięć pięter klimatycznych:

- 1) umiarkowanie ciepłe (śr. temp. roku od 6 do 8°C),
- 2) umiarkowanie chłodne (od 4 do 6°C),
- 3) chłodne (od 2 do 4°C),
- 4) bardzo chłodne (od 0 do 2°C),
- 5) umiarkowanie zimne (od -2 do 0°C),

Wydzielone piętra klimatyczne wyrażają zmienność wartości elementów klimatu w zależności od wysokości n.p.m.

2.3. Gleby

Podtypy gleb (wraz z niektórymi odmianami podtypów) według Klasyfikacji gleb leśnych Polski z roku 2000 stwierdzone na obszarze Parku

Lp.	Podtypy gleb, odmiany podtypów gleb	Symbole podtypów gleb
1.	Inicjalne skaliste – litosole	IS
2.	Inicjalne rumoszowe – regosole	IR
3.	Rankery bielcowe	RNb
4.	Pararendziny właściwe	PRw
5.	Brunatne właściwe	BRw
6.	Brunatne właściwe gruntowoglejowe	BRwgg
7.	Szarobrunatne	BRs
8.	Brunatne wylugowane	BRwy
9.	Brunatne wylugowane gruntowoglejowe	BRwygg
10.	Brunatne kwaśne	BRk
11.	Brunatne kwaśne gruntowoglejowe	BRkgg
12.	Brunatna kwaśne opadowoglejowe	BRkog
13.	Brunatne bielcowane	BRb
14.	Bielice właściwe	BIw
15.	Glejobielcowe właściwe	Bgw
16.	Bielcowe właściwe	Bw
17.	Gruntowoglejowe właściwe	Gw
18.	Gruntowoglejowe próchniczne	Gp
19.	Gruntowoglejowe mułowe	Gmł
20.	Gruntowoglejowe murszowe	Gm
21.	Gruntowoglejowe torfowe	Gt
22.	Amfiglejowe	OGam
23.	Torfowo-mułowe	MŁt
24.	Torfowe torfowisk niskich	Tn
25.	Torfowo-murszowe	Mt
26.	Mady rzeczne właściwe	MDw
27.	Mady rzeczne próchniczne	MDp

2.4. Ekosystemy występujące na obszarze Parku

a) Ekosystemy leśne Parku zajmują obszar 2856,57 ha. Lasy Parku zostały zaliczone do III kategorii zagrożenia pożarowego – małe zagrożenie.

Zbiorowiska roślinne leśne występujące na obszarze Parku oraz odpowiadające im kody siedlisk przyrodniczych Natura 2000

Lp.	Zbiorowiska roślinne leśne	Kody siedlisk przyrodniczych ²⁾
1.	Mezofilna jedlina (<i>Galio-Abietetum</i>)	9110-3
2.	Kwaśna buczyna górska (<i>Luzulo nemorosae-Fagetum</i>)	9110-2
3.	Żyzna buczyna karpacka (<i>Dentario glandulosae-Fagetum</i>)	9130-3
4.	Jaworzyna ziołoroślowa (<i>Aceri-Fagetum</i>)	9140-2
5.	Las jaworowy (<i>Lunario-Aceretum</i>)	*9180-3
6.	Jaworzyna karpacka (<i>Sorbo-Aceretum</i>)	*9180-5
7.	Górska świerczyna na torfie (<i>Bazzanio-Piceetum</i>)	91D0-4
8.	Olszyna karpacka (<i>Alnetum incanae</i>)	*91E0-6
9.	Olszyna bagienna (<i>Caltho-Alnetum</i>)	*91E0-7
10.	Jedlina bagienna (<i>Doronico austriacii-Abietetum</i>)	-
11.	Acidofilna zachodniokarpacka świerczyna górnoreglowa (<i>Plagiothecio-Piceetum</i>)	9410-1
12.	Mieszany bór dolnoreglowy (<i>Abieti-Piceetum montanum</i>)	9410-3
13.	Zarośla jarzębiny <i>Athyrio-Sorbetum</i>	-

b) Łądowe ekosystemy nieleśne Parku zajmują obszar 495,45 ha.

Zbiorowiska roślinne nieleśne występujące na obszarze Parku oraz odpowiadające im kody siedlisk przyrodniczych Natura 2000

Lp.	Zbiorowiska roślinne nieleśne	Kody siedlisk przyrodniczych ²⁾
1.	Wysokogórskie borówczyska bażynowe (<i>Empetro-Vaccinietum</i>)	4060
2.	Karpackie zarośla kosodrzewiny (<i>Pinetum mughi carpaticum</i>) sp.	*4070
3.	Zarośla wierzy śląskiej (<i>Salicetum silesiaca</i>)	4080
4.	Murawa wysokogórska z sitem skuciną <i>Juncus trifidus</i> (<i>Junco-Festucetum supinae</i>)	6150
5.	Zbiorowisko wyleżyskowe z panującą wierzbą zielną (<i>Salicetum herbaceae</i>)	6150
6.	Murawy kosmatki brunatnej (<i>Luzuletum spadiceae</i>)	6150
7.	Zespół kostrzewy pstrej (<i>Saxifrago-Festucetum versicoloris</i>)	6170
8.	Psiary w piętrze subalpejskim (<i>Hieracio alpini-Nardetum</i>)	*6230
9.	Zbiorowisko z dominacją knieci błotnej górskiej i świerżbka orzęsionego (<i>Caltha laeta-Chaerophyllum hirsutum</i>)	-
10.	Ziołorośla z panującym lepieźnikiem białym (<i>Petasitetum albi</i>)	6430
11.	Ziołorośla z panującym lepieźnikiem wyłysiałym (<i>Petasitetum kablikianii</i>)	6430
12.	Ziołorośla z panującym tojadem mocnym (<i>Aconitetum firmi</i>)	6430
13.	Ziołorośla z panującą miłosną górką (<i>Adenostyletum alliariae</i>)	6430
14.	Ziołorośla z panującym szczawiem alpejskim (<i>Rumicetum alpini</i>)	-
15.	Ziołorośla paprociowe (<i>Athyrietum alpestris</i>)	6430
16.	Łąki mietlicowe z rzędu <i>Arrhenatheretalia</i>	6520
17.	Maki mezotroficzne (<i>Carici-Agrostietum caninae</i>)	7140
18.	Młaka turzycowo-koziłkowa (<i>Valeriano-Caricetum flavae</i>)	7230
19.	Kompleks epilityczny z dominacją porostów (<i>Epipetretea lichenosae</i>)	8110
20.	Jaskinie nieudostępnione do zwiedzania	8310
21.	Psiary w piętrze subalpejskim (<i>Hieracio alpini-Vaccinietum</i>)	-

22.	Zbiorowisko sukcesyjne z <i>Salix silesiaca</i> na osuwisku	-
23.	Wysokogórskie borówczyska czernicowe (<i>Vaccinietum myrtilli</i>)	-
24.	Zbiorowisko z mięta długolistną (<i>Mentha longifolia</i>)	-
25.	Zbiorowisko z gwiazdnicą gajową (<i>Stellaria nemorum</i>)	-
26.	Młaki z dominacją sitowia leśnego (<i>Scirpetum silvatici</i>)	-
27.	Zbiorowiska źródlisk niewapiennych (<i>Cardamino-Montion</i>)	-
28.	Zbiorowisko z dominacją starca Fuchsa i niecierpka (<i>Senecio fuchsii- Impatientetum</i>)	-
29.	Borówczyska, zbiorowiska trawo- i ziołoroślowe na polanach reglowych	-
30.	Łąki wilgotne	-
31.	Zbiorowisko z kostrzewą niską <i>Festuca supina</i>	-
32.	Kwaśne młaki niskoturzycowe (<i>Caricetalia fuscae</i>)	-
33.	Zbiorowisko z dominacją śmiałka pogiętego <i>Deschampsia flexuosa</i>	-
34.	Zbiorowisko z dominacją jastrzębca alpejskiego i śmiałka pogiętego <i>Hieracium alpinum, Deschampsia flexuosa</i>	-
35.	Zbiorowiska epilityczne z dominacją porostów <i>Epipetretea lichenosae</i>	-
36.	Antropogeniczny kompleks zbiorowisk naskalnych, erozyjnych i dywanowych	-
37.	Osuwisko	-
38.	Traworośle z panującym trzcinnikiem owłosionym <i>Calamagrostietum villosae</i>	-
39.	Zbiorowisko z śmiałkiem darniowym <i>Deschampsia caespitosa</i>	-
40.	Zbiorowisko z kostrzewą barwną i rdestem węzownikiem <i>Festuca picta i Polygonum bistorta</i>	-
41.	Zbiorowisko z wiechliną wiotką <i>Poa laxa</i>	-
42.	Zbiorowisko z szarotą drobną <i>Gnaphalium supinum</i>	-
43.	Zarośla porzeczeki skalnej <i>Oxalido-Ribetum petraeae</i>	-
44.	Zarośla z dominacją jałowca halnego <i>Juniperus nana</i>	-
45.	Zbiorowisko maliny i wierzbówki koprzyca <i>Rubus idaeus- Chamaenerion angustifolium</i>	-

c) Ekosystemy wodne zajmują powierzchnię 10,02 ha.

Ekosystemy wodne tworzą:

- a) jeziora – 18 obiektów o łącznej powierzchni 0,45 ha, największe z nich to: Mokry Stawek, Marków Stawek i Orawski Duży Stawek;
- b) cieki powierzchniowe (potoki) – o łącznej powierzchni 9,57 ha.

Obszar Parku należy do dwu zlewni:

- a) Morza Bałtyckiego - wody spływające po stokach północnych Babiej Góry następującymi ważniejszymi potokami: Potok Jałowiecki, Potok Jaworzyna, Potok Marków, Potok Rybny, Potok Norczak, Potok Dejakowy;
- b) Morza Czarnego - wody spływające po stokach południowych Babiej Góry następującymi ważniejszymi potokami: Potok Przywarówka, Krzywa Rzeka, Kiczora, Skalnica, Suchy Potok, Kiczera.

2.5. Gatunki roślin i grzybów

1) Na obszarze Parku stwierdzono występowanie 2562 gatunków roślin i grzybów, w tym:

- a) śluzowce (*Myxomycetes*) - 92 gatunki;
- b) grzyby niedoskonałe (*Deuteromycota*) - 45 gatunków;
- c) grzyby zlichenizowane (porosty) (*Lichenes*) - 329 gatunków;
- d) workowce (*Ascomycetes*) – 282 gatunki;
- e) podstawczaki (*Basidiomycetes*) – 806 gatunków;
- f) wątrobowce (*Marchantiphyta*) 102 gatunki;
- g) mchy (*Bryophyta*) – 280 gatunków;
- h) rośliny naczyniowe (*Pteridophyta* i *Spermatophyta*) - 626 gatunków.

- 2) Na obszarze Parku stwierdzono występowanie 218 taksonów podlegających ochronie gatunkowej (ochronie ścisłej podlega 78 gatunków i 1 podgatunek, ochronie częściowej podlega 139 gatunków), w tym:
    - a) grzyby zlichenizowane (porosty) (*Lichenes*) - 48 gatunków podlega ochronie ścisłej oraz 12 gatunków podlega ochronie częściowej;
    - b) grzyby wielkoowocnikowe (*Macromycetes*) - 11 gatunków podlega ochronie częściowej;
    - c) wątrobowce (*Marchantiphyta*) – 10 gatunków podlega ochronie ścisłej oraz 10 gatunków podlega ochronie częściowej;
    - d) mchy (*Bryophyta*) - 10 gatunków podlega ochronie ścisłej oraz 67 gatunków podlega ochronie częściowej;
    - e) rośliny naczyniowe (*Pteridophyta* i *Spermatophyta*) - 10 gatunków i 1 podgatunek podlega ochronie ścisłej oraz 39 gatunków podlega ochronie częściowej.
  - 3) Na obszarze Parku stwierdzono występowanie gatunków roślin wymagających ochrony w związku z wyznaczenia obszaru Natura 2000 Babia Góra PLH120001 – 3 gatunki.
  - 4) Na obszarze Parku stwierdzono występowanie 392 gatunków zagrożonych, w tym:
    - a) grzyby zlichenizowane (porosty) (*Lichenes*) - 181 gatunków znajduje się na Czerwonej liście porostów zagrożonych w Polsce (2003);
    - b) grzyby wielkoowocnikowe (*Macromycetes*) - 163 gatunki znajduje się na Czerwonej liście grzybów zagrożonych w Polsce (1992), a 21 gatunków znajduje się na Czerwonej liście grzybów zagrożonych w Europie (1993);
    - c) wątrobowce (*Marchantiphyta*) – 7 gatunków znajduje się na Czerwonej liście wątrobowców zagrożonych w Polsce (1992);
    - d) mchy (*Bryophyta*) - 31 gatunków znajduje się na Czerwonej liście mchów zagrożonych w Polsce (2004), a 11 gatunków znajduje się na Czerwonej liście mchów zagrożonych w Europie (1995);
    - e) rośliny naczyniowe (*Pteridophyta* i *Spermatophyta*) - 10 gatunków zostało opisanych w Czerwonej Księdze Roślin (2014) (krytycznie zagrożone CR - 3, zagrożone EN - 1, narażone VU - 3, bliskie zagrożenia NT - 3).
    - f) gatunki i odmiany endemiczne – 3 gatunki:
      - *Cerastium alpinum* L. subsp. *babigorense* Zapał.,
      - *Poa babigorensis* Bernátová, Májovský & Obuch.,
      - *Alchemilla babigorensis* Pawl.
- 2.6. Gatunki zwierząt
- A. Na obszarze Parku stwierdzono występowanie 4508 gatunków zwierząt:
- 1) kręgowce (*Vertebrata*) – 186 gatunków, w tym:
    - a) ssaki (*Mammalia*) - 48 gatunków;
    - b) ptaki (*Aves*) - 124 gatunki;
    - c) gady (*Reptilia*) - 5 gatunków;
    - d) płazy (*Amphibia*) - 7 gatunków;
    - e) ryby (*Pisces*) - 2 gatunki;
  - 2) bezkręgowce (*Invertebrata*) – 4322 gatunki, w tym:
    - a) owady (*Insecta*) - 3895 gatunków, w tym:
      - pierwogonki (*Protura*) – 12 gatunków;
      - widłogonki (*Diplura*) – 1 gatunek;
      - skoczogonki (*Collembola*) – 4 gatunki;
      - jętki (*Ephemeroptera*) – 39 gatunków;
      - ważki (*Odonata*) – 7 gatunków;
      - widelnice (*Plecoptera*) – 59 gatunków;
      - prostoskrzydłe i pokrewne (*Orthoptera*, *Dermaptera*, *Blattodea*) – 24 gatunków;
      - gryzki (*Copeognatha*) – 4 gatunki;
      - wszy (*Anoplura*) – 4 gatunki;
      - różnoskrzydłe (*Heteroptera*) – 160 gatunków;
      - równoskrzydłe (*Homoptera*) – 161 gatunków;
      - siatkoskrzydłe i pokrewne (*Megaloptera*, *Raphidioptera*, *Neuroptera*) – 42 gatunki;
      - chrząszcze (*Coleoptera*) – 1595 gatunków;

- błonkówki (*Hymenoptera*) – 231 gatunków;
- chrzączki (*Trichoptera*) – 95 gatunków;
- motyle (*Lepidoptera*) – 666 gatunków;
- wojsiłki (*Mecoptera*) – 2 gatunki;
- muchówki (*Diptera*) – 781 gatunków;
- pchły (*Siphonaptera*) – 13 gatunków;
- b) zwierzęta z innych gromad - 427 gatunków, w tym:
  - wrotki (*Rotatoria*) – 7 gatunków;
  - wirki (*Turbellaria*) – 2 gatunki;
  - nitkowce (*Gordiacea*) – 1 gatunek;
  - ślimaki (*Gastropoda*) – 89 gatunków;
  - małże (*Bivalvia*) – 4 gatunki;
  - skąposzczety (*Oligocheta*) – 21 gatunków;
  - niesporczaki (*Tardigrada*) – 20 gatunków;
  - skorupiaki (*Crustacea*) – 10 gatunków;
  - pająki (*Araneae*) – 132 gatunki;
  - kosarze (*Opiliones*) – 21 gatunków;
  - zaleszczotki (*Pseudoscorpionidea*) – 10 gatunków;
  - roztocze (*Acari*) – 103 gatunki;
  - krocionogi (*Diplopoda*) – 7 gatunków;

B. Gatunki o szczególnym znaczeniu występujące na obszarze Parku:

- 1) gatunki podlegające ochronie prawnej:
  - a) ssaki (*Mammalia*) - 32 gatunki;
  - b) ptaki (*Aves*) - 101 gatunków;
  - c) gady (*Reptilia*) - 5 gatunków;
  - d) płazy (*Amphibia*) - 7 gatunków;
  - e) owady (*Insecta*) - 32 gatunki;
  - f) ślimaki (*Gastropoda*) – 2 gatunki;
- 2) gatunki specjalnej troski:
  - a) ssaki – 22 gatunki: danielówka tatrzańska (*Microtus tatricus*), koszatka (*Dryomys nitedula*), popielica (*Glis glis*), orzesznica (*Muscardinus avellanarius*), ryjówek górski (*Sorex alpinus*), smużka (*Sicista betulina*), żółdnica (*Elomys quercinus*), borowiec wielki (*Nyctalus noctula*), mroczek późny (*Eptesicus serotinus*), mroczek posłocisty (*Eptesicus nilssonii*), nocek rudy (*Myotis daubentonii*), nocek wąsatek (*Myotis mystacinus*), nocek Natterera (*Myotis nattereri*), nocek orzęsiony (*Myotis emarginatus*), nocek Bechsteina (*Myotis bechsteinii*), nocek duży (*Myotis myotis*), gacek brunatny (*Plecotus auritus*), rzęsosek rzeczek (*Neomys fodiens*), wydra (*Lutra lutra*), ryś (*Lynx lynx*), wilk (*Canis lupus*), niedźwiedź (*Ursus arctos*);
  - b) ptaki – 27 gatunków: drożd obrożny (*Turdus torquatus*), gęszec (*Tetrao urogallus*), zimorodek (*Alcedo atthis*), siwerniak (*Anthus spinoletta*), gąsiorek (*Lanius collurio*), pliszka górski (*Motacilla cinerea*), dzięcioł trójpalczasty (*Picoides tridactylus*), dzięcioł zielonosiwy (*Picus canus*), dzięcioł zielony (*Picus viridis*), płochacz halny (*Prunella collaris*), bocian czarny (*Ciconia nigra*), pluszcz (*Cinclus cinclus*), derkacz (*Crex crex*), dzięcioł białogrzbiety (*Dendrocopos leucotos*), dzięcioł duży (*Dendrocopos major*), dzięciołek (*Dendrocopos minor*), dzięcioł czarny (*Dryocopus martius*), muchołówka żałobna (*Ficedula hypoleuca*), muchołówka mała (*Ficedula parva*), sóweczka (*Glaucidium passerinum*), puszczyk zwyczajny (*Strix aluco*), puszczyk uralski (*Strix uralensis*), uszatka (*Asio otus*), włochatka (*Aegolius funereus*), jarząbek (*Bonasa bonasia*), słonka (*Scolopax rusticola*);
  - c) płazy – 7 gatunków: kumak górski (*Bombina variegata*), ropucha szara (*Bufo bufo*), żaba trawna (*Rana temporaria*), salamandra plamista (*Salamandra salamandra*), traszka górski (*Triturus alpestris*), traszka karpacz (*Triturus montandoni*), traszka zwyczajna (*Triturus vulgaris*);
  - d) owady (*Insecta*) – 41 gatunków: żagiel bruzdkowany (*Rhysodes sulcatus*), biegacz Fabrycjusza (*Carabus fabricii*), biegacz urozmaicony (*Carabus variolosus*), *Pseudanophthalmus pilosellus stobieskii*, *Leistus montanus pawlowskii*, *Pterostichus tatricus*, *Gabrieus tirolensis*, *Elophorus glacialis*, *Eucinetus hopffgarteni*, wynurt (*Ceruchus chrysomelinus*), *Curimus decorus*, *Curimus erinaceus*, kowalina łuskoskrzydła (*Lacon lepidopterus*), *Rhizophagus brancsikii*, *Pytho*

abieticola, *Phloiophilus edwardsii*, *Peltis grossa*, *Phryganophilus auritus*, *Mycetoma suturale*, kwiatomir (*Pachyta lamed*), sichrawa karpacka (*Pseudogaurotina excellens*), *Oreina plagiata*, *Phaedon segnis*, *Otiorhynchus obtusus*; zrówieńka (*Isophya camptoxypha*), mirka alpejska (*Miramella alpina*); *Rhithrogena carpatoalpina*; *Neumoura babiogorensis*; *Passaloecus borealis*, *Dryudella femoralis*, *Crabro lapponicus*, *Andrena lapponica*, *A. ruficrus*, *A. synadelpha*, *Megachile lapponica*, trzmiel wyżynny (*Bombus mesomelas*), *Bombus pyrenaeus*, trzmiel sześciogłowy (*Bombus wurfleini*); *Brachypogon babiogorensis*, *Brachypogon carpaticus*, *Brachypogon zawoicus*;

e) pająki (*Araneae*) – 3 gatunki: *Syedra myrmicarum*, *Koestneria torrentum*, *Euophrys monticola*.

3) gatunki zwierząt umieszczone na Czerwonej liście zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce:

a) ssaki (*Mammalia*) - 11 gatunków;

b) ptaki (*Aves*) - 13 gatunków;

c) płazy (*Amphibia*) - 1 gatunek;

d) ryby (*Pisces*) - 1 gatunek;

e) owady (*Insecta*) - 154 gatunki;

e) pająki (*Araneae*) - 12 gatunków;

f) ślimaki (*Gastropoda*) - 1 gatunek;

g) małże (*Bivalvia*) - 1 gatunek.

2.7. Charakterystyka przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Babiogórska PLH120001

1. Typy siedlisk przyrodniczych wymagające ochrony – stan na rok 2012

Lp.	Nazwa typu siedliska przyrodniczego	Kody siedlisk przyrodniczych ²⁾	Powierzchnia [ha]
1.	Wysokogórskie borówczyska bazyńowe (<i>Empetro-Vaccinietum</i>)	4060	3,66
2.	Zarośla kosodrzewiny (<i>Pinetum mugo</i>)	*4070	283,58
3.	Subalpejskie zarośla wierzbby lapońskiej lub śląskiej (<i>Salicetum lapponum</i> , <i>Salicetum silesiacae</i>)	4080	18,41
4.	Wysokogórskie murawy acydofilne (<i>Juncion trifidi</i>) i bezwapienne wyleżyska śnieżne (<i>Salicion herbaceae</i>)	6150	12,84
5.	Nawapienne murawy wysokogórskie (<i>Seslerion tatrae</i>) i wyleżyska śnieżne (<i>Arabidion coeruleae</i>)	6170	1,18
6.	Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	6430	44,58
7.	Górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie (<i>Polygono-Trisetion</i>)	6520	8,34
8.	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea nigrae</i>)	7140	0,34
9.	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	7230	1,37
10.	Piargi i gołoborza krzemianowe	8110	4,24
11.	Jaskinie niedostępne do zwiedzania	8310	12 obiektów
12.	Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagetum</i>)	9110	210, 38
13.	Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>)	9130	1276,87
14.	Górskie jaworzyny ziołoroślone (<i>Aceri Fagetum</i>)	9140	20,13
15.	Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (<i>Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani</i>)	*9180	19,81
16.	Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi-Betuletum</i> , <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i> , <i>Pino mugo-Sphagnetum</i> , <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i>) i brzożowo-sosnowe bagienne lasy borealne,	91D0	5,40
17.	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy	*91E0	38,87

Lp.	Nazwa typu siedliska przyrodniczego	Kody siedlisk przyrodniczych ²⁾	Powierzchnia [ha]
	źródłiskowe		
18.	Górskie bory świerkowe (<i>Piceion abietis</i>)	9410	1244,30

2. Ocena stanu ochrony siedlisk przyrodniczych według stanu na rok 2012

L.p.	Nazwa typu siedliska przyrodniczego	Kody siedlisk przyrodniczych ²⁾	Parametry stanu ochrony ³⁾			Łączna ocena ³⁾
			Powierzchnia	Struktura i funkcja	Szanse zachowania	
1.	Wysokogórskie borówczyska bążynowe (<i>Empetro-Vaccinietum</i>)	4060	FV	FV	FV	FV
2.	Zarośla kosodrzewiny (<i>Pinetum mugo</i>)	*4070	FV	FV	FV	FV
3.	Subalpejskie zarośla wierzb lapońskiej lub śląskiej (<i>Salicetum lapponum</i> , <i>Salicetum silesiaca</i>)	4080	FV	FV	FV	FV
4.	Wysokogórskie murawy acydofilne (<i>Juncion trifidi</i>) i bezwapienne wyleżyska śnieżne (<i>Salicion herbaceae</i>)	6150	FV	FV	FV	FV
5.	Nawapienne murawy wysokogórskie (<i>Seslerion tatrae</i>) i wyleżyska śnieżne (<i>Arabidion coeruleae</i>)	6170	FV	FV	FV	FV
6.	Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	6430	FV	FV	FV	FV
7.	Górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie (<i>Polygono-Trisetion</i>)	6520	U1	U1	FV	U1
8.	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea nigrae</i>)	7140	U1	U2	U1	U2
9.	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	7230	FV	U1	FV	U1
10.	Piargi i gołoborza krzemianowe	8110	FV	FV	FV	FV
11.	Jaskinie nieudostępnione do zwiedzania	8310	FV	FV	FV	FV
12.	Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagetum</i>)	9110	FV	U1	FV	U1
13.	9130 Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>)	9130	FV	U1	FV	U1
14.	Górskie jaworzyny ziołoroślone (<i>Aceri Fagetum</i>)	9140	U1	U1	FV	U1
15.	Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (<i>Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani</i>)	*9180	FV	FV	FV	FV
16.	91D0 Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi-Betuletum</i> , <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i> , <i>Pino mugo-Sphagnetum</i> , <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i>) i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne	91D0	U1	U2	U2	U2
17.	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-</i>	*91E0	FV	U1	FV	U1

	<i>incanae</i>) i olsy źródłiskowe					
18.	Górskie bory świerkowe (<i>Piceion abietis</i>)	9410	FV	U1	FV	U1

3. Gatunki roślin i zwierząt wymagające ochrony – stan na rok 2012

Lp.	Nazwy gatunków	Kody ²⁾	Oszacowana liczebność na terenie Parku
I Rośliny			
1.	Bezlist okrywowy (<i>Buxbaumia viridis</i>)	1386	3 stanowiska /powyżej 12 osobników
2.	Tojad morawski (<i>Aconitum firmum moravicum</i>)	4109	14 stanowisk /powyżej 200 osobników kwitnących
3.	Tocja karpacka (<i>Tozzia alpina carpatica</i>)	4116	2 stanowiska / powyżej 600 osobników kwitnących
II Zwierzęta			
4.	Biegacz urozmaicony (<i>Carabus variolosus</i>)	4014	nieliczny, regularnie występujący
5.	Sichrawa karpacka (<i>Pseudogaurotina excellens</i>)	4024	około 70 osobników, regularnie występujący
6.	Zagłębek bruzdkowany (<i>Rhysodes sulcatus</i>)	4026	nieznana
7.	Kumak górski (<i>Bombina variegata</i>)	1193	nieliczny, regularnie występujący
8.	Traszka karpacka (<i>Triturus montandoni</i>)	2001	nieliczny, regularnie występujący
9.	Darniówka tatrzańska (<i>Microtus tatricus</i>)	2612	nieznana
10.	Ryś (<i>Lynx lynx</i>)	1361	obszar Parku jest częścią terytorium dla 2 – 3 osobników
11.	Wilk (<i>Canis lupus</i>)	1352	obszar jest częścią terytorium 2 watah
12.	Niedźwiedź brunatny (<i>Ursus arctos</i>)	1354	obszar jest penetrowany przez 1-2 osobniki, niewielki fragment korytarza migracyjnego

4. Ocena stanu ochrony gatunków roślin i zwierząt według stanu na rok 2012

L.p.	Nazwy gatunków	Kody ²⁾	Parametry stanu ochrony ³⁾			Łączna ocena ³⁾
			Populacja	Siedlisko	Szanse zachowania gatunku	
I. Rośliny						
1.	Bezlist okrywowy <i>Buxbaumia viridis</i>	1386	FV	FV	FV	FV
2.	Tojad morawski <i>Aconitum moravicum</i>	4109	FV	FV	FV	FV
3.	Tocja karpacka <i>Tozzia alpina carpatica</i>	4116	FV	FV	FV	FV
II. Zwierzęta						
4.	Biegacz urozmaicony (<i>Carabus variolosus</i>)	4014	U1	FV	FV	U1
5.	Sichrawa karpacka (<i>Pseudogaurotina excellens</i>)	4024	U1	FV	FV	U1
6.	Zagłębek bruzdkowany (<i>Rhysodes sulcatus</i>)	4026	XX	FV	XX	XX
7.	Kumak górski (<i>Bombina variegata</i>)	1193	U1	U1	FV	U1
8.	Traszka karpacka (<i>Triturus montandoni</i>)	2001	U1	U1	FV	U1
9.	Darniówka tatrzańska (<i>Microtus tatricus</i>)	2612	XX	FV	XX	XX
10.	Ryś (<i>Lynx lynx</i>)	1361	FV	FV	FV	FV
11.	Wilk (<i>Canis lupus</i>)	1352	U1	FV	FV	U1
12.	Niedźwiedź brunatny (<i>Ursus arctos</i>)	1354	U1	FV	FV	U1

2.8. Charakterystyka przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Babia Góra PLB120011

a) Oszacowanie liczebności gatunków ptaków będących przedmiotami ochrony – stan na rok 2012

Lp.	Nazwy gatunków	Kody ²⁾	Oszacowana liczebność na części pokrywającej się z obszarem Parku	Oszacowana liczebność na całym obszarze
1.	Głuszec (<i>Tetrao urogallus</i>)	A108	5-11 kogutów	6-15 kogutów
2.	Sóweczka (<i>Glaucidium passerinum</i>)	A217	10-15 par	15-21 par
3.	Włochatka (<i>Aegolius funereus</i>)	A223	6- 9 par	8-13 par
4.	Dzięcioł czarny (<i>Dryocopus martius</i>)	A236	4-6 par	6-8 par
5.	Dzięcioł biało grzbiety (<i>Dendrocopos leucotos</i>)	A239	6- 11 par	8-16 par
6.	Dzięcioł trójpalczasty (<i>Picoides tridactylus</i>)	A241	9-15 par	13-21 par
7.	Siwerniak (<i>Anthus spinoletta</i>)	A259	20-30 par	20-30 par
8.	Płochacz halny (<i>Prunella collaris</i>)	A267	1-3 pary	1-3 pary
9.	Pliszka górska (<i>Motacilla cinerea</i>)	A261	15-21 par	22-30 par
10.	Pluszcz (<i>Cinclus cinclus</i>)	A264	6-9 par	8-13 par
11.	Drozd obrożny (<i>Turdus torquatus</i>)	A282	13-85 par	18-120 par
12.	Cietrzew (<i>Tetrao tetrix</i>) – w trakcie procedowania zmiany statusu na D (usunięcia gatunku jako przedmiot ochrony)	A409	0	0

b) Stan ochrony gatunków ptaków wymienionych w załączniku nr I dyrektywy Rady 2009/147/WE z roku 2012 według stanu na rok 2012

Lp.	Nazwy gatunków	Kody ²⁾	Parametry stanu ochrony ³⁾			Łączna ocena ³⁾
			Populacja	Siedlisko	Szanse zachowania	
1.	Głuszec (<i>Tetrao urogallus</i>)	A108	U1	U1	U1	U1
2.	Sóweczka (<i>Glaucidium passerinum</i>)	A217	U1	U1	U1	U1
3.	Włochatka (<i>Aegolius funereus</i>)	A223	U1	FV	U1	U1
4.	Dzięcioł czarny (<i>Dryocopus martius</i>)	A236	U1	U1	FV	U1
5.	Dzięcioł biało grzbiety (<i>Dendrocopos leucotos</i>)	A239	U1	FV	U1	U1
6.	Dzięcioł trójpalczasty (<i>Picoides tridactylus</i>)	A241	U1	FV	U1	U1

c) Stan ochrony regularnie występujących, migrujących gatunków ptaków, niewymienionych w załączniku nr I Dyrektywy Rady 2009/147/WE z roku 2012

Lp.	Nazwy gatunków	Kody ²⁾	Parametry stanu ochrony ³⁾			Parametry stanu ochrony ³⁾
			Populacja	Siedlisko	Szanse zachowania gatunku	
1.	Siwerniak (<i>Anthus spinoletta</i>)	A259	U1	U1	FV	U1
2.	Pliszka górska (<i>Motacilla cinerea</i>)	A261	FV	FV	FV	FV
3.	Pluszcz (<i>Cinclus cinclus</i>)	A264	FV	FV	FV	FV
4.	Płochacz halny (<i>Prunella</i>	A267	U2	U1	U1	U2

	<i>collaris)</i>					
5.	Drozd obrożny (<i>Turdus torquatus</i>)	A282	U1	FV	FV	U1

2.9. Krajobraz

W Parku dominuje naturalny krajobraz górski i wysokogórski ukształtowany w okresie trzeciorzędu. Miejscami występuje krajobraz naturalno-kulturowy (Markowe Szczawiny, Hala Czarnego). Partie szczytowe Babiej Góry, powyżej granicy lasu posiadają wybitne walory widokowe i estetyczne. Ze względu na wysoki poziom wartości poszczególnych komponentów krajobrazu Parku obszar ten objęto strefą pełnej ochrony krajobrazowej.

W krajobrazie Parku rozpatrywanym w aspekcie walorów estetyczno-widokowych wyróżnić można następujące piętra krajobrazowe:

- piętro z dominacją wnętrz leśnych – labiryntowych w obrębie regła dolnego i górnego. Walory estetyczno-widokowe tych wnętrz zależą od stanu naturalności zbiorowisk roślinnych,
- piętro z dominacją pierwszego planu widokowego obejmującego głównie masyw Babiej Góry – odpowiadające piętru kosodrzewiny. Zasadniczym, niepowtarzalnym w skali Beskidów akcentem estetyczno-widokowym tego piętra jest bogate urzeźbienie terenu, urozmaicone dodatkowo łąkami kosodrzewiny,
- piętro z rozległymi wieloplanowymi panoramami widokowymi obejmującymi zarówno najbliższe przedpole Parku jak i inne grupy górskie, a w tym Pasma Podhalańskie, Gorce, Pieniny, Tatry, Małą Fatrę, Pasma Jałowieckie, Pilsko.

2.10. Korytarze ekologiczne - najważniejsze powiązania przestrzenne.

Dla zapewnienia powiązań ekologicznych Parku z otoczeniem należy chronić i wzmacniać drożność następujących korytarzy ekologicznych:

- korytarz ekologiczny między Babią Górą a Tatrami, prowadzący przez obszar torfowisk Orawsko-Nowotarskich - korytarz ten jest stosunkowo silnie zagrożony, głównie rozbudową wsi oraz ruchliwą drogą krajową nr 7. Wskazane jest utrzymanie dotychczasowych terenów rolnych i leśnych;
- korytarz ekologiczny między Babią Górą a Gorcami – przez Pasma Policy, Pasma Podhalańskie. Newralgicznym punktem jest odcinek korytarza w rejonie Przełęczy Spytkowickiej, gdzie zabudowa Spytkowic i Podwilka niedługo się połączy, tworząc wraz z drogą krajową 7 barierę trudną do przebycia dla zwierząt. Wskazane jest utrzymanie dotychczasowych terenów rolnych i leśnych i ewentualnie wprowadzenie odpowiedniego ograniczenia prędkości, a w przyszłości, zwłaszcza w razie rozbudowy tej drogi krajowej, budowa przejścia dla zwierząt;
- korytarz: Babia Góra – Beskid Żywiecki, Beskid Śląski. Główną oś tego korytarza wiedzie przygranicznymi grzbiętami Beskidu Żywieckiego. Korytarz ten ma istotne znaczenie nie tylko dla zachowania łączności po stronie polskiej, ale także ze względu na powiązania z terenami leżącymi po stronie słowackiej;
- dolina rzeki Skawicy wraz z dolinami dopływów Potoku Jałowieckiego i Jaworzynki;
- doliny potoków Syhlec, Lipnica, Zubrzyca i dolny odcinek rzeki Czarna Orawa;
- przygraniczne położenie obszaru Natura 2000 Babia Góra powoduje, że obszar ten posiada również liczne powiązania z cennymi obszarami przyrodniczymi po stronie Słowacji.

3. Społeczne uwarunkowania realizacji celów ochrony przyrody

3.1. Podstawy prawne funkcjonowania

Park został utworzony 1 stycznia 1955 r. na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 października 1954 r. w sprawie utworzenia Babiogórskiego Parku Narodowego (Dz. U. z 1955 r., Nr 4, Poz. 25) oraz powiększony Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 8 sierpnia 1997 r. w sprawie Babiogórskiego Parku Narodowego (Dz. U. Nr 99, Poz. 608).

3.2. Powierzchnia Parku

- Zestawienie gruntów według własności i przynależności administracyjnej ^{a)}

Własność gruntów	Przynależność administracyjna
------------------	-------------------------------

	Województwo małopolskie	Gmina		
		Zawoja	Lipnica Wielka	Jabłonka
Grunty Skarbu Państwa w użytkowaniu wieczystym Parku	3253,41	2415,71	826,10	11,60
Grunty Skarbu Państwa w zarządzie DODP Kraków	16,55	15,61		0,94
Grunty Skarbu Państwa w zarządzie RZGW Kraków	0,06		0,06	
Grunty Parku	4,94	4,94		
Grunty Starostwa Suskiego	0,21	0,21		
Grunty Gminy Zawoja	0,15	0,15		
Grunty osób fizycznych	19,40	19,40		
Grunty Wspólnot Gruntowych i Leśnych	100,73	99,73		1,0
Razem:	3395,30	2555,60	826,16	13,54

^{a)} Sporządzono na podstawie zestawienia powierzchni Parku jest Rejestr powierzchniowy Parku sporządzony przez TAXUS SI w roku 2010 i zaktualizowany przez Park do stanu na dzień 31.12.2015 r.

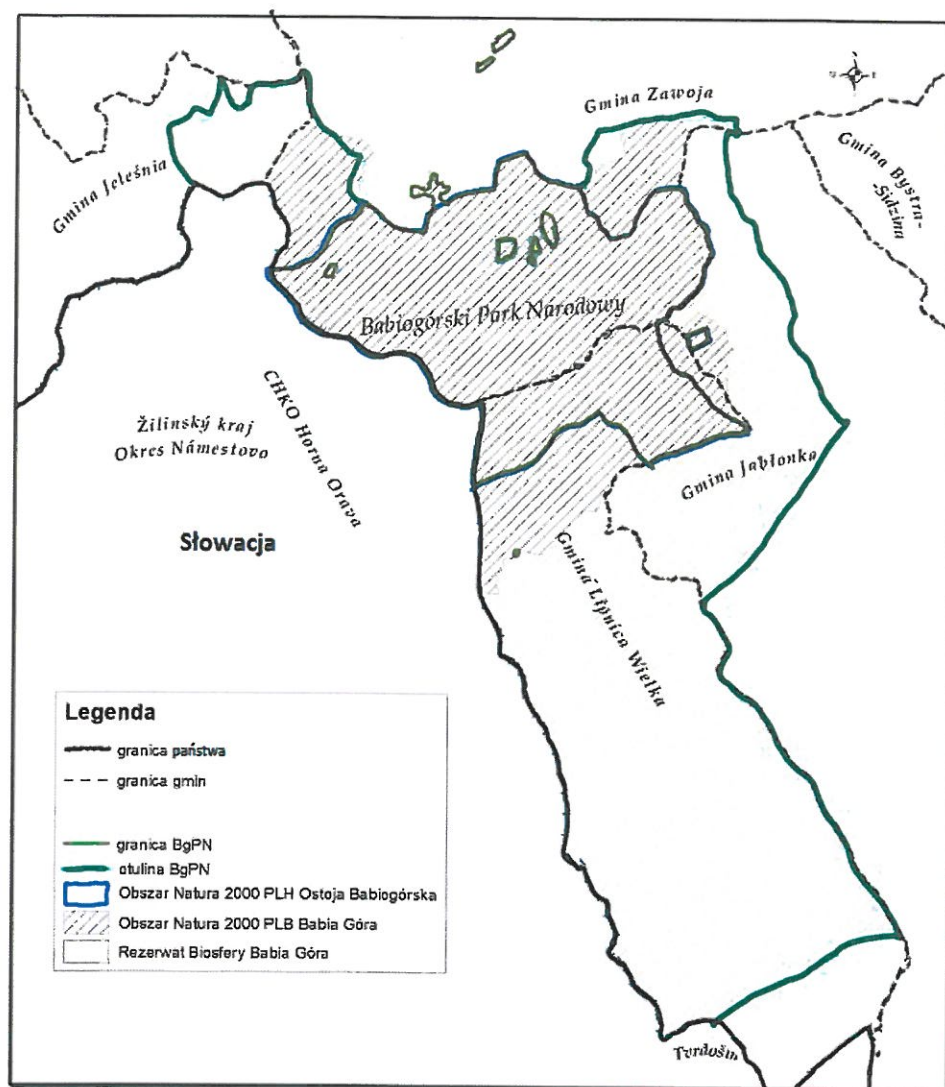
3.3. Otulina Parku

Obszar otuliny jest określony w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 8 sierpnia 1997 r. w sprawie Babiogórskiego Parku Narodowego.

Powierzchnia otuliny według podziału administracyjnego

Województwo	Gmina	Powierzchnia w ha
Śląskie	Jeleśnia	397
Małopolskie	Zawoja	757
	Jabłonka	2300
	Lipnica Wielka	4983
	r-m:	8040
Ogółem:		8437

Mapa sytuacyjna Babiogórskiego Parku Narodowego.

3.4. Rezerwat Biosfery Babia Góra

W roku 1976 Park otrzymał status Rezerwatu Biosfery Babia Góra i został włączony do projektu Man and Biosphere (MaB). Był wówczas jednym z 57 Rezerwatów Biosfery na świecie i jednym z 4 w Polsce. W 2001 r. UNESCO-MaB zaakceptowało powiększenie Rezerwatu Biosfery Babia Góra i jego strefowanie. Obecnie Rezerwat Biosfery Babia Góra obejmuje obszar 11829 ha, w tym 1062 ha stanowi strefę centralną (część obszaru ochrony ścisłej w Parku), 2330 ha strefę buforową (część obszaru ochrony ścisłej, obszar ochrony czynnej i krajobrazowej w Parku) i 8437 ha strefę przejściową (otulina Parku).

Rezerwat Biosfery ma na celu realizację wielu funkcji, wśród nich najważniejsze to:

- ochronna, mająca na celu ochronę krajobrazów, ekosystemów leśnych, lądowych nieleśnych i wodnych oraz zróżnicowania gatunkowego i genetycznego,
- rozwojowa, ukierunkowana na sprzyjanie formom zrównoważonego rozwoju gospodarczego i społecznego z zachowaniem tradycji kulturowych,
- wspierania logistycznego, polegająca na wspieraniu projektów wzorcowych, edukacji ekologicznej oraz szkoleniach, badaniach naukowych i monitoringu w odniesieniu do lokalnych, regionalnych, narodowych i globalnych zagadnień związanych z ochroną przyrody oraz trwałym i

zrównoważonym rozwojem.

Właściwe funkcjonowanie rezerwatu biosfery polega na owocnej współpracy Parku, samorządów terytorialnych, stowarzyszeń, jednostek działających na obszarze gmin Lipnica Wielka, Jabłonka, Zawoja i Jeleśnia oraz działań na arenie międzynarodowej na polu ochrony przyrody, promocji walorów kulturowych oraz trwałego i zrównoważonego rozwoju.

3.5. Społeczności lokalne

Pasma górskie w otoczeniu masywu Babiej Góry tworzą naturalne granice regionów kulturowych, zamieszkałych przez różne grupy etniczne górali karpackich. Tereny na północ od Pasma Babiogórskiego w dolinie Skawicy zasiedlone zostały przez Babiogórców, tereny południowe przez Orawian, na zachodzie za Pasmem Jałowieckim dominowała kultura górali żywieckich – Żywczaków, zaś na wschód od Pasma Policy rozciąga się kultura ludowa Kliszczaków.

Na przestrzeni wieków górale zamieszkujący tereny wokół Babiej Góry wytworzyli swoisty folklor. Każda z grup etnicznych wykształciła typ kultury regionalnej, który przejawiał się między innymi w charakterze budownictwa, stroju, zdobnictwa, rzeźby, malarstwa, muzyki i obrzędów. Duży wpływ na kulturę duchową i materialną górali regionu Babiej Góry miało osadnictwo wołoskie, którego główna fala dotarła w ten region w XVII wieku oraz napływ ludności z Żywiecczyny i okolic Krakowa, oddziaływanie kultury słowackiej, węgierskiej, a także powszechne migracje ludności w różne rejony kraju i świata.

Obecnie Park wraz z otuliną jest położony w następujących jednostkach administracji państwowej i samorządowej:

- gminy - Zawoja, Lipnica Wielka, Jabłonka, Jeleśnia
- powiaty – suski, nowotarski, żywiecki,
- województwa – małopolskie, śląskie.

Górski charakter wymienionych gmin przekłada się bezpośrednio na warunki gospodarowania oraz infrastrukturę. Widoczne jest to przede wszystkim w strukturze użytkowania gruntów. Specyficzne warunki środowiskowe powodują, że w porównaniu z danymi dla województwa małopolskiego, niższy jest udział użytków rolnych, a znacznie wyższy za to jest udział lasów, które łącznie zajmują blisko połowę powierzchni omawianego obszaru.

3.6. Euroregiony

W regionie Babiej Góry na szczególną uwagę zasługuje współpraca transgraniczna jednostek w ramach dwóch struktur euroregionalnych: Euroregionu Tatry i Euroregionu Beskidy.

3.7. Sąsiedztwo Słowacji

Od południowej strony granicą Parku jest granica państwowa polsko-słowacka. Południowe stoki Babiej Góry po stronie słowackiej są objęte ochroną strefową Chránena Krajinná Oblast Horná Orava. Najwyższe partie Babiej Góry piętro halne, piętro kosodrzewiny i fragment regła górnego są objęte strefą 5 (Zóna 5 Babia Hora), niżej położone ekosystemy leśne są w strefie 4 (Zóna 4 Babia Hora) i 3 (Zóna 3 Oravské Beskydy).

Słowackie miejscowości u podnóża Babiej Góry to Polhora i Rabcice.

Rozdział II

OPIS GRANIC – CZĘŚCI OBSZARU NATURA 2000 POKRYWAJĄCEJ SIĘ Z OBSZAREM PARKU

1. Obszar Natura 2000 Ostoja Babiogórska PLH120001 położony jest w całości w obszarze Parku, stanowią go następujące działki ewidencyjne:

a) w gminie Zawoja w obrębie 0002: 22616/3, 22616/4, 22616/5, 22634, 22682/4, 22607/5, 22601/4, 22604/1, 22605/1, 22606/1, 22606/2, 22607/6, 22607/7, 22610/1, 22611/1, 22616/1, 22616/2, 22636/2, 22637/2, 22682/133, 22682/134, 22682/135, 22682/136, 22682/137, 22682/16, 22682/24, 22682/25, 22682/34, 23573/4, 23614/14, 23614/16, 24310/2, 24310/3, 24311, 24312, 24313, 24314, 24315, 24316, 24317/1 (część działki obejmująca użytek las), 24318, 24319, 24320, 24321, 24322, 24323, 24324, 24325, 24326, 24327, 24328, 24329, 24330, 24331, 24332, 24333, 24334, 24335, 24336, 24337, 24338, 24339, 24340, 24341/1, 24342/1, 24343/1, 24344, 24345, 24346, 24347, 24348, 24349, 24350, 24351, 24352, 24353, 24354, 24355, 24356, 24357, 24358/1, 24359/1, 24360/1, 24361, 24362/1, 24363/1, 24364/1, 24365, 24366, 24367, 24368, 24369, 24370, 24371, 24372, 24373, 24374, 24375, 24376, 24377, 24378, 24379, 24380, 24381, 24382, 24383, 24384, 24385, 24386, 24387, 24388, 24389, 24390,

b) w gminie Lipnica Wielka w obrębie 0002: 20399, 20437, 20449, 20451, 20452, 20447,

c) w Gminie Jabłonka w obrębie 0007: 1/1.

2. Granice obszaru Natura 2000 Ostoja Babiogórska PLH120001 opisują wierzchołki punktów o współrzędnych X, Y ⁶⁾:

Nr punktu	Wsp. X	Wsp. Y
1	539306,41	194456,58
2	539331,17	194427,78
3	539351,67	194400,02
4	539354,58	194396,07
5	539391,50	194344,03
6	539398,00	194332,58
7	539422,35	194292,70
8	539444,00	194261,99
9	539465,84	194231,47
10	539500,65	194184,10
11	539512,68	194174,72
12	539515,28	194172,68
13	539533,49	194158,46
14	539543,87	194120,20
15	539559,10	194115,69
16	539576,19	194119,69
17	539617,01	194118,88
18	539645,60	194111,25
19	539652,69	194109,36
20	539699,43	194119,23
21	539781,32	194126,36
22	539811,98	194089,50
23	539826,50	194056,38
24	539843,28	194044,26
25	539844,04	194053,01
26	539847,60	194103,88
27	539893,76	194035,35

Nr punktu	Wsp. X	Wsp. Y
28	539901,64	194023,64
29	539935,70	194016,38
30	539956,42	194011,26
31	539979,06	194005,47
32	540011,10	193999,58
33	540043,34	194000,74
34	540053,56	193994,98
35	540082,64	193977,81
36	540105,81	193971,38
37	540138,85	193964,94
38	540142,91	193985,61
39	540156,93	193985,96
40	540172,07	193986,33
41	540187,45	193978,76
42	540213,62	193976,75
43	540228,81	193974,66
44	540244,95	193972,43
45	540247,78	193972,03
46	540262,09	193982,73
47	540265,93	193985,16
48	540271,38	193981,22
49	540264,71	193973,55
50	540265,38	193967,99
51	540282,83	193961,35
52	540290,23	193956,81
53	540299,95	193950,84
54	540304,87	193947,91

Nr punktu	Wsp. X	Wsp. Y
55	540309,25	193945,29
56	540321,32	193927,64
57	540336,65	193921,62
58	540334,51	193914,14
59	540328,75	193915,27
60	540353,52	193886,97
61	540379,98	193852,79
62	540391,35	193835,54
63	540410,75	193812,68
64	540418,34	193812,44
65	540419,84	193809,16
66	540426,19	193795,22
67	540421,14	193785,44
68	540430,29	193757,20
69	540434,84	193756,62
70	540434,24	193732,59
71	540430,30	193732,46
72	540429,86	193674,04
73	540431,74	193645,22
74	540438,60	193623,79
75	540438,85	193622,09
76	540440,03	193614,03
77	540442,06	193600,24
78	540456,97	193575,20
79	540476,36	193550,81
80	540485,41	193534,03
81	540487,39	193530,38
82	540490,14	193525,29
83	540492,33	193521,13
84	540508,50	193501,94
85	540516,91	193479,70
86	540534,60	193455,36
87	540547,89	193435,38
88	540571,00	193419,19
89	540599,29	193410,52
90	540617,75	193404,39
91	540628,43	193392,66
92	540641,78	193382,04
93	540654,42	193383,07
94	540674,15	193368,28
95	540689,86	193344,63
96	540706,84	193321,94
97	540717,17	193315,19
98	540728,06	193298,14

Nr punktu	Wsp. X	Wsp. Y
99	540739,54	193294,56
100	540748,68	193279,31
101	540741,64	193275,57
102	540743,67	193267,91
103	540747,98	193251,69
104	540764,11	193209,38
105	540772,21	193190,59
106	540781,25	193174,84
107	540793,66	193157,64
108	540808,20	193142,52
109	540822,25	193133,98
110	540839,41	193119,78
111	540859,45	193108,68
112	540880,39	193109,61
113	540888,14	193099,63
114	540886,50	193090,49
115	540901,30	193074,99
116	540921,28	193052,36
117	540956,25	193008,72
118	540976,46	192990,99
119	540992,04	192978,83
120	540996,92	192972,79
121	541005,18	192969,33
122	541016,19	192986,36
123	541017,30	192999,69
124	541038,55	193000,71
125	541046,54	193006,51
126	541073,06	193002,70
127	541112,31	193023,29
128	541114,31	193031,77
129	541149,73	193035,25
130	541190,24	193025,25
131	541203,95	193034,81
132	541223,33	193016,73
133	541244,48	193020,60
134	541254,34	193016,77
135	541259,23	193030,41
136	541285,47	193036,77
137	541312,23	193036,93
138	541358,60	193052,60
139	541523,34	193449,61
140	541820,49	193893,51
141	541847,33	193903,54
142	541878,52	193915,20

Nr punktu	Wsp. X	Wsp. Y
143	541923,92	193932,17
144	542002,52	193961,56
145	542008,29	193962,40
146	542044,52	193982,95
147	542087,27	193992,04
148	542108,09	193976,90
149	542147,26	193982,81
150	542245,90	193967,14
151	542445,33	193961,59
152	542463,00	193935,12
153	542490,83	193858,39
154	542496,70	193806,97
155	542531,84	193748,43
156	542544,98	193727,88
157	542625,96	193629,77
158	542648,64	193513,82
159	542654,19	193508,17
160	542723,91	193434,95
161	542758,96	193379,56
162	542785,26	193338,12
163	542843,22	193271,19
164	542848,71	193261,70
165	542899,82	193172,63
166	542920,73	193044,34
167	542981,36	192929,29
168	543020,58	192878,24
169	543025,81	192871,44
170	543027,54	192869,24
171	543030,97	192857,14
172	543049,31	192783,95
173	543060,75	192724,32
174	543061,96	192717,71
175	543055,83	192662,67
176	543046,78	192615,85
177	542994,59	192542,84
178	542991,14	192538,01
179	542980,09	192522,58
180	542910,30	192425,09
181	542903,75	192197,90
182	542896,37	192185,81
183	542803,61	192035,30
184	542778,87	191962,72
185	542778,47	191961,54
186	542778,11	191960,45

Nr punktu	Wsp. X	Wsp. Y
187	542778,02	191958,94
188	542776,85	191933,63
189	542775,47	191903,94
190	542771,42	191883,35
191	542671,23	191819,12
192	542625,76	191779,89
193	542610,61	191766,78
194	542543,91	191709,11
195	542519,81	191674,35
196	542490,45	191631,35
197	542438,56	191592,36
198	542418,10	191586,78
199	542376,90	191582,78
200	542314,88	191573,12
201	542298,45	191570,57
202	542277,76	191567,36
203	542247,76	191562,69
204	542235,12	191560,72
205	542125,26	191384,88
206	542103,42	191367,16
207	542087,71	191354,42
208	542052,81	191326,10
209	542039,02	191314,90
210	541969,07	191276,03
211	541849,24	191228,69
212	541896,38	191118,37
213	541902,86	191097,56
214	541932,03	190997,89
215	541947,71	190933,34
216	541959,83	190885,78
217	541992,80	190818,61
218	542022,95	190769,66
219	542056,36	190700,80
220	542070,04	190668,79
221	542097,68	190609,47
222	542152,97	190527,02
223	542217,39	190414,03
224	542221,62	190395,46
225	542236,21	190370,56
226	542262,54	190325,70
227	542263,97	190324,84
228	542384,34	190253,20
229	542453,31	190228,42
230	542517,13	190198,51

Nr punktu	Wsp. X	Wsp. Y
231	542600,32	190133,43
232	542604,00	190130,53
233	542616,78	190120,59
234	542681,66	190041,51
235	542722,30	190003,85
236	542765,80	189953,16
237	542842,09	189859,50
238	542851,10	189848,35
239	542911,04	189796,13
240	542969,14	189709,26
241	542988,77	189639,92
242	543020,16	189618,49
243	543024,23	189615,61
244	543097,78	189563,06
245	543211,24	189488,23
246	543215,72	189485,26
247	543245,33	189459,48
248	543262,65	189444,37
249	543287,66	189429,56
250	543345,19	189395,57
251	543348,74	189393,57
252	543357,07	189388,71
253	543363,68	189385,09
254	543370,68	189381,08
255	543403,39	189362,69
256	543473,37	189323,45
257	543591,47	189246,84
258	543641,16	189218,43
259	543679,12	189194,48
260	543759,88	189148,34
261	543811,21	189118,07
262	543841,69	189100,92
263	543760,55	189066,58
264	543748,86	189062,75
265	543712,50	189050,75
266	543635,74	189024,81
267	543551,86	188999,19
268	543549,29	188998,31
269	543494,28	188988,49
270	543491,89	188988,03
271	543397,95	188982,61
272	543383,98	188981,82
273	543310,29	188971,18
274	543308,10	188970,82

Nr punktu	Wsp. X	Wsp. Y
275	543259,41	188956,37
276	543219,45	188944,46
277	543214,80	188942,53
278	543133,37	188908,08
279	543054,58	188875,99
280	543010,42	188860,77
281	542993,19	188854,79
282	542906,99	188833,40
283	542802,90	188805,31
284	542798,53	188804,09
285	542728,17	188785,24
286	542704,74	188778,99
287	542647,88	188745,62
288	542630,86	188735,74
289	542601,84	188718,74
290	542563,78	188695,98
291	542513,82	188666,01
292	542435,00	188642,32
293	542410,90	188635,06
294	542359,64	188619,63
295	542357,36	188618,96
296	542340,11	188613,79
297	542262,31	188606,83
298	542252,54	188605,96
299	542249,25	188605,66
300	542215,45	188605,82
301	542202,67	188601,67
302	542157,77	188594,83
303	542128,16	188591,60
304	542108,82	188589,57
305	542048,89	188558,60
306	542002,75	188535,33
307	541936,89	188502,10
308	541880,68	188474,05
309	541805,50	188430,67
310	541805,34	188430,55
311	541805,20	188430,46
312	541789,48	188434,92
313	541789,28	188434,92
314	541787,40	188437,86
315	541781,99	188441,91
316	541777,64	188443,49
317	541771,38	188442,41
318	541765,81	188444,86

Nr punktu	Wsp. X	Wsp. Y
319	541760,96	188450,23
320	541759,24	188454,68
321	541756,97	188457,31
322	541751,76	188461,26
323	541751,21	188466,65
324	541751,18	188471,25
325	541736,11	188480,83
326	541726,53	188484,26
327	541716,41	188491,98
328	541709,70	188499,49
329	541709,29	188503,58
330	541708,58	188507,46
331	541705,50	188510,47
332	541698,75	188512,39
333	541694,44	188514,37
334	541690,14	188516,35
335	541675,51	188517,43
336	541663,07	188526,29
337	541654,74	188527,46
338	541642,72	188524,42
339	541639,80	188528,84
340	541621,00	188540,11
341	541616,57	188548,19
342	541611,81	188550,16
343	541598,32	188553,69
344	541590,84	188552,88
345	541581,77	188559,12
346	541573,49	188558,59
347	541564,40	188565,64
348	541563,68	188569,82
349	541563,23	188575,11
350	541562,10	188575,97
351	541556,08	188580,60
352	541550,82	188582,66
353	541550,01	188583,04
354	541544,79	188583,79
355	541540,52	188586,47
356	541531,28	188587,92
357	541523,37	188595,59
358	541517,81	188597,64
359	541516,66	188606,81
360	541506,11	188619,51
361	541505,34	188621,89
362	541506,42	188633,32

Nr punktu	Wsp. X	Wsp. Y
363	541503,45	188639,73
364	541502,49	188641,90
365	541488,19	188656,30
366	541485,25	188657,52
367	541484,14	188657,99
368	541481,66	188661,02
369	541475,85	188668,26
370	541474,04	188668,81
371	541465,48	188671,27
372	541453,66	188690,14
373	541451,19	188699,57
374	541446,83	188705,35
375	541446,43	188719,73
376	541437,18	188732,58
377	541435,00	188756,90
378	541426,44	188763,07
379	541425,24	188770,04
380	541429,39	188786,15
381	541428,12	188799,71
382	541427,45	188805,69
383	541424,98	188808,42
384	541421,16	188812,62
385	541420,65	188820,19
386	541406,86	188827,01
387	541402,98	188844,30
388	541395,98	188858,50
389	541382,55	188863,63
390	541382,94	188867,64
391	541379,27	188877,33
392	541381,19	188883,79
393	541373,23	188896,56
394	541366,89	188901,69
395	541363,32	188907,99
396	541348,36	188920,97
397	541345,35	188928,58
398	541337,89	188938,27
399	541330,69	188956,07
400	541322,27	188963,83
401	541319,04	188975,94
402	541320,37	188985,58
403	541320,79	188988,59
404	541316,25	189011,56
405	541309,54	189019,17
406	541304,99	189024,44

Nr punktu	Wsp. X	Wsp. Y
407	541296,80	189035,01
408	541301,33	189044,74
409	541301,52	189045,04
410	541302,11	189052,55
411	541296,16	189061,79
412	541294,03	189062,83
413	541283,19	189067,83
414	541271,34	189080,40
415	541264,93	189088,22
416	541263,36	189094,47
417	541262,92	189095,86
418	541258,52	189099,33
419	541257,09	189100,50
420	541243,72	189110,23
421	541236,33	189117,31
422	541229,77	189126,33
423	541217,14	189135,08
424	541216,53	189138,76
425	541212,86	189141,36
426	541208,96	189148,75
427	541206,81	189150,49
428	541204,25	189152,61
429	541203,25	189152,69
430	541196,65	189152,60
431	541187,38	189159,05
432	541184,84	189164,08
433	541182,93	189167,63
434	541174,80	189172,79
435	541170,08	189173,16
436	541163,37	189173,67
437	541161,13	189175,21
438	541153,39	189180,20
439	541147,93	189178,75
440	541136,01	189183,12
441	541126,57	189188,66
442	541115,22	189186,64
443	541110,37	189188,70
444	541107,13	189190,12
445	541083,22	189190,55
446	541069,79	189199,17
447	541053,61	189201,92
448	541044,21	189198,36
449	541040,45	189196,95
450	541028,20	189199,01

Nr punktu	Wsp. X	Wsp. Y
451	541022,95	189204,47
452	541016,15	189211,67
453	540989,88	189214,54
454	540984,98	189214,21
455	540978,89	189213,64
456	540975,27	189214,84
457	540973,15	189215,48
458	540971,05	189215,52
459	540961,15	189215,75
460	540949,28	189225,02
461	540947,34	189226,77
462	540939,15	189233,93
463	540924,86	189244,14
464	540910,83	189245,35
465	540904,52	189249,37
466	540896,82	189260,45
467	540889,95	189273,66
468	540889,95	189273,76
469	540881,93	189281,73
470	540875,47	189287,26
471	540867,63	189289,14
472	540858,42	189296,48
473	540851,60	189300,69
474	540843,24	189306,66
475	540838,84	189313,83
476	540833,89	189326,69
477	540830,99	189333,61
478	540825,90	189336,96
479	540824,84	189342,74
480	540822,13	189353,86
481	540816,28	189362,90
482	540806,15	189371,21
483	540802,92	189375,92
484	540797,23	189375,66
485	540793,72	189383,16
486	540786,87	189388,88
487	540781,24	189393,41
488	540776,47	189399,58
489	540771,52	189408,45
490	540767,04	189415,11
491	540758,50	189420,18
492	540746,33	189429,93
493	540732,11	189437,84
494	540731,40	189438,22

Nr punktu	Wsp. X	Wsp. Y
495	540731,09	189438,81
496	540729,69	189442,47
497	540726,66	189443,39
498	540724,74	189444,04
499	540719,26	189447,09
500	540712,77	189453,90
501	540700,07	189464,85
502	540698,05	189465,69
503	540693,91	189467,28
504	540648,12	189416,61
505	540547,74	189297,74
506	540528,05	189276,30
507	540503,83	189269,83
508	540394,65	189241,00
509	540332,94	189224,09
510	540269,53	189206,73
511	540156,77	189184,70
512	540100,09	189173,62
513	540060,71	189162,23
514	540012,61	189133,80
515	540011,70	189133,97
516	540010,10	189134,13
517	540008,94	189132,80
518	539991,91	189112,23
519	539933,68	189041,83
520	539897,83	188996,94
521	539853,87	188941,73
522	539798,25	188874,89
523	539745,04	188803,53
524	539718,67	188784,40
525	539705,64	188774,94
526	539653,05	188717,59
527	539571,33	188589,05
528	539570,19	188587,12
529	539555,74	188570,92
530	539499,43	188514,07
531	539233,32	188347,20
532	539231,65	188346,15
533	539131,04	188314,87
534	539069,87	188303,56
535	538965,82	188266,38
536	538936,47	188257,87
537	538632,72	188171,75
538	538581,76	188156,33

Nr punktu	Wsp. X	Wsp. Y
539	538497,28	188130,89
540	538441,68	188113,35
541	538345,69	188038,20
542	538338,84	188032,91
543	538282,45	187986,04
544	538272,87	187978,19
545	538255,16	187964,19
546	538191,53	187914,11
547	538188,53	187911,75
548	538186,40	187910,72
549	538183,18	187932,83
550	538171,36	188020,21
551	538167,30	188050,30
552	538158,71	188114,05
553	538144,81	188215,51
554	538135,03	188286,34
555	538131,21	188315,01
556	538129,52	188327,73
557	538173,11	188345,70
558	538175,06	188364,25
559	538184,79	188456,92
560	538192,37	188528,97
561	538204,14	188640,98
562	538207,59	188673,31
563	538208,71	188683,79
564	538210,95	188704,89
565	538217,70	188768,30
566	538223,28	188822,30
567	538225,72	188845,83
568	538233,89	188925,13
569	538244,31	189027,19
570	538245,62	189039,93
571	538255,00	189130,92
572	538264,03	189216,03
573	538264,24	189218,75
574	538264,44	189221,31
575	538269,28	189263,94
576	538272,23	189294,24
577	538280,68	189368,08
578	538268,01	189531,04
579	538263,42	189588,84
580	538260,47	189626,01
581	538258,97	189645,26
582	538101,02	189596,73

Nr punktu	Wsp. X	Wsp. Y
583	538006,68	189547,42
584	537856,64	189545,68
585	537730,39	189554,55
586	537689,41	189574,02
587	537582,82	189624,66
588	537455,44	189682,87
589	537382,02	189750,83
590	537317,25	189840,53
591	537267,27	189912,88
592	537211,36	190131,89
593	537093,64	190283,03
594	536962,29	190453,18
595	536870,33	190571,71
596	536781,90	190594,20
597	536631,36	190623,73
598	536444,01	190629,42
599	536245,27	190576,39
600	536108,32	190540,41
601	535932,55	190580,39
602	535833,77	190654,80
603	535717,71	190760,58
604	535592,66	190885,31
605	535408,32	190927,94
606	535234,44	190968,64
607	535108,83	190992,49
608	535019,93	191009,64
609	534880,25	191065,38
610	534725,29	191159,48
611	534567,63	191288,95
612	534500,99	191408,35
613	534420,61	191619,84
614	534390,14	191658,77
615	534362,95	191693,51
616	534294,37	191745,58
617	534215,50	191789,40
618	534198,31	191868,03
619	534171,78	191944,29
620	534070,15	192021,94
621	533981,20	192080,84
622	533890,15	192122,23
623	533841,40	192221,73
624	533852,86	192245,38
625	533894,15	192303,92
626	533934,62	192303,86

Nr punktu	Wsp. X	Wsp. Y
627	533996,42	192300,50
628	534016,10	192290,54
629	534038,98	192284,53
630	534086,46	192292,39
631	534111,56	192276,84
632	534138,77	192281,58
633	534222,02	192303,18
634	534288,05	192304,17
635	534355,17	192320,91
636	534411,85	192342,56
637	534440,86	192369,79
638	534465,39	192383,51
639	534484,43	192404,05
640	534539,21	192419,39
641	534580,67	192414,41
642	534652,72	192435,35
643	534699,96	192448,59
644	534765,96	192455,92
645	534785,03	192475,20
646	534820,74	192485,23
647	534827,71	192501,02
648	534845,22	192505,30
649	534860,58	192530,03
650	534860,55	192560,09
651	534898,67	192590,87
652	534910,62	192609,61
653	534952,65	192630,12
654	534985,70	192640,66
655	534997,33	192657,63
656	535019,13	192695,10
657	535019,90	192717,27
658	535034,30	192730,96
659	535018,39	192740,54
660	535015,36	192764,69
661	535028,46	192801,93
662	535050,69	192818,28
663	535064,95	192856,16
664	535066,83	192876,15
665	535075,38	192893,90
666	535073,95	192900,17
667	535072,30	192906,46
668	535076,98	192913,61
669	535121,40	192938,28
670	535133,20	192952,06

Nr punktu	Wsp. X	Wsp. Y
671	535139,04	193000,70
672	535150,85	193012,80
673	535168,37	193015,47
674	535174,72	193048,70
675	535161,93	193081,30
676	535185,21	193096,07
677	535200,40	193115,58
678	535206,71	193163,36
679	535226,84	193173,25
680	535240,35	193180,41
681	535259,23	193216,27
682	535294,50	193253,87
683	535336,25	193254,59
684	535379,62	193284,84
685	535404,03	193290,32
686	535422,71	193303,34
687	535447,61	193332,11
688	535459,00	193332,52
689	535475,90	193330,37
690	535482,12	193328,27
691	535497,70	193323,77
692	535509,07	193320,63
693	535532,68	193330,98
694	535537,92	193337,81
695	535549,15	193352,91
696	535617,43	193383,85
697	535643,62	193399,16
698	535664,94	193416,89
699	535680,24	193430,28
700	535709,24	193479,84
701	535731,96	193498,48
702	535750,67	193532,60
703	535821,98	193569,14
704	535857,10	193599,53
705	535884,86	193609,79
706	535885,56	193614,43
707	535891,45	193609,02
708	535935,25	193571,25
709	535952,89	193556,00
710	535986,00	193532,97
711	536005,73	193519,24
712	536019,74	193510,36
713	536039,17	193500,07
714	536046,34	193494,51

Nr punktu	Wsp. X	Wsp. Y
715	536050,74	193491,09
716	536105,16	193449,67
717	536170,68	193397,86
718	536179,66	193389,32
719	536198,59	193371,30
720	536205,16	193364,77
721	536253,18	193329,31
722	536258,07	193325,70
723	536265,22	193320,42
724	536300,89	193290,30
725	536353,96	193236,44
726	536393,18	193197,61
727	536395,82	193195,03
728	536431,94	193159,51
729	536458,93	193135,69
730	536487,44	193111,84
731	536505,13	193096,81
732	536506,55	193095,60
733	536534,59	193089,24
734	536622,99	193073,07
735	536662,27	193066,55
736	536705,06	193062,00
737	536743,81	193052,81
738	536746,35	193052,30
739	536746,53	193053,39
740	536767,95	193049,29
741	536828,54	193037,72
742	536880,47	193028,00
743	536935,77	193016,59
744	536949,40	193014,92
745	536974,60	193012,22
746	536980,74	193011,56
747	537003,64	193009,11
748	537012,27	193021,81
749	537014,34	193024,87
750	537026,70	193043,22
751	537031,85	193048,55
752	537049,29	193072,92
753	537103,42	193146,59
754	537106,90	193151,53
755	537116,52	193165,04
756	537119,98	193169,94
757	537140,71	193200,68
758	537141,44	193204,39

Nr punktu	Wsp. X	Wsp. Y
759	537139,99	193219,66
760	537138,44	193242,05
761	537135,86	193268,13
762	537133,78	193303,30
763	537137,33	193306,11
764	537133,42	193312,86
765	537132,47	193341,07
766	537155,30	193364,28
767	537173,77	193383,87
768	537177,20	193386,32
769	537182,05	193388,71
770	537196,43	193394,94
771	537218,51	193404,51
772	537225,81	193441,91
773	537233,22	193479,90
774	537234,81	193487,71
775	537242,78	193494,33
776	537258,05	193506,98
777	537259,70	193515,98
778	537263,71	193518,75
779	537265,52	193514,02
780	537278,93	193520,40
781	537311,23	193536,32
782	537330,18	193531,90
783	537366,66	193545,73
784	537401,25	193563,97
785	537410,68	193579,07
786	537415,09	193592,90
787	537428,29	193600,45
788	537436,47	193606,11
789	537441,64	193617,60
790	537446,47	193624,68
791	537456,42	193624,83
792	537485,33	193643,13
793	537512,16	193655,48
794	537532,58	193664,89
795	537537,98	193667,38
796	537558,68	193676,91
797	537695,87	193741,68
798	537703,48	193745,74
799	537715,55	193751,78
800	537757,27	193772,63
801	537763,27	193775,63
802	537769,54	193778,76

Nr punktu	Wsp. X	Wsp. Y
803	537786,05	193780,76
804	537810,88	193788,18
805	537865,60	193795,04
806	537868,67	193795,42
807	537903,67	193799,60
808	538007,84	193814,66
809	538029,05	193819,07
810	538107,32	193831,01
811	538114,20	193831,81
812	538160,00	193837,15
813	538232,87	193845,64
814	538261,53	193848,98
815	538264,60	193849,34
816	538319,57	193859,48
817	538349,81	193863,20
818	538397,45	193869,56
819	538428,49	193875,83
820	538435,67	193876,75
821	538441,22	193877,46
822	538442,74	193877,66
823	538444,17	193877,83
824	538461,58	193880,07
825	538490,48	193884,30
826	538567,97	193895,71
827	538570,64	193896,36
828	538597,54	193902,88
829	538601,75	193944,65
830	538609,94	194004,16
831	538612,60	194023,52
832	538623,40	194073,56
833	538618,89	194085,83
834	538626,80	194126,52
835	538632,73	194170,84
836	538637,29	194200,61
837	538643,72	194234,36
838	538647,32	194264,55
839	538647,58	194317,89
840	538647,27	194320,86
841	538637,85	194369,89
842	538644,88	194393,25
843	538644,33	194407,01
844	538633,98	194416,46
845	538648,57	194433,63
846	538648,16	194455,46

Nr punktu	Wsp. X	Wsp. Y
847	538670,73	194434,65
848	538677,94	194479,68
849	538695,80	194484,79
850	538711,79	194490,29
851	538748,37	194502,87
852	538797,08	194518,85
853	538813,80	194524,34
854	538848,87	194534,25
855	538877,09	194542,72
856	538913,08	194553,53
857	538945,24	194563,19
858	539001,43	194580,11
859	539003,67	194582,59
860	539028,76	194595,68
861	539037,75	194599,74
862	539045,24	194605,36
863	539048,93	194606,21
864	539049,84	194606,42
865	539105,60	194619,20
866	539108,87	194619,95
867	539141,94	194629,88
868	539147,05	194631,41
869	539164,97	194636,79
870	539176,32	194640,20
871	539182,59	194636,69
872	539183,16	194635,89
873	539231,72	194567,21
874	539268,53	194514,39
875	539290,04	194481,59
876	539301,07	194464,75
877	539306,41	194456,58

Z obszaru opisanego powyżej zostaje wyłączonych 5 enklaw wewnętrznych opisanych przez punkty załamania granicy o współrzędnych:

1) Norczak

Nr punktu	Wsp. X	Wsp. Y
878	539594,50	193072,75
879	539657,35	192994,39
880	539681,61	192964,55
881	539714,06	192924,25
882	539774,25	192849,48
883	539797,84	192894,39

884	539831,09	192956,23
885	539821,79	192997,74
886	539815,57	193019,62
887	539799,25	193071,07
888	539763,64	193196,38
889	539754,23	193229,57
890	539744,48	193272,62
891	539733,60	193303,90
892	539722,00	193337,39
893	539700,79	193390,93
894	539693,44	193409,52
895	539658,65	193424,66
896	539518,74	193486,26
897	539506,76	193491,44
898	539503,06	193475,94
899	539476,82	193365,95
900	539477,53	193364,16
901	539499,10	193305,75
902	539509,80	193276,37
903	539584,86	193095,91
904	539594,50	193072,75

2) Stonów I

Nr punktu	Wsp. X	Wsp. Y
905	539374,67	192891,03
906	539357,03	192942,84
907	539338,70	192938,13
908	539334,68	192937,09
909	539313,90	192931,83
910	539297,25	192872,70
911	539302,88	192828,59
912	539305,49	192808,17
913	539308,99	192780,80
914	539298,85	192757,24
915	539303,44	192704,25
916	539353,29	192702,60
917	539433,50	192699,94
918	539446,35	192700,67
919	539438,49	192714,47
920	539436,15	192732,31
921	539433,78	192745,81
922	539430,84	192758,85
923	539427,57	192768,33
924	539420,74	192777,24
925	539410,53	192787,67

Nr punktu	Wsp. X	Wsp. Y
926	539406,41	192792,86
927	539406,01	192798,45
928	539399,48	192818,21
929	539379,89	192875,72
930	539374,67	192891,03

3) Stonów II

Nr punktu	Wsp. X	Wsp. Y
931	539295,15	192613,38
932	539266,78	192550,55
933	539264,84	192551,55
934	539263,73	192552,00
935	539263,45	192526,33
936	539327,25	192473,66
937	539342,27	192498,47
938	539339,92	192505,25
939	539333,07	192525,01
940	539324,38	192561,99
941	539321,55	192613,70
942	539301,03	192620,06
943	539295,15	192613,38

4) Sulowa Cyrhel

Nr punktu	Wsp. X	Wsp. Y
944	538925,77	192897,15
945	538880,71	192935,34
946	538868,85	192934,77
947	538818,94	192931,14
948	538803,51	192929,90
949	538764,53	192926,78
950	538744,67	192925,19
951	538733,28	192924,43
952	538705,57	192921,71
953	538635,88	192916,07
954	538632,66	192915,81
955	538624,24	192915,36
956	538616,27	192916,54
957	538598,21	192919,55
958	538599,39	192888,99
959	538594,57	192827,44
960	538595,09	192778,97
961	538595,24	192764,43
962	538601,56	192711,64
963	538612,91	192616,69

Nr punktu	Wsp. X	Wsp. Y
964	538617,86	192528,32
965	538664,33	192534,16
966	538692,27	192537,47
967	538720,30	192540,59
968	538737,87	192543,69
969	538747,59	192548,39
970	538767,29	192586,38
971	538782,97	192590,54
972	538804,00	192600,80
973	538807,78	192611,25
974	538836,86	192615,68
975	538871,59	192621,39
976	538893,51	192639,47
977	538896,17	192641,93
978	538911,94	192658,35
979	538912,65	192659,56
980	538916,73	192666,52
981	538922,21	192674,62
982	538932,64	192716,55
983	538935,48	192727,97
984	538936,12	192733,20
985	538939,65	192762,12
986	538941,54	192777,62
987	538939,73	192810,29
988	538935,32	192845,18
989	538928,44	192883,20
990	538925,77	192897,15

5) Czarna Cyrhel

Nr punktu	Wsp. X	Wsp. Y
991	535104,04	192398,39
992	535045,70	192221,63
993	535022,29	192184,10
994	535048,98	192173,84
995	535133,16	192159,09
996	535143,64	192157,25
997	535176,71	192238,69
998	535221,54	192358,21
999	535182,89	192393,40
1000	535104,04	192398,39

3. Obszar Natura 2000 Babia Góra PLB120011 w części położonej obszarze Parku stanowią następujące działki ewidencyjne:

a) w gminie Zawoja w obrębie 0002: 22616/3, 22616/4, 22616/5, 22634, 22682/4, 22607/5, 22601/4, 22604/1, 22605/1, 22606/1, 22606/2, 22607/6, 22607/7, 22610/1, 22611/1, 22616/1, 22616/2, 22636/2, 22637/2, 22682/133, 22682/134, 22682/135, 22682/136, 22682/137, 22682/16, 22682/24, 22682/25, 22682/34, 23573/4, 23614/14, 23614/16, 24310/2, 24310/3, 24311, 24312, 24313, 24314, 24315, 24316, 24317/1 (część działki obejmująca użytek las), 24318, 24319, 24320, 24321, 24322, 24323, 24324, 24325, 24326, 24327, 24328, 24329, 24330, 24331, 24332, 24333, 24334, 24335, 24336, 24337, 24338, 24339, 24340, 24341/1, 24342/1, 24343/1, 24344, 24345, 24346, 24347, 24348, 24349, 24350, 24351, 24352, 24353, 24354, 24355, 24356, 24357, 24358/1, 24359/1, 24360/1, 24361, 24362/1, 24363/1, 24364/1, 24365, 24366, 24367, 24368, 24369, 24370, 24371, 24372, 24373, 24374, 24375, 24376, 24377, 24378, 24379, 24380, 24381, 24382, 24383, 24384, 24385, 24386, 24387, 24388, 24389, 24390.

b) w gminie Lipnica Wielka w obrębie 0002: 20399, 20406, 20437, 20449, 20451, 20452, 20447.

c) w Gminie Jabłonka w obrębie 0007: 1/1, 13003, 13021, 13022.

4. Granice obszaru Natura 2000 Babia Góra PLB120011 w części położonej w obszarze Parku opisują wierzchołki punktów o współrzędnych X, Y trzech areałów ⁶⁾.

1) Kompleks główny

Nr punktu	Wsp. X	Wsp. Y
1	539306,41	194456,58
2	539331,17	194427,78
3	539351,67	194400,02
4	539354,58	194396,07
5	539391,50	194344,03
6	539398,00	194332,58
7	539422,35	194292,70
8	539444,00	194261,99
9	539465,84	194231,47
10	539500,65	194184,10
11	539512,68	194174,72
12	539515,28	194172,68
13	539533,49	194158,46
14	539543,87	194120,20
15	539559,10	194115,69
16	539576,19	194119,69
17	539617,01	194118,88
18	539645,60	194111,25
19	539652,69	194109,36
20	539699,43	194119,23

Nr punktu	Wsp. X	Wsp. Y
21	539781,32	194126,36
22	539811,98	194089,50
23	539826,50	194056,38
24	539843,28	194044,26
25	539844,04	194053,01
26	539847,60	194103,88
27	539893,76	194035,35
28	539901,64	194023,64
29	539935,70	194016,38
30	539956,42	194011,26
31	539979,06	194005,47
32	540011,10	193999,58
33	540043,34	194000,74
34	540053,56	193994,98
35	540082,64	193977,81
36	540105,81	193971,38
37	540138,85	193964,94
38	540142,91	193985,61
39	540156,93	193985,96
40	540172,07	193986,33
41	540187,45	193978,76
42	540213,62	193976,75

Nr punktu	Wsp. X	Wsp. Y
43	540228,81	193974,66
44	540244,95	193972,43
45	540247,78	193972,03
46	540262,09	193982,73
47	540265,93	193985,16
48	540271,38	193981,22
49	540264,71	193973,55
50	540265,38	193967,99
51	540282,83	193961,35
52	540290,23	193956,81
53	540299,95	193950,84
54	540304,87	193947,91
55	540309,25	193945,29
56	540321,32	193927,64
57	540336,65	193921,62
58	540334,51	193914,14
59	540328,75	193915,27
60	540353,52	193886,97
61	540379,98	193852,79
62	540391,35	193835,54
63	540410,75	193812,68
64	540418,34	193812,44
65	540419,84	193809,16
66	540426,19	193795,22
67	540421,14	193785,44
68	540430,29	193757,20
69	540434,84	193756,62
70	540434,24	193732,59
71	540430,30	193732,46
72	540429,86	193674,04
73	540431,74	193645,22
74	540438,60	193623,79
75	540438,85	193622,09
76	540440,03	193614,03
77	540442,06	193600,24
78	540456,97	193575,20
79	540476,36	193550,81
80	540485,41	193534,03
81	540487,39	193530,38
82	540490,14	193525,29
83	540492,33	193521,13
84	540508,50	193501,94
85	540516,91	193479,70

Nr punktu	Wsp. X	Wsp. Y
86	540534,60	193455,36
87	540547,89	193435,38
88	540571,00	193419,19
89	540599,29	193410,52
90	540617,75	193404,39
91	540628,43	193392,66
92	540641,78	193382,04
93	540654,42	193383,07
94	540674,15	193368,28
95	540689,86	193344,63
96	540706,84	193321,94
97	540717,17	193315,19
98	540728,06	193298,14
99	540739,54	193294,56
100	540748,68	193279,31
101	540741,64	193275,57
102	540743,67	193267,91
103	540747,98	193251,69
104	540764,11	193209,38
105	540772,21	193190,59
106	540781,25	193174,84
107	540793,66	193157,64
108	540808,20	193142,52
109	540822,25	193133,98
110	540839,41	193119,78
111	540859,45	193108,68
112	540880,39	193109,61
113	540888,14	193099,63
114	540886,50	193090,49
115	540901,30	193074,99
116	540921,28	193052,36
117	540956,25	193008,72
118	540976,46	192990,99
119	540992,04	192978,83
120	540996,92	192972,79
121	541005,18	192969,33
122	541016,19	192986,36
123	541017,30	192999,69
124	541038,55	193000,71
125	541046,54	193006,51
126	541073,06	193002,70
127	541112,31	193023,29
128	541114,31	193031,77

Nr punktu	Wsp. X	Wsp. Y
129	541149,73	193035,25
130	541190,24	193025,25
131	541203,95	193034,81
132	541223,33	193016,73
133	541244,48	193020,60
134	541254,34	193016,77
135	541259,23	193030,41
136	541285,47	193036,77
137	541312,23	193036,93
138	541358,60	193052,60
139	541523,34	193449,61
140	541820,49	193893,51
141	541847,33	193903,54
142	541878,52	193915,20
143	541923,92	193932,17
144	542002,52	193961,56
145	542008,29	193962,40
146	542051,72	193984,42
147	542094,44	193993,54
148	542108,09	193976,90
149	542147,26	193982,81
150	542245,90	193967,14
151	542445,33	193961,59
152	542463,00	193935,12
153	542490,83	193858,39
154	542496,70	193806,97
155	542531,84	193748,43
156	542544,98	193727,88
157	542625,96	193629,77
158	542648,64	193513,82
159	542654,19	193508,17
160	542723,91	193434,95
161	542758,96	193379,56
162	542785,26	193338,12
163	542843,22	193271,19
164	542848,71	193261,70
165	542899,82	193172,63
166	542920,73	193044,34
167	542981,36	192929,29
168	543020,58	192878,24
169	543025,81	192871,44
170	543027,54	192869,24
171	543030,97	192857,14

Nr punktu	Wsp. X	Wsp. Y
172	543049,31	192783,95
173	543060,75	192724,32
174	543061,96	192717,71
175	543055,83	192662,67
176	543046,78	192615,85
177	542994,59	192542,84
178	542991,14	192538,01
179	542980,09	192522,58
180	542910,30	192425,09
181	542903,75	192197,90
182	542896,37	192185,81
183	542803,61	192035,30
184	542778,87	191962,72
185	542778,47	191961,54
186	542778,11	191960,45
187	542778,02	191958,94
188	542776,85	191933,63
189	542775,47	191903,94
190	542771,42	191883,35
191	542671,23	191819,12
192	542625,76	191779,89
193	542610,61	191766,78
194	542543,91	191709,11
195	542519,81	191674,35
196	542490,45	191631,35
197	542438,56	191592,36
198	542418,10	191586,78
199	542376,90	191582,78
200	542314,88	191573,12
201	542298,45	191570,57
202	542277,76	191567,36
203	542247,76	191562,69
204	542235,12	191560,72
205	542125,26	191384,88
206	542103,42	191367,16
207	542087,71	191354,42
208	542052,81	191326,10
209	542039,02	191314,90
210	541969,07	191276,03
211	541849,24	191228,69
212	541896,38	191118,37
213	541902,86	191097,56
214	541932,03	190997,89

Nr punktu	Wsp. X	Wsp. Y
215	541947,71	190933,34
216	541959,83	190885,78
217	541992,80	190818,61
218	542022,95	190769,66
219	542056,36	190700,80
220	542070,04	190668,79
221	542097,68	190609,47
222	542152,97	190527,02
223	542217,39	190414,03
224	542221,62	190395,46
225	542236,21	190370,56
226	542262,54	190325,70
227	542263,97	190324,84
228	542384,34	190253,20
229	542453,31	190228,42
230	542517,13	190198,51
231	542600,32	190133,43
232	542604,00	190130,53
233	542616,78	190120,59
234	542681,66	190041,51
235	542722,30	190003,85
236	542765,80	189953,16
237	542842,09	189859,50
238	542851,10	189848,35
239	542911,04	189796,13
240	542969,14	189709,26
241	542988,77	189639,92
242	543020,16	189618,49
243	543024,23	189615,61
244	543097,78	189563,06
245	543211,24	189488,23
246	543215,72	189485,26
247	543245,33	189459,48
248	543262,65	189444,37
249	543287,66	189429,56
250	543345,19	189395,57
251	543348,74	189393,57
252	543357,07	189388,71
253	543363,68	189385,09
254	543370,68	189381,08
255	543403,39	189362,69
256	543473,37	189323,45
257	543591,47	189246,84

Nr punktu	Wsp. X	Wsp. Y
258	543641,16	189218,43
259	543679,12	189194,48
260	543759,88	189148,34
261	543811,21	189118,07
262	543843,82	189099,91
263	543841,69	189100,92
264	543760,55	189066,58
265	543748,86	189062,75
266	543712,50	189050,75
267	543635,74	189024,81
268	543551,86	188999,19
269	543549,29	188998,31
270	543494,28	188988,49
271	543491,89	188988,03
272	543397,95	188982,61
273	543383,98	188981,82
274	543310,29	188971,18
275	543308,10	188970,82
276	543259,41	188956,37
277	543219,45	188944,46
278	543214,80	188942,53
279	543133,37	188908,08
280	543054,58	188875,99
281	543010,42	188860,77
282	542993,19	188854,79
283	542906,99	188833,40
284	542802,90	188805,31
285	542798,53	188804,09
286	542728,17	188785,24
287	542704,74	188778,99
288	542647,88	188745,62
289	542630,86	188735,74
290	542601,84	188718,74
291	542563,78	188695,98
292	542513,82	188666,01
293	542435,00	188642,32
294	542410,90	188635,05
295	542359,64	188619,63
296	542357,36	188618,96
297	542340,11	188613,79
298	542262,31	188606,83
299	542252,54	188605,96
300	542249,25	188605,66

Nr punktu	Wsp. X	Wsp. Y
301	542215,45	188605,82
302	542202,67	188601,67
303	542157,77	188594,83
304	542128,16	188591,60
305	542108,82	188589,57
306	542048,89	188558,60
307	542002,75	188535,33
308	541936,89	188502,10
309	541880,68	188474,05
310	541805,50	188430,67
311	541805,34	188430,55
312	541805,20	188430,46
313	541789,48	188434,92
314	541789,28	188434,92
315	541787,40	188437,86
316	541781,99	188441,91
317	541777,64	188443,49
318	541771,38	188442,41
319	541765,81	188444,86
320	541760,96	188450,23
321	541759,24	188454,68
322	541756,97	188457,31
323	541751,76	188461,26
324	541751,21	188466,65
325	541751,18	188471,25
326	541736,11	188480,83
327	541726,53	188484,26
328	541716,41	188491,98
329	541709,70	188499,49
330	541709,29	188503,58
331	541708,58	188507,46
332	541705,50	188510,47
333	541698,75	188512,39
334	541694,44	188514,37
335	541690,14	188516,35
336	541675,51	188517,43
337	541663,07	188526,29
338	541654,74	188527,46
339	541642,72	188524,42
340	541639,80	188528,84
341	541621,00	188540,11
342	541616,57	188548,19
343	541611,81	188550,16

Nr punktu	Wsp. X	Wsp. Y
344	541598,32	188553,69
345	541590,84	188552,88
346	541581,77	188559,12
347	541573,49	188558,59
348	541564,40	188565,64
349	541563,68	188569,82
350	541563,23	188575,11
351	541562,10	188575,97
352	541556,08	188580,60
353	541550,82	188582,66
354	541550,01	188583,04
355	541544,79	188583,79
356	541540,52	188586,47
357	541531,28	188587,92
358	541523,37	188595,59
359	541517,81	188597,64
360	541516,66	188606,81
361	541506,11	188619,51
362	541505,34	188621,89
363	541506,42	188633,32
364	541503,45	188639,73
365	541502,49	188641,90
366	541488,19	188656,30
367	541485,25	188657,52
368	541484,14	188657,99
369	541481,66	188661,02
370	541475,85	188668,26
371	541474,04	188668,81
372	541465,48	188671,27
373	541453,66	188690,14
374	541451,19	188699,57
375	541446,83	188705,35
376	541446,43	188719,73
377	541437,18	188732,58
378	541435,00	188756,90
379	541426,44	188763,07
380	541425,24	188770,04
381	541429,39	188786,15
382	541428,12	188799,71
383	541427,45	188805,69
384	541424,98	188808,42
385	541421,16	188812,62
386	541420,65	188820,19

Nr punktu	Wsp. X	Wsp. Y
387	541406,86	188827,01
388	541402,98	188844,30
389	541395,98	188858,50
390	541382,55	188863,63
391	541382,94	188867,64
392	541379,27	188877,33
393	541381,19	188883,79
394	541373,23	188896,56
395	541366,89	188901,69
396	541363,32	188907,99
397	541348,36	188920,97
398	541345,35	188928,58
399	541337,89	188938,27
400	541330,69	188956,07
401	541322,27	188963,83
402	541319,04	188975,94
403	541320,37	188985,58
404	541320,79	188988,59
405	541316,25	189011,56
406	541309,54	189019,17
407	541304,99	189024,44
408	541296,80	189035,01
409	541301,33	189044,74
410	541301,52	189045,04
411	541302,11	189052,55
412	541296,16	189061,79
413	541294,03	189062,83
414	541283,19	189067,83
415	541271,34	189080,40
416	541264,93	189088,22
417	541263,36	189094,47
418	541262,92	189095,86
419	541258,52	189099,33
420	541257,09	189100,50
421	541243,72	189110,23
422	541236,33	189117,31
423	541229,77	189126,33
424	541217,14	189135,08
425	541216,53	189138,76
426	541212,86	189141,36
427	541208,96	189148,75
428	541206,81	189150,49
429	541204,25	189152,61

Nr punktu	Wsp. X	Wsp. Y
430	541203,25	189152,69
431	541196,65	189152,60
432	541187,38	189159,05
433	541184,84	189164,08
434	541182,93	189167,63
435	541174,80	189172,79
436	541170,08	189173,16
437	541163,37	189173,67
438	541161,13	189175,21
439	541153,39	189180,20
440	541147,93	189178,75
441	541136,01	189183,12
442	541126,57	189188,66
443	541115,22	189186,64
444	541110,37	189188,70
445	541107,13	189190,12
446	541083,22	189190,55
447	541069,79	189199,17
448	541053,61	189201,92
449	541044,21	189198,36
450	541040,45	189196,95
451	541028,20	189199,01
452	541022,95	189204,47
453	541016,15	189211,67
454	540989,88	189214,54
455	540984,98	189214,21
456	540978,89	189213,64
457	540975,27	189214,84
458	540973,15	189215,48
459	540971,05	189215,52
460	540961,15	189215,75
461	540949,28	189225,02
462	540947,34	189226,77
463	540939,15	189233,93
464	540924,86	189244,14
465	540910,83	189245,35
466	540904,52	189249,37
467	540896,82	189260,45
468	540889,95	189273,66
469	540889,95	189273,76
470	540881,93	189281,73
471	540875,47	189287,26
472	540867,63	189289,14

Nr punktu	Wsp. X	Wsp. Y
473	540858,42	189296,48
474	540851,60	189300,69
475	540843,24	189306,66
476	540838,84	189313,83
477	540833,89	189326,69
478	540830,99	189333,61
479	540825,90	189336,96
480	540824,84	189342,74
481	540822,13	189353,86
482	540816,28	189362,90
483	540806,15	189371,21
484	540802,92	189375,92
485	540797,23	189375,66
486	540793,72	189383,16
487	540786,87	189388,88
488	540781,24	189393,41
489	540776,47	189399,58
490	540771,52	189408,45
491	540767,04	189415,11
492	540758,50	189420,18
493	540746,33	189429,93
494	540732,11	189437,84
495	540731,40	189438,22
496	540731,09	189438,81
497	540729,69	189442,47
498	540726,66	189443,39
499	540724,74	189444,04
500	540719,26	189447,09
501	540712,77	189453,90
502	540700,07	189464,85
503	540698,05	189465,69
504	540693,91	189467,28
505	540648,12	189416,61
506	540547,74	189297,74
507	540528,05	189276,30
508	540503,83	189269,83
509	540394,65	189241,00
510	540332,94	189224,09
511	540269,53	189206,73
512	540156,77	189184,70
513	540100,09	189173,62
514	540060,71	189162,23
515	540012,61	189133,80

Nr punktu	Wsp. X	Wsp. Y
516	540011,70	189133,97
517	540010,10	189134,13
518	540008,94	189132,80
519	539991,91	189112,23
520	539933,68	189041,83
521	539897,83	188996,94
522	539853,87	188941,73
523	539798,25	188874,89
524	539745,04	188803,53
525	539718,67	188784,40
526	539705,64	188774,94
527	539653,05	188717,59
528	539571,33	188589,05
529	539570,19	188587,12
530	539555,74	188570,92
531	539499,43	188514,07
532	539233,32	188347,20
533	539231,65	188346,15
534	539131,04	188314,87
535	539069,87	188303,56
536	538965,82	188266,38
537	538936,47	188257,87
538	538632,72	188171,75
539	538581,76	188156,33
540	538497,28	188130,89
541	538441,68	188113,35
542	538345,69	188038,20
543	538338,84	188032,91
544	538282,45	187986,04
545	538272,87	187978,19
546	538255,16	187964,19
547	538186,40	187910,72
548	538183,18	187932,83
549	538167,30	188050,30
550	538164,58	188070,44
551	538158,71	188114,05
552	538144,81	188215,51
553	538135,03	188286,33
554	538129,52	188327,73
555	538173,11	188345,70
556	538175,06	188364,24
557	538192,36	188528,96
558	538196,96	188572,68

Nr punktu	Wsp. X	Wsp. Y
559	538204,13	188640,97
560	538208,71	188683,79
561	538217,69	188768,30
562	538225,72	188845,83
563	538233,89	188925,13
564	538244,31	189027,19
565	538254,99	189130,92
566	538264,03	189216,03
567	538264,44	189221,31
568	538269,28	189263,94
569	538272,23	189294,24
570	538280,67	189368,08
571	538268,01	189531,04
572	538260,47	189626,01
573	538258,97	189645,26
574	538101,02	189596,73
575	538006,68	189547,42
576	537856,64	189545,68
577	537730,39	189554,55
578	537689,41	189574,02
579	537582,82	189624,66
580	537455,44	189682,87
581	537382,02	189750,83
582	537317,25	189840,53
583	537267,27	189912,88
584	537211,36	190131,89
585	537093,64	190283,03
586	536962,29	190453,18
587	536870,33	190571,71
588	536781,90	190594,20
589	536631,36	190623,73
590	536444,01	190629,42
591	536245,27	190576,39
592	536108,32	190540,41
593	535932,55	190580,39
594	535833,77	190654,80
595	535717,71	190760,58
596	535592,66	190885,31
597	535408,32	190927,94
598	535234,44	190968,64
599	535108,83	190992,49
600	535019,93	191009,64
601	534880,25	191065,38

Nr punktu	Wsp. X	Wsp. Y
602	534725,29	191159,48
603	534567,63	191288,95
604	534500,99	191408,35
605	534420,61	191619,84
606	534390,14	191658,77
607	534362,95	191693,51
608	534294,37	191745,58
609	534215,50	191789,40
610	534198,31	191868,03
611	534171,78	191944,29
612	534070,15	192021,94
613	533981,20	192080,84
614	533890,15	192122,23
615	533841,40	192221,73
616	533852,86	192245,38
617	533894,15	192303,92
618	533934,62	192303,86
619	533996,42	192300,50
620	534016,10	192290,54
621	534038,98	192284,53
622	534086,46	192292,39
623	534111,56	192276,84
624	534138,77	192281,58
625	534222,02	192303,18
626	534288,05	192304,17
627	534355,17	192320,91
628	534411,85	192342,56
629	534440,86	192369,79
630	534465,39	192383,51
631	534484,43	192404,05
632	534539,21	192419,39
633	534580,67	192414,41
634	534652,72	192435,35
635	534699,96	192448,59
636	534765,96	192455,92
637	534785,03	192475,20
638	534820,74	192485,23
639	534827,71	192501,02
640	534845,22	192505,30
641	534860,58	192530,03
642	534860,55	192560,09
643	534898,67	192590,87
644	534910,62	192609,61

Nr punktu	Wsp. X	Wsp. Y
645	534952,65	192630,12
646	534985,70	192640,66
647	534997,33	192657,63
648	535019,13	192695,10
649	535019,90	192717,27
650	535034,30	192730,96
651	535018,39	192740,54
652	535015,36	192764,69
653	535028,46	192801,93
654	535050,69	192818,28
655	535064,95	192856,16
656	535066,83	192876,15
657	535075,38	192893,90
658	535073,95	192900,17
659	535072,30	192906,46
660	535076,98	192913,61
661	535121,40	192938,28
662	535133,20	192952,06
663	535139,04	193000,70
664	535150,85	193012,80
665	535168,37	193015,47
666	535174,72	193048,70
667	535161,93	193081,30
668	535185,21	193096,07
669	535200,40	193115,58
670	535206,71	193163,36
671	535226,84	193173,25
672	535240,35	193180,41
673	535259,23	193216,27
674	535294,50	193253,87
675	535336,25	193254,59
676	535379,62	193284,84
677	535404,03	193290,32
678	535422,71	193303,34
679	535447,61	193332,11
680	535459,00	193332,52
681	535475,90	193330,37
682	535482,12	193328,27
683	535497,70	193323,77
684	535509,07	193320,63
685	535532,68	193330,98
686	535537,92	193337,81
687	535549,15	193352,91

Nr punktu	Wsp. X	Wsp. Y
688	535617,43	193383,85
689	535643,62	193399,16
690	535664,94	193416,89
691	535680,24	193430,28
692	535709,24	193479,84
693	535731,96	193498,48
694	535750,67	193532,60
695	535821,98	193569,14
696	535857,10	193599,53
697	535884,86	193609,79
698	535885,56	193614,43
699	535891,45	193609,02
700	535935,25	193571,25
701	535952,89	193556,00
702	535986,00	193532,97
703	536005,73	193519,24
704	536019,74	193510,36
705	536039,17	193500,07
706	536046,34	193494,51
707	536050,74	193491,09
708	536105,16	193449,67
709	536170,68	193397,86
710	536179,66	193389,32
711	536198,59	193371,30
712	536205,16	193364,77
713	536253,18	193329,31
714	536258,07	193325,70
715	536265,22	193320,42
716	536300,89	193290,30
717	536353,96	193236,44
718	536393,18	193197,61
719	536395,82	193195,03
720	536431,94	193159,51
721	536458,93	193135,69
722	536487,44	193111,84
723	536505,13	193096,81
724	536506,55	193095,60
725	536534,59	193089,24
726	536622,99	193073,07
727	536662,27	193066,55
728	536705,06	193062,00
729	536743,81	193052,81
730	536746,35	193052,30

Nr punktu	Wsp. X	Wsp. Y
731	536746,53	193053,39
732	536767,95	193049,29
733	536828,54	193037,72
734	536880,47	193028,00
735	536935,77	193016,59
736	536949,40	193014,92
737	536974,60	193012,22
738	536980,74	193011,56
739	537003,64	193009,11
740	537012,27	193021,81
741	537014,34	193024,87
742	537026,70	193043,22
743	537031,85	193048,55
744	537049,29	193072,92
745	537103,42	193146,59
746	537106,90	193151,53
747	537116,52	193165,04
748	537119,98	193169,94
749	537140,71	193200,68
750	537141,44	193204,39
751	537139,99	193219,66
752	537138,44	193242,05
753	537135,86	193268,13
754	537133,78	193303,30
755	537137,33	193306,11
756	537133,42	193312,86
757	537132,47	193341,07
758	537155,30	193364,28
759	537173,77	193383,87
760	537177,20	193386,32
761	537182,05	193388,71
762	537196,43	193394,94
763	537218,51	193404,51
764	537225,81	193441,91
765	537233,22	193479,90
766	537234,81	193487,71
767	537242,78	193494,33
768	537258,05	193506,98
769	537259,70	193515,98
770	537263,71	193518,75
771	537265,52	193514,02
772	537278,93	193520,40
773	537311,23	193536,32

Nr punktu	Wsp. X	Wsp. Y
774	537330,18	193531,90
775	537366,66	193545,73
776	537401,25	193563,97
777	537410,68	193579,07
778	537415,09	193592,90
779	537428,29	193600,45
780	537436,47	193606,11
781	537441,64	193617,60
782	537446,47	193624,68
783	537456,42	193624,83
784	537485,33	193643,13
785	537512,16	193655,48
786	537532,58	193664,89
787	537537,98	193667,38
788	537558,68	193676,91
789	537695,87	193741,68
790	537703,48	193745,74
791	537715,55	193751,78
792	537757,27	193772,63
793	537763,27	193775,63
794	537769,54	193778,76
795	537786,05	193780,76
796	537810,88	193788,18
797	537865,60	193795,04
798	537868,67	193795,42
799	537903,67	193799,60
800	538007,84	193814,66
801	538029,05	193819,07
802	538107,32	193831,01
803	538114,20	193831,81
804	538160,00	193837,15
805	538232,87	193845,64
806	538261,53	193848,98
807	538264,60	193849,34
808	538319,57	193859,48
809	538349,81	193863,20
810	538397,45	193869,56
811	538428,49	193875,83
812	538435,67	193876,75
813	538441,22	193877,46
814	538442,74	193877,66
815	538444,17	193877,83
816	538461,58	193880,07

Nr punktu	Wsp. X	Wsp. Y
817	538490,48	193884,30
818	538567,97	193895,71
819	538570,64	193896,36
820	538597,54	193902,88
821	538601,75	193944,65
822	538609,94	194004,16
823	538612,60	194023,52
824	538623,40	194073,56
825	538618,89	194085,83
826	538626,80	194126,52
827	538632,73	194170,84
828	538637,29	194200,61
829	538643,72	194234,36
830	538647,32	194264,55
831	538647,58	194317,89
832	538647,27	194320,86
833	538637,85	194369,89
834	538644,88	194393,25
835	538644,33	194407,01
836	538633,98	194416,46
837	538648,57	194433,63
838	538648,16	194455,46
839	538670,73	194434,65
840	538677,94	194479,68
841	538695,80	194484,79
842	538711,79	194490,29
843	538748,37	194502,87
844	538797,08	194518,85
845	538813,80	194524,34
846	538848,87	194534,25
847	538877,09	194542,72
848	538913,08	194553,53
849	538945,24	194563,19
850	539001,43	194580,11
851	539003,67	194582,59
852	539028,76	194595,68
853	539037,75	194599,74
854	539045,24	194605,36
855	539048,93	194606,21
856	539049,84	194606,42
857	539105,60	194619,20
858	539108,87	194619,95
859	539141,94	194629,88

Nr punktu	Wsp. X	Wsp. Y
860	539147,05	194631,41
861	539164,97	194636,79
862	539176,32	194640,20
863	539182,59	194636,69
864	539183,16	194635,89
865	539231,72	194567,21
866	539268,53	194514,39
867	539290,04	194481,59
868	539301,07	194464,75
869	539306,41	194456,58

2) Syhleec

Nr punktu	Wsp. X	Wsp. Y
870	542777,70	190784,82
871	542727,53	190763,35
872	542676,23	190740,88
873	542652,69	190729,80
874	542621,69	190741,08
875	542619,47	190746,97
876	542614,90	190762,05
877	542609,34	190774,48
878	542596,91	190801,34
879	542591,07	190811,63
880	542580,38	190845,48
881	542578,02	190854,77
882	542568,50	190867,63
883	542549,39	190900,18
884	542543,53	190954,77
885	542529,40	190957,14
886	542515,26	190983,26
887	542550,57	190999,32
888	542591,48	191017,22
889	542624,89	191031,32
890	542646,62	191041,20
891	542702,37	191064,54
892	542802,51	191109,94
893	542875,69	191140,68
894	542923,52	191159,06
895	542942,38	191116,59
896	542965,27	191071,53
897	542988,14	191028,24
898	543010,94	190983,77
899	543023,14	190960,26

900	543051,49	190906,86
901	542990,81	190881,23
902	542863,50	190824,22
903	542804,01	190796,90

3) Przywarówka

Nr punktu	Wsp. X	Wsp. Y
904	539076,72	186581,07
905	539104,98	186531,23
906	539097,26	186518,27
907	539024,62	186463,41
908	539016,34	186473,77
909	539037,06	186488,01
910	539042,51	186515,50
911	539049,36	186537,13
912	539050,47	186553,31
913	539059,65	186558,23
914	539063,74	186567,66

z wyłączeniem z 1) Kompleksu głównego 5 enklaw wewnętrznych opisanych przez punkty załamania granicy o współrzędnych:

a) Norczak

Nr punktu	Wsp. X	Wsp. Y
915	539594,50	193072,75
916	539657,35	192994,39
917	539681,61	192964,55
918	539714,06	192924,25
919	539774,25	192849,48
920	539797,84	192894,39
921	539831,09	192956,23
922	539821,79	192997,74
923	539815,57	193019,62
924	539799,25	193071,07
925	539763,64	193196,38
926	539754,23	193229,57
927	539744,48	193272,62
928	539733,60	193303,90
929	539722,00	193337,39
930	539700,79	193390,93
931	539693,44	193409,52
932	539658,65	193424,66
933	539518,74	193486,26
934	539506,76	193491,44
935	539503,06	193475,94

936	539476,82	193365,95
937	539477,53	193364,16
938	539499,10	193305,75
939	539509,80	193276,37
940	539584,86	193095,91
941	539594,50	193072,75

b) Stonów I

Nr punktu	Wsp. X	Wsp. Y
942	539374,67	192891,03
943	539357,03	192942,84
944	539338,70	192938,13
945	539334,68	192937,09
946	539313,90	192931,83
947	539297,25	192872,70
948	539302,88	192828,59
949	539305,49	192808,17
950	539308,99	192780,80
951	539298,85	192757,24
952	539303,44	192704,25
953	539353,29	192702,60
954	539433,50	192699,94
955	539446,35	192700,67
956	539438,49	192714,47
957	539436,15	192732,31
958	539433,78	192745,81
959	539430,84	192758,85
960	539427,57	192768,33
961	539420,74	192777,24
962	539410,53	192787,67
963	539406,41	192792,86
964	539406,01	192798,45
965	539399,48	192818,21
966	539379,89	192875,72
967	539374,67	192891,03

c) Stonów II

Nr punktu	Wsp. X	Wsp. Y
968	539295,15	192613,38
969	539266,78	192550,55
970	539264,84	192551,55
971	539263,73	192552,00
972	539263,45	192526,33
973	539327,25	192473,66
974	539342,27	192498,47

975	539339,92	192505,25
976	539333,07	192525,01
977	539324,38	192561,99
978	539321,55	192613,70
979	539301,03	192620,06
980	539295,15	192613,38

d) Sulowa Cyrhel

Nr punktu	Wsp. X	Wsp. Y
981	538925,77	192897,15
982	538880,71	192935,34
983	538868,85	192934,77
984	538818,94	192931,14
985	538803,51	192929,90
986	538764,53	192926,78
987	538744,67	192925,19
988	538733,28	192924,43
989	538705,57	192921,71
990	538635,88	192916,07
991	538632,66	192915,81
992	538624,24	192915,36
993	538616,27	192916,54
994	538598,21	192919,55
995	538599,39	192888,99
996	538594,57	192827,44
997	538595,09	192778,97
998	538595,24	192764,43
999	538601,56	192711,64
1000	538612,91	192616,69
1001	538617,86	192528,32
1002	538664,33	192534,16
1003	538692,27	192537,47
1004	538720,30	192540,59
1005	538737,87	192543,69
1006	538747,59	192548,39
1007	538767,29	192586,38
1008	538782,97	192590,54
1009	538804,00	192600,80
1010	538807,78	192611,25

Nr punktu	Wsp. X	Wsp. Y
1011	538836,86	192615,68
1012	538871,59	192621,39
1013	538893,51	192639,47
1014	538896,17	192641,93
1015	538911,94	192658,35
1016	538912,65	192659,56
1017	538916,73	192666,52
1018	538922,21	192674,62
1019	538932,64	192716,55
1020	538935,48	192727,97
1021	538936,12	192733,20
1022	538939,65	192762,12
1023	538941,54	192777,62
1024	538939,73	192810,29
1025	538935,32	192845,18
1026	538928,44	192883,20
1027	538925,77	192897,15

e) Czarna Cyrhel

Nr punktu	Wsp. X	Wsp. Y
1028	535104,04	192398,39
1029	535045,70	192221,63
1030	535022,29	192184,10
1031	535048,98	192173,84
1032	535133,16	192159,09
1033	535143,64	192157,25
1034	535176,71	192238,69
1035	535221,54	192358,21
1036	535182,89	192393,40
1037	535104,04	192398,39

Rozdział III

IDENTYFIKACJA ORAZ OKREŚLENIE SPOSOBÓW ELIMINACJI LUB OGRANICZANIA ISTNIEJĄCYCH I POTENCJALNYCH ZAGROŻEŃ WEWNĘTRZNYCH I ZEWNĘTRZNYCH

ORAZ ICH SKUTKÓW DLA OBSZARU PARKU, W TYM IDENTYFIKACJA ISTNIEJĄCYCH I POTENCJALNYCH ZAGROZEŃ DLA ZACHOWANIA WŁAŚCIWEGO STANU OCHRONY SIEDLISK PRZYRODNICZYCH ORAZ GATUNKÓW ROŚLIN I ZWIERZĄT I ICH SIEDLISK DLA OBSZARÓW NATURA 2000: OSTOJA BABIOGÓRSKA PLH120001 I BABIA GÓRA PLB120012 W CZĘŚCI POKRYWAJĄCEJ SIĘ Z OBSZAREM PARKU

1. Zagrożenia wewnętrzne istniejące.

Lp.	Identyfikacja zagrożeń	Siedliska przyrodnicze i gatunki wymagające ochrony ²⁾	Sposób eliminacji lub ograniczenia zagrożeń oraz ich skutków
1.	Niezgodność składu gatunkowego oraz struktury przestrzennej i wiekowej drzewostanów z siedliskiem	9110-2, 9110-3, 9130-3, 9410-3	<ol style="list-style-type: none"> 1. Regulacja składu gatunkowego i struktury drzewostanów w celu doprowadzenia ich do stanu zgodnego z lokalnymi warunkami siedliskowymi. 2. Przebudowa sztucznych drzewostanów świerkowych. 3. Zbiór nasion z drzew. 4. Hodowla w szkółce leśnej sadzonek do odnowień drzewostanów. 5. Odnowienia sztuczne – sadzenia i podsiewy gatunkami drzew odpowiednimi dla lokalnych warunków siedliskowych. 6. Wprowadzanie domieszkowych gatunków drzew – buk zwyczajny (<i>Fagus sylvatica</i>), wiąz górski (<i>Ulmus glabra</i>). 7. Pielęgnacja upraw i odnowień naturalnych. 8. Utrzymanie niezbędnej infrastruktury do realizacji zadań ochronnych i monitoringu
2.	Gwałtowne zamieranie sztucznych drzewostanów świerkowych na siedliskach żyznej buczyny (<i>Dentario glandulosae Fagenion</i>), kwaśnej buczyny (<i>Luzulo-Fagetum</i>), dolnoregłowego lasu jodłowego (<i>Galio-Abietetum</i>) oraz drzewostanów świerkowych na siedliskach górskich borów świerkowych (<i>Piceion abietis</i>)	9110-2, 9110-3, 9130-3, 9410-1, 9410-3	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wspomaganie procesu przebudowy drzewostanów. 2. Ograniczenie czynników doprowadzających do wielkopowierzchniowego zamierania drzewostanów świerkowych przez stopniowe usuwanie posuszu czynnego. 3. Usuwanie części wiatrowałów i wiatrolomów świerkowych stanowiących bazę pokarmową kornika drukarza (<i>Ips typographus</i>) i rytownika pospolitego (<i>Pityogenes chalcographus</i>). 4. Ograniczenie liczebności kornika drukarza (<i>Ips typographus</i>) i rytownika pospolitego (<i>Pityogenes chalcographus</i>) przez odłowy owadów do pułapek feromonowych. 5. Monitorowanie występowania owadów zagrażających drzewostanom świerkowym – zasnui (<i>Cephalcia sp.</i>), kornika drukarza (<i>Ips typographus</i>), rytownika pospolitego (<i>Pityogenes chalcographus</i>), brudnicy mniszki (<i>Lymantria monacha</i>) oraz innych gatunków w razie ich masowego pojawienia się. 6. Monitorowanie występowania grzybów pasożytniczych – opieńki (<i>Armillaria sp.</i>) i korzeniowca wieloletniego (<i>Heterobasidion annosum</i>)

3.	Uszkodzenia odnowień i młodników przez jeleniowate	9110-2, 9110-3, 9130-3, 9410-3	<p>1. Zabezpieczanie sadzonek w uprawach i odnowieniach naturalnych indywidualnymi środkami mechanicznymi lub repelentami.</p> <p>2. Budowa, utrzymanie i konserwacja ogrodzeń wybranych upraw i młodników poza terenem ostoi głuszcza (<i>Tetrao urogallus</i>).</p> <p>3. Ograniczenie liczebności jeleni (<i>Cervus elaphus</i>)</p>
4.	Zniekształcenie ilościowej i jakościowej struktury zasobów martwego drewna oraz jego przestrzennego rozmieszczenia	<p>1. Wszystkie leśne siedliska przyrodnicze.</p> <p>2. Bezlist okrywowy (<i>Buxbaumia viridis</i>).</p> <p>3. Zagłębek bruzdkowany (<i>Rhysodes sculcatus</i>).</p> <p>4. Włochatka, (<i>Aegolius funereus</i>).</p> <p>5. Sóweczka (<i>Glaucidium passerinum</i>).</p> <p>6. Dzięcioł białogrzbiety (<i>Dendrocopos leucotos</i>).</p> <p>7. Dzięcioł czarny (<i>Dryocopus martius</i>).</p> <p>8. Dzięcioł trójpalczasty (<i>Picoides tridactylus</i>).</p>	<p>1. Wzbogacanie różnorodności biologicznej przez utrzymywanie i tworzenie powierzchni biocenotycznych z pozostawieniem do mineralizacji wiatrołomów, posuszu czynnego i drzew zamartwych.</p> <p>2. Pozostawienie do mineralizacji drzew obumierających i obumarłych we fragmentach lasu, w którym nie ma zagrożenia gwałtownym rozpadem drzewostanów.</p> <p>3. Pozostawienie do zamierania i mineralizacji drzew z dziuplami lub przekraczających wiekiem bądź rozmiarami przeciętne drzewa w drzewostanie</p>
5.	Sukcesja wtórna półnaturalnych ekosystemów nieleśnych prowadząca do zarastania i zmniejszania powierzchni siedlisk typowych dla polan reglowych, zubożenia różnorodności biologicznej i walorów widokowych.	6520, 7140, 7230	<p>1. Wykup polan będących własnością osób fizycznych w obszarze Parku, w enklawach położonych wewnątrz obszaru Parku i w pobliżu Parku.</p> <p>2. Prowadzenie na polanach zabiegów ochronnych polegających na:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) usuwaniu drzew i krzewów; 2) wykaszaniu z usunięciem biomasy z ekosystemu lub wypasie; 3) nawożeniu organicznym lub mineralnym zubożałych łąk wskutek użytkowania łąk. <p>3. Monitoring skuteczności stosowanych działań ochronnych.</p> <p>4. Monitoring nieleśnych siedlisk przyrodniczych Natura 2000 i innych siedlisk nieleśnych</p>
6.	Presja drapieżników lisa (<i>Vulpes vulpes</i>) i kuny leśnej (<i>Martes martes</i>) na populacje kuraków leśnych	Głuszcza (<i>Tetrao urogallus</i>) i jego siedliska	<p>1. Monitoring liczebności drapieżników – lisa (<i>Vulpes vulpes</i>) i kuny leśnej (<i>Martes martes</i>).</p> <p>2. Współpraca z kołami łowieckimi w zakresie propagowania zwiększenia redukcji populacji lisa (<i>Vulpes vulpes</i>) na obszarach przyległych do granicy Parku.</p> <p>3. Ograniczenie liczebności populacji kuny (<i>Martes martes</i>) i lisa (<i>Vulpes vulpes</i>) na obszarze ochrony czynnej i krajobrazowej</p>

7.	Lokalna degradacja siedlisk wilgotnych poprzez obniżenie poziomu wód gruntowych	91E0, 91D0, Biegacz urozmaicony (<i>Carabus variolosus</i>), kumak górski (<i>Bombina variegata</i>), traszka karpacka (<i>Triturus montandoni</i>) i ich siedliska	Przeciwdziałanie degradacji i odtwarzanie siedlisk poprzez: 1. Stopniową likwidację istniejących rowów melioracyjnych i rynien erozyjnych. 2. Monitoring wód gruntowych i wód w głównych ciekach wodnych. 3. Rewitalizacja odcinków potoków. 4. Ograniczenie erozji dennej potoków poprzez pozostawienie w korycie potoków znajdujących się w nich pni drzew oraz pozostawienie drzew na brzegach potoków, których pnie w przyszłości mogą znaleźć się w ich korycie. 5. Monitoring skutków prowadzonych zabiegów ochronnych
8.	Zanikanie miejsc bytowania płazów	Kumak górski (<i>Bombina variegata</i>), traszka karpacka (<i>Triturus montandoni</i>) i ich siedliska	1. Oczyszczenie z nadmiaru materii organicznej oczek wodnych na terenie ochrony czynnej i krajobrazowej. 2. Likwidacja kolein na drogach leśnych skutkujących zwiększeniem śmiertelności płazów powodowanej ruchem pojazdów. 3. Tworzenie dla płazów miejsc rozrodu (małych zbiorników wodnych), schronień, kryjówek i miejsc zimowania
9.	Niszczenie infrastruktury turystycznej i edukacyjnej spowodowane przez czynniki atmosferyczne, naturalne zużycie oraz niewłaściwe postępowanie zwiedzających	Nie dotyczy	1. Utrzymanie we właściwym stanie nawierzchni szlaków turystycznych (konserwacja, remonty, modernizacja, bieżące naprawy), lokalnie korekta przebiegu szlaków. 2. Czyszczenie przepustów i sączków. 3. Utrzymanie drewnianych barierek w miejscach koncentracji ruchu turystycznego. 4. Bieżąca konserwacja, remonty, modernizacja, odtwarzanie infrastruktury turystycznej i edukacyjnej (tyczki kierunkowe, murek na Diablaku, znaki turystyczne, ławki, tablice, schrony turystyczne, ogrodzenia, mostki, kładki i inne), budowa nowych obiektów małej infrastruktury turystycznej. 5. Likwidacja wznoszonych obiektów i zmian dokonywanych w obszarze Parku przez zwiedzających, wprowadzenie elementów ograniczających zbaczanie ze szlaków i tworzenie skrótów. 6. Utrzymanie, konserwacja, remonty i modernizacja punktów informacji turystycznej i przyrodniczej, w razie potrzeby budowa nowych. 7. Edukacja zwiedzających, prowadzenie zajęć edukacyjnych, utrzymanie Ogrodu Roślin Babiogórskich i Ogrodu Zmysłów. 8. Patrolowanie terenu
10.	Nieprzestrzeganie przez zwiedzających zasad ochrony przyrody, w szczególności: 1) zaśmiecanie i zanieczyszczanie terenu,	Wszystkie siedliska przyrodnicze oraz gatunki roślin i zwierząt	1. Podnoszenie świadomości ekologicznej zwiedzających z wykorzystaniem Wystawy Stałej, Ogrodu Roślin Babiogórskich, Ogrodu Zmysłów, ścieżek edukacyjnych oraz Punktów Informacji Turystycznej i Przyrodniczej.

	2) zakłócanie ciszy, 3) poruszanie się poza szlakami turystycznymi, 4) uszkodzanie roślin oraz grzybów, 5) niepokojenie zwierząt		2. Szkolenia dla przewodników górskich oprowadzających po Parku. 3. Rozwój bazy edukacyjnej Parku. 4. Ustawianie i konserwacja tablic informujących o zasadach zwiedzania Parku. 5. Usuwanie odpadów z obszaru Parku - systematyczne opróżnianie koszy na odpady przy głównych wejściach do Parku. 6. Ustawienie i bieżąca obsługa kabin sanitarnych przy ważniejszych wejściach do Parku. 7. Patrolowanie terenu przez Służbę Parku
11.	Duży ruch turystyczny na niektórych szlakach turystycznych: 1) czerwonym: Krowiarki – Diablak, – Przełęcz Brona – Markowe Szczawiny, 2) żółtym: Markowe Szczawiny – Diablak, 3) zielonym: Zawoja Markowa – Markowe Szczawiny	Wszystkie siedliska przyrodnicze oraz gatunki roślin, zwierząt	1. Utrzymanie we właściwym stanie nawierzchni szlaków turystycznych. 2. Pobór opłat za wstęp do Parku. 3. Edukacja ekologiczna turystów przy Punktach Informacji Turystycznej i Przyrodniczej i w innych miejscach przebywania turystów. 4. Dopuszcza się stosowanie nowoczesnych alternatywnych form udostępnienia Parku służących zmniejszeniu presji turystycznej
12.	Wzrost presji antropogenicznej związanej z udostępnianiem turystycznym	Wszystkie siedliska przyrodnicze oraz gatunki roślin i zwierząt	1. Monitoring liczby osób korzystających z obszaru Parku. 2. Monitoring wpływu presji antropogenicznej na przedmioty ochrony. 3. Edukacja przyrodnicza. 4. Propagowanie i merytoryczne wspieranie tworzenia atrakcji turystycznych i obiektów edukacyjnych poza obszarem Parku w porozumieniu z zarządcami terenu w celu zminimalizowania i rozłożenia w czasie obciążeń wynikających z nadmiernej presji turystycznej
13.	Obszar Parku niewystarczający dla ochrony dużych drapieżników wymagających dużych arealów osobniczych i właściwych warunków bytowania populacji	Wilk (<i>Canis lupulus</i>), ryś (<i>Lynx lynx</i>), niedźwiedź brunatny (<i>Ursus arctos</i>) i ich siedliska	1. Inicjowanie i wspieranie działań mających na celu zapewnienie właściwych warunków środowiskowych dla rozrodu i bytowania populacji gatunków na obszarze Parku, utrzymanie drożności istniejących korytarzy ekologicznych na poziomie lokalnym i ponadlokalnym. 2. Edukacja ekologiczna
14.	Synantropizacja gatunków zwierząt	Gatunki zwierząt łatwo ulegające synantropizacji	1. Zbieranie odpadów w celu uniknięcia zjawiska synantropizacji. 2. Odstrzał bądź odłów osobników zsynantropizowanych
15.	Niedostateczny zakres wiedzy dotyczący ochrony zasobów, tworów i składników przyrody oraz procesów ekologicznych	Wszystkie siedliska przyrodnicze oraz gatunki roślin i zwierząt	1. Inwentaryzacja zasobów przyrodniczych 2. Monitoring środowiska przyrodniczego 3. Badania naukowe środowiska przyrodniczego oraz relacji pomiędzy człowiekiem i przyrodą
16.	Zanieczyszczenia wód i gleby ściekami	Wszystkie siedliska przyrodnicze oraz gatunki roślin i	Utrzymanie i kontrola prawidłowego funkcjonowania oczyszczalni ścieków przy obiektach na obszarze Parku

		zwierząt	
17.	Obniżenie poziomu wód gruntowych	Wszystkie siedliska przyrodnicze oraz gatunki roślin i zwierząt	1. Monitoring wód gruntowych i powierzchniowych. 2. Rewitalizacja potoków. 3. Spowolnienie odpływu wód opadowych poprzez tworzenie przegród drewnianych. 4. Pozostawienie w korycie potoków znajdujących się w nich pni drzew oraz pozostawienie drzew na brzegach potoków, których pnie w przyszłości mogą znaleźć się w ich korycie
18.	Obciążenie lasów Parku położonych na terenie gminy Zawoja prawem poboru drewna opałowego przez osoby uprawnione do serwitutu opałowego	Wszystkie leśne siedliska przyrodnicze na obszarze ochrony czynnej i krajobrazowej	Wypuk lub wymiana serwitutu opałowego
19.	Gospodarcze użytkowanie lasów niebędących własnością Skarbu Państwa położonych w Parku oraz jego wpływ na ekosystemy w obszarze ochrony ścisłej	9130, 9410	1. Prowadzenie w imieniu Starosty nadzoru nad gospodarką leśną na gruntach nie stanowiących własności Skarbu Państwa. 2. Wypuk lub wymiana gruntów leśnych od osób fizycznych i wspólnoty położonych wewnątrz Parku oraz na siedliskach Natura 2000. 3. Kompensacja finansowa za zaniechanie użytkowania lasów
20.	Zamarłe i pochylone drzewa przy szlakach turystycznych zagrażające bezpieczeństwu zwiedzających	Wszystkie leśne siedliska przyrodnicze	Obalenie drzew zagrażających bezpieczeństwu zwiedzających
21.	Zanieczyszczenie powierzchni ziemi i wód odpadami stałymi	Wszystkie siedliska przyrodnicze oraz gatunki roślin i zwierząt	1. Edukacja społeczeństwa. 2. Usuwanie odpadów
22.	Pojawienie się obcych gatunków roślin zagrażających naturalnym gatunkom i siedliskom na obszarze Parku		1. Usuwanie osobników gatunków obcych. 2. Monitoring występowania obcych gatunków zwierząt, roślin lub grzybów wraz z oceną skuteczności prowadzonych działań ochronnych
23.	Brak integralności obszaru Parku	Wszystkie gatunki i siedliska przyrodnicze	Powiększenie obszaru Parku o enklawy wewnętrzne i tereny znajdujące się w pobliżu do Parku

2. Zagrożenia wewnętrzne potencjalne.

Lp.	Identyfikacja zagrożeń	Siedliska przyrodnicze i gatunki wymagające ochrony ²⁾	Sposób eliminacji lub ograniczenia zagrożeń oraz ich skutków
1.	Występowanie pożarów	Wszystkie siedliska przyrodnicze oraz gatunki roślin i zwierząt	1. Utrzymanie dróg pożarowych zapewniających możliwość dojazdu pojazdów gaśniczych. 2. Utrzymanie punktów poboru wody. 3. Utrzymanie baz sprzętu przeciwpożarowego. 4. Edukacja zwiedzających
2.	Ulewne deszcze,	Nie dotyczy	1. Utrzymanie we właściwym stanie

	powodzie		<p>infrastruktury technicznej odprowadzającej wodę ze szlaków turystycznych i dróg leśnych zapobiegającej powstawanie zjawisk erozyjnych.</p> <p>2. Odbudowa zniszczonych przez powodzie elementów infrastruktury technicznej.</p> <p>3. Ograniczenie erozji na nieużytkowanych drogach leśnych i szlakach zrywkowych</p>
3.	Uszkodzenie infrastruktury Parku przez czynniki abiotyczne lub biotyczne o silnym natężeniu, w szczególności wiatr, śnieg, pożary, skrajne temperatury, osuwiska, masowe pojawianie się owadów i grzybów	Nie dotyczy	<p>1. Usuwanie powalonych i zamarłych drzew w celu zapewnienia właściwego funkcjonowania infrastruktury technicznej.</p> <p>2. Usuwanie uszkodzeń infrastruktury technicznej spowodowanych przez czynniki abiotyczne.</p> <p>3. Usuwanie drzew grożących uszkodzeniem elementów infrastruktury technicznej.</p> <p>4. Usuwanie drzew zagrażających bezpieczeństwu osób.</p>
4.	Zanikanie populacji rzadkich, zagrożonych i chronionych gatunków roślin, szczególnie małych izolowanych populacji, w tym: tocja karpacka (<i>Tozzia alpina carpatica</i>), tojad morawski (<i>Aconitum firmum ssp. moravicum</i>), rogownica alpejska (<i>Cerastium alpinum</i>), okrzyń jeleni (<i>Laserpitium archangelica</i>), mieczyk dachówkowaty (<i>Gladiolus imbricatus</i>)	Tojad morawski (<i>Aconitum firmum ssp. moravicum</i>), tocja karpacka (<i>Tozzia alpina carpatica</i>) i ich siedliska	<p>1. Ochrona biotopów (w tym na gruntach nie stanowiących własności Skarbu Państwa lub Parku).</p> <p>2. Wykup gruntów stanowiących własność prywatną.</p> <p>3. Hodowla zachowawcza tych roślin.</p>
5.	Wzrost ruchu samochodowego na drodze wojewódzkiej nr 957	Gatunki zwierząt	<p>1. Rejestracja i analiza kolizji pojazdów ze zwierzętami.</p> <p>2. Monitoring miejsc przechodzenia zwierząt przez drogę wojewódzką.</p> <p>3. Dążenie do wprowadzenia zakazu poruszania dla samochodów z produktami niebezpiecznymi</p>

3. Zagrożenia zewnętrzne istniejące

Lp.	Identyfikacja zagrożeń	Siedliska	Sposób eliminacji lub ograniczenia zagrożeń oraz ich
-----	------------------------	-----------	--

		przyrodnicze i gatunki wymagające ochrony ²⁾	skutków
1.	Nielegalne korzystanie z dróg leśnych, naruszenie granicy Parku		1. Konserwacja, w razie potrzeby ustawienie nowych tablic urzędowych i informacyjnych. 2. Utrzymanie, w razie potrzeby budowa nowych rogatek na drogach leśnych. 3. Kontrola i utrwalenie punktów granicznych. 4. Patrole terenowe
2.	Negatywny odbiór utworzenia i funkcjonowania obszarów Natura 2000	Wszystkie siedliska przyrodnicze oraz gatunki roślin i zwierząt	Dążenie do zmiany nastawienia ludności lokalnej poprzez: 1) Organizację warsztatów i seminariów dotyczących uwarunkowań rozwoju społeczno-gospodarczego na obszarze Natura 2000 z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju, pozostającego bez negatywnego wpływu na wyznaczone przedmioty ochrony, 2) Popularyzację wiedzy (wydawnictwa, filmy, zajęcia edukacyjne i konkursy) dotyczącej przedmiotów ochrony w obszarach Natura 2000 w rejonie Babiej Góry oraz w jej sąsiedztwie wraz z problematyką funkcjonowania korytarzy ekologicznych.
3.	Niska wrażliwość ekologiczna społeczeństwa na problematykę dotyczącą ochrony przyrody i roli Parku Narodowego w systemie ochrony przyrody	Wszystkie siedliska przyrodnicze oraz gatunki roślin i zwierząt	1. Edukacja przyrodnicza i podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa w zakresie potrzeby realizacji działań ochronnych w Parku na rzecz ochrony naturalnych procesów i siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt. 2. Szkolenia dla przewodników górskich oprowadzających po Parku
4.	Brak warunków lokalowych na prowadzenie działalności edukacyjnej Parku skutkujące utrudnieniami w edukacji ekologicznej	Wszystkie siedliska przyrodnicze oraz gatunki roślin i zwierząt	1. Wybudowanie nowego ośrodka dokumentacyjno-edukacyjnego. 2. Rozbudowa istniejącej bazy edukacyjnej.
5.	Utrata walorów krajobrazowych i wartości kulturowych związanych z nowym zagospodarowaniem przestrzeni i zanikiem tradycyjnej ekstensywnej gospodarki rolnej	Nie dotyczy	1. Prowadzenie zajęć edukacyjnych z lokalnymi społecznościami oraz organizowanie szkoleń i konferencji dla nauczycieli, zwłaszcza z szkół regionu Babiej Góry, w zakresie ochrony walorów krajobrazowych i wartości kulturowych krajobrazu. 2. Dążenie do wprowadzenia w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz planach zagospodarowania przestrzennego wskazań dotyczących ochrony walorów krajobrazowych i wartości kulturowych

4. Zagrożenia zewnętrzne potencjalne.

Lp.	Identyfikacja zagrożeń	Siedliska przyrodnicze i	Sposób eliminacji lub ograniczenia zagrożeń oraz ich skutków
-----	------------------------	--------------------------	--

		gatunki wymagające ochrony ²⁾	
1.	Wzrost zanieczyszczenia powietrza	Wszystkie siedliska przyrodnicze oraz gatunki roślin i zwierząt	1. Propagowanie stosowania odnawialnych źródeł energii. 2. Propagowanie działań ograniczających emisję zanieczyszczeń powietrza
2.	Kolizje zwierząt z pojazdami mechanicznymi	Gatunki zwierząt	1. Działania edukacyjne na rzecz minimalizacji kolizji zwierząt z pojazdami mechanicznymi. 2. Działania na rzecz wprowadzenia rozwiązań minimalizujących ryzyko kolizji zwierząt z pojazdami mechanicznymi
3.	Pojawianie się obcych gatunków roślin, grzybów i zwierząt zagrażających naturalnym siedliskom i gatunkom	Wszystkie siedliska przyrodnicze oraz gatunki roślin, grzybów i zwierząt	1. Edukacja społeczności lokalnych dotyczących wpływu obcych gatunków na rodzime siedliska i gatunki. 2. Usuwanie osobników obcych gatunków roślin, grzybów i zwierząt z obszaru Parku

Rozdział IV

WARUNKI UTRZYMANIA LUB ODTWORZENIA WŁAŚCIWEGO STANU OCHRONY PRZEDMIOTÓW OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 BABIA GÓRA PLH120011 W CZĘŚCI POKRYWAJĄCEJ SIĘ Z OBSZAREM PARKU, ZACHOWANIA INTEGRALNOŚCI TEGO OBSZARU ORAZ SPÓJNOŚCI SIECI OBSZARÓW NATURA 2000

1. Określa się warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony dla następujących przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 występujących na obszarze Parku:

1) dla siedlisk przyrodniczych ²⁾ :

- a) 4060 Wysokogórskie borówczyska bążynowe (*Empetro-Vaccinietum*) – ochrona ścisła zapewniająca naturalny rozwój siedliska, ochrona przed wydeptywaniem i erozją;
- b) 4070 Zarośla kosodrzewiny (*Pinetum mugo*) - ochrona ścisła zapewniająca naturalny rozwój siedliska;
- c) 4080 Subalpejskie zarośla wierzby lapońskiej lub śląskiej (*Salicetum lapponum*, *Salicetum silesiacae*) - ochrona ścisła zapewniająca naturalny rozwój siedliska;
- d) 6170 Nawapienne murawy wysokogórskie (*Seslerion tatrae*) i wyleżyska śnieżne (*Arabidion coeruleae*) - ochrona ścisła zapewniająca naturalny rozwój siedliska, ochrona przed wydeptywaniem i erozją;
- e) 6520 Górskie łąki konietlicowe (*Polygono-Trisetion*) – ochrona czynna, zapobieganie sukcesji wtórnej, utrzymanie ekstensywnego użytkowania poprzez usuwanie drzew i krzewów, wykaszanie lub wypas, nawożenie organiczne lub mineralne zubożałych łąk;
- f) 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzeria-Caricetea nigrae*) - ochrona czynna, zapobieganie sukcesji wtórnej utrzymanie siedliska poprzez wykaszanie, odtwarzanie stosunków wodnych właściwych dla siedlisk bagiennych;
- g) 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk – ochrona czynna, zapobieganie sukcesji wtórnej, utrzymanie ekstensywnego użytkowania łąkarskiego poprzez wykaszanie;
- h) 8110 Piargi i gołoborza krzemianowe - ochrona ścisła zapewniająca naturalny rozwój siedliska;
- i) 8310 Jaskinie niedostępne do zwiedzania - zapewnienie naturalnego przebiegu procesów przyrodniczych;
- j) 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*) – na obszarze ochrony czynnej i krajobrazowej - spowalnianie wydzielania się świerka poprzez ochronę przed kambiofagami, ochrona

- odnowień przed ssakami roślinożernymi;
- k) 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*) – na obszarze ochrony ścisłej – zapewnienie naturalnego rozwoju, na obszarze ochrony czynnej i krajobrazowej - spowalnianie wydzielania się świerka poprzez ochronę przed kambiofagami, ochrona odnowień przed ssakami roślinożernymi;
  - l) 9140 Górskie jaworzyny ziołoroślne (*Aceri Fagetum*) – zapewnienie naturalnego rozwoju;
  - m) 9180 Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (*Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani*) - zapewnienie naturalnego rozwoju;
  - n) 91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi-Betuletum*, *Vaccinio uliginosi-Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne - zapewnienie naturalnego rozwoju, ochrona czynna siedliska – przeciwdziałanie degradacji i odtwarzanie stosunków wodnych właściwych dla siedlisk bagiennych;
  - o) 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe - zapewnienie naturalnego rozwoju, zachowanie i odtwarzanie stosunków wodnych właściwych dla siedlisk łęgowych;
  - p) 9410 Górskie bory świerkowe – na obszarze ochrony ścisłej – zapewnienie naturalnego rozwoju, na obszarze ochrony czynnej i krajobrazowej, spowalnianie wydzielania się świerka poprzez ochronę przed kambiofagami, ochrona odnowień przed ssakami roślinożernymi;
- 2) dla gatunków roślin ²⁾:
- a) 1386 bezlist okrywowy *Buxbaumia viridis* – zachowanie istniejących stanowisk, tworzenie i utrzymanie powierzchni biocenotycznych, pozostawienie drewna do mineralizacji;
  - b) 4109 tojad morawski (*Aconitum firmum moravicum*) – zachowanie istniejących stanowisk
  - c) 4116 tocja karpacka (*Tozzia alpina carpatica*) - zachowanie istniejących stanowisk;
- 3) dla gatunków zwierząt ²⁾ (bez ptaków):
- a) 1193 kumak górski *Bombina variegata* – tworzenie i utrzymanie miejsc rozrodu i miejsc zimowania osobników;
  - b) 1361 ryś (*Lynx lynx*) – utrzymanie dotychczasowego sposobu ochrony, wspieranie działań mających na celu utrzymanie istniejących korytarzy ekologicznych na poziomie lokalnym, ponadlokalnym;
  - c) 1352 wilk (*Canis lupus*) - utrzymanie dotychczasowego sposobu ochrony, wspieranie działań mających na celu utrzymanie istniejących korytarzy ekologicznych na poziomie lokalnym, ponadlokalnym;
  - d) 1354 niedźwiedź brunatny (*Ursus arctos*) - utrzymanie dotychczasowego sposobu ochrony, wspieranie działań mających na celu utrzymanie istniejących korytarzy ekologicznych na poziomie lokalnym, ponadlokalnym;
  - e) 2001 traszka karpacka (*Triturus montandoni*) - tworzenie i utrzymanie miejsc rozrodu i miejsc zimowania osobników;
  - f) 2612 darniówka tatrzańska (*Microtus tatricus*) - rozeznanie stanu zachowania populacji i siedliska gatunku;
  - g) 4014 biegacz urozmaicony (*Carabus variolosus*) – zachowanie siedlisk wilgotnych i bagiennych;
  - h) 4024 sichrawa karpacka (*Pseudogaurotina excellens*) - zachowanie istniejących stanowisk, na obszarze ochrony czynnej i krajobrazowej;
  - i) 4026 zagłębek bruzdkowany (*Rhysodes sulcatus*) – rozeznanie stanu zachowania populacji i siedliska gatunku;
- 4) dla ptaków ²⁾:
- a) A108 głuźec (*Tetrao urogallus*) - - na obszarze ochrony ścisłej - zachowanie naturalnego rozwoju, ochrona tokowisk i miejsc regularnego przebywania, na obszarze ochrony czynnej i krajobrazowej - eliminacja drapieżników tj. lisa, ochrona przed presją turystyczną, okresowe wyłączenie z zabiegów ochronnych fragmentów leśnych, w których stwierdzono kurę z młodymi lub gniazdo;
  - b) A217 sóweczka (*Glaucidium passerinum*) – na obszarze ochrony ścisłej - zachowanie naturalnego rozwoju, na obszarze ochrony czynnej i krajobrazowej – utrzymanie i tworzenie

- powierzchni biocenotycznych, pozostawienie do mineralizacji drzew obumierających i obumarłych oraz pozostawianie wszelkich drzew dziuplastych;
- c) A223 włośchatka (*Aegolius funereus*) - na obszarze ochrony ścisłej - zachowanie naturalnego rozwoju, na obszarze ochrony czynnej i krajobrazowej – utrzymanie i tworzenie powierzchni biocenotycznych, pozostawienie do mineralizacji drzew obumierających i obumarłych oraz pozostawianie wszelkich drzew dziuplastych;
  - d) A239 dzięcioł białostrzbiety (*Dendrocopos leucotos*) - na obszarze ochrony ścisłej - zachowanie naturalnego rozwoju, na obszarze ochrony czynnej i krajobrazowej – utrzymanie i tworzenie powierzchni biocenotycznych, pozostawienie do mineralizacji drzew obumierających i obumarłych oraz pozostawianie wszelkich drzew dziuplastych;
  - e) A241 dzięcioł trójpalczasty (*Picoides tridactylus*) – na obszarze ochrony ścisłej - zachowanie naturalnego rozwoju, na obszarze ochrony czynnej i krajobrazowej – utrzymanie i tworzenie powierzchni biocenotycznych, pozostawienie do mineralizacji drzew obumierających i obumarłych oraz pozostawianie wszelkich drzew dziuplastych;
  - f) A259 siwerniak (*Anthus spinoletta*) – na obszarze ochrony ścisłej - zachowanie naturalnego rozwoju, ograniczenie penetracji osób poza szlakami turystycznymi w piętrze kosodrzewiny i alpejskim;
  - g) A261 pliszka górska (*Motacilla cinerea*) – zachowanie cieków wodnych o naturalnym charakterze;
  - h) A264 pluszcz (*Cinclus cinclus*) - zachowanie cieków wodnych o naturalnym charakterze, nie zmniejszanie przepływu poprzez dodatkowy pobór wody;
  - i) A267 płochacz halny (*Prunella collaris*) – zachowanie naturalnego rozwoju, ograniczenie nieuprawnionej penetracji osób poza szlakami turystycznymi w piętrze kosodrzewiny i alpejskim;
  - j) A282 drozd obrożny (*Turdus torquatus*) - na obszarze ochrony ścisłej - zachowanie naturalnego rozwoju, na obszarze ochrony czynnej i krajobrazowej – utrzymanie i tworzenie powierzchni biocenotycznych.

2. Warunki zachowania integralności obszaru Natura 2000: Ostoja babiogórska PLH120001 i Babia Góra PLB120011 oraz ogólnej spójności sieci obszarów Natura 2000;

- 1) dążenie do utrzymania we właściwym stanie ochrony na obszarze Parku siedlisk przyrodniczych i gatunków priorytetowych;
- 2) konieczność uwzględnienia uwarunkowań przestrzennych i warunków zachowania właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony w dokumentach planistycznych;
- 3) popularyzowanie wiedzy o siedliskach przyrodniczych oraz gatunkach będących przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000 i kluczowych dla nich siedliskach;
- 4) utrzymanie korytarzy ekologicznych umożliwiających migrację gatunków z obszaru Ostoja Babiogórska i obszaru Babia Góra do innych obszarów Natura 2000: Na Policy PLH120012, Pasma Policy 120006, Torfowiska Orawsko-Nowotarskie PLH120016, Ostoja Gorczańska PLH120018, Beskid Mały PLH240023, Beskid Żywiecki PLH240006 oraz na stronie słowackiej obszar Natura 2000 Babia hora.

Rozdział V

WSKAŹNIKI WŁAŚCIWEGO STANU OCHRONY SIEDLISK PRZYRODNICZYCH LUB GATUNKÓW ROŚLIN I ZWIERZĄT I ICH SIEDLISK, BĘDĄCYCH PRZEDMIOTAMI OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 OSTOJA BABIOGÓRSKA PLH120001 W CZĘŚCI OBJEKTÓW GRANICAMI PARKU

1. Wskaźniki właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Babiogórska PLH120001

Lp.	Nazwy siedlisk	Kody siedlisk ²⁾	Wskaźnik właściwego stanu ochrony siedliska (powierzchnia poszczególnych
-----	----------------	-----------------------------	--

			typów siedlisk przyrodniczych będzie się zmieniała, ale całkowita powierzchnia kompleksu nie ulegnie zmianie)
1.	Wysokogórskie borówczyska bażynowe (<i>Empetro-Vaccinietum</i>)	4066	Zachowanie płatów borówczysk Bażynowych o łącznej powierzchni nie mniejszej niż 3 ha
2.	Zarośla kosodrzewiny (<i>Pinetum mugo</i>)	4070	Zachowanie siedliska przyrodniczego na powierzchni nie mniejszej niż 250 ha
3.	Subalpejskie zarośla wierzby lapońskiej lub śląskiej <i>Salicetum lapponum</i> i <i>Salicetum silesiacae</i> ,	4080	Zachowanie siedliska przyrodniczego na powierzchni nie mniejszej niż 15 ha
4.	Wysokogórskie murawy acydofilne (<i>Juncion trifidi</i>) i bezwapienne wyleżyska śnieżne (<i>Salicion herbaceae</i>),	6150	Zachowanie siedliska przyrodniczego na powierzchni nie mniejszej niż 11 ha
5.	Nawapienne murawy wysokogórskie (<i>Seslerion tatrae</i>) i wyleżyska śnieżne (<i>Arabidion coeruleae</i>),	6170	Zachowanie siedliska przyrodniczego na powierzchni nie mniejszej niż 1 ha
6.	Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	6430	Zachowanie siedliska przyrodniczego na powierzchni nie mniejszej niż 40 ha
7.	Górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie (<i>Polygono-Trisetion</i>)	6520	Zachowanie siedliska przyrodniczego na powierzchni nie mniejszej niż 7,5 ha
8.	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea nigrae</i>	7140	Zachowanie siedliska przyrodniczego na powierzchni nie mniejszej niż 0,34 ha
9.	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	7230	Zachowanie siedliska przyrodniczego na powierzchni nie mniejszej niż 1,20 ha
10.	Piargi i gołoborza krzemianowe	8110	Zachowanie siedliska przyrodniczego na powierzchni nie mniejszej niż 3,6 ha
11.	Jaskinie nieudostępnione do zwiedzania	8310	Zachowanie siedliska przyrodniczego 12 obiektów
12.	Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagetum</i>)	9110	Zachowanie siedliska przyrodniczego na powierzchni nie mniejszej niż 200 ha
13.	Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>)	9130	Zachowanie siedliska przyrodniczego na powierzchni nie mniejszej niż 1150 ha
14.	Górskie jaworzyny ziołoroślowe (<i>Aceri Fagetum</i>) –	9140	Zachowanie siedliska przyrodniczego na powierzchni nie mniejszej niż 18 ha
15.	Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (<i>Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani</i>)	9180	Zachowanie siedliska przyrodniczego na powierzchni nie mniejszej niż 18 ha
16.	Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi-Betuletum</i> , <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i> , <i>Pino mugo-Sphagnetum</i> , <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i>) i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne,	91D0	Odtwarzanie siedliska przyrodniczego na powierzchni nie mniejszej niż 3 ha, Odtwarzanie struktury i funkcji siedliska
17.	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródliskowe	91E0	Zachowanie siedliska przyrodniczego na powierzchni nie mniejszej niż 35 ha
18.	Górskie bory świerkowe	9410	Zachowanie siedliska przyrodniczego na powierzchni nie mniejszej niż 1150 ha

2. Wskaźniki właściwego stanu ochrony gatunków ptaków wymienionych w załączniku nr I dyrektywy Rady 2009/147/WE oraz zwierząt i roślin wymienionych w załączniku nr II dyrektywy Rady 92/43/EEG, będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000: Ostoja Babiogórska PLH120012 i Babia Góra PLB120012 w części pokrywającej się z obszarem Parku

Lp.	Nazwy gatunków	Kody ²⁾	Optymalne wskaźniki populacji
I	Rośliny		
1.	Bezlist okrywowy (<i>Buxbaumia viridis</i>)	1386	3 stanowiska /powyżej 12 osobników
2.	Tojad morawski (<i>Aconitum firmum moravicum</i>)	4109	14 stanowisk /powyżej 200 osobników kwitnących
3.	Tocja karpacka (<i>Tozzia alpina carpatica</i>)	4116	2 stanowiska / powyżej 600 osobników kwitnących
II	Zwierzęta		
1.	Biegacz urozmaicony (<i>Carabus variolosus</i>)	4014	Względna liczebność powyżej 5 os./10 pułapek/30 dni ekspozycji pułapek
2.	Sichrawa karpacka (<i>Pseudogastroidea excellens</i>)	4024	Powyżej 10 stanowisk, powyżej 50 osobników
3.	Zagłębek bruzdkowany (<i>Rhysodes sulcatus</i>)	4026	Nieznane
4.	Kumak górski (<i>Bombina variegata</i>)	1193	Liczba zbiorników z obecnością gatunku – nie mniejsza niż 3, liczba zbiorników stałych nie mniejsza niż 20
5.	Traszka karpacka (<i>Triturus montandoni</i>)	2001	Liczba zbiorników z obecnością gatunku – nie mniejsza niż 7, liczba zbiorników stałych nie mniejsza niż 20
6.	Darniówka tatrzańska (<i>Microtus tatricus</i>)	2612	Nieznane
7.	Ryś (<i>Lynx lynx</i>)	1361	Obszar Parku jest częścią terytorium dla 2 – 3 osobników
8.	Wilk (<i>Canis lupus</i>)	1352	Obszar Parku jest częścią terytorium watahy
9.	Niedźwiedź brunatny (<i>Ursus arctos</i>)	1354	Obszar jest penetrowany przez 1-2 osobniki, niewielki fragment korytarza migracyjnego
III	Ptaki		
1.	Głuszc (Tetrao urogallus)	A108	Powyżej 5 kogutów
2.	Sóweczka (<i>Glaucidium passerinum</i>)	A217	Powyżej 10 par
3.	Włochatka (<i>Aegolius funereus</i>)	A223	Powyżej 6 par
4.	Dzięcioł czarny (<i>Dryocopus martius</i>)	A236	Powyżej 4 par
5.	Dzięcioł białogrzbisty (<i>Dendrocopos leucotos</i>)	A239	Powyżej 6 par
6.	Dzięcioł trójpalczasty (<i>Picoides tridactylus</i>)	A241	Powyżej 9 par

3. Wskaźniki właściwego stanu ochrony regularnie występujących, migrujących gatunków ptaków, niewymienionych w załączniku nr I dyrektywy Rady 2009/147/WE, będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 w części pokrywającej się z obszarem Parku

Lp.	Nazwy gatunków	Kody ²⁾	Wskaźnik właściwego stanu ochrony gatunku
Ptaki migrujące			
1.	Siwerniak (<i>Anthus spinoletta</i>)	A259	powyżej 20 par
2.	Pliszka górska (<i>Motacilla cinerea</i>)	A261	powyżej 15 par
3.	Pluszcz (<i>Cinclus cinclus</i>)	A264	powyżej 6 par

4.	Płochacz halny (<i>Prunella collaris</i>)	A267	powyżej 1 pary
5.	Drozd obrożny (<i>Turdus torquatus</i>)	A282	powyżej 13 par

Rozdział VI

OBSZARY OCHRONY ŚCISŁEJ, CZYNNEJ I KRAJOBRAZOWEJ

Lp.	Rodzaj ochrony	Lokalizacja ¹⁾	Powierzchnia ogółem w ha ^{a)}
1	Ochrona ścisła	Oddziały – 6d, 7, 9d, 10f, 10g, 11c, 12d, 12f, 12g, 12h, 14c, 15, 16, 17b, 17c, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 46d, 46f, 46g, 52, 56d, 56g, 73, 74, 89b, 89c	1282,09
2	Ochrona czynna	Oddziały – 2, 3, 4, 5, 6a, 6b, 6c, 6f, 8, 9a, 9b, 9c, 10a, 10b, 10c, 10d, 11a, 11b, 11d, 11f, 11g, 12a, 12b, 12c, 13, 14a, 14b, 17a, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37a, 38a, 39a, 39b, 39c, 40, 41, 42a, 42b, 43, 44a, 44c, 44d, 44f, 45, 46a, 46b, 46c, 47, 48, 49, 50, 51, 53a, 53b, 53c, 53d, 54a, 54b, 54c, 54d, 55a, 55b, 55c, 55d, 56a, 56b, 56c, 56d, 56f, 57a, 57g, 58a, 59, 60, 61, 62, 63a, 63b, 64, 65, 66, 67, 68, 69a, 69c, 69f, 69g, 69h, 70, 71, 72a, 72c, 72h, 72j, 72l, 75, 76a, 76b, 76d, 76f, 77, 78, 79a, 79b, 79c, 79f, 80, 81, 82a, 82b, 82d, 89a, 90c, 90d, 90f, 90g, 90h, 91, 92, 93, 94, 95, 96b, 96d, 96f, 96g, 96i, 96j, 97, 98, 99a, 99b, 99h, 99i, 100, 101a, 101b, 101c, 101d	1931,44
3	Ochrona krajobrazowa	Oddziały – 1a-g, 1i-o, 37b, 38b, 39d, 42c, 44b, 53f, 53g, 54f, 55f, 57b, 57d, 58b, 63c, 69b, 69d, 72b, 72d, 72f, 72g, 72i, 72k, 76c, 79d, 82c, 88, 90a, 90b, 96a, 96c, 96h, 99c, 99d, 99f, 99g, 99j, 101f, 101g, 101h, 8A, 9A, 11A, 21A, 24A, 43A, 72A, 88A, 97A, 99A	185,17
Razem:			3398,70

a) Według Rozporządzenia RM w sprawie BgPN z 8 sierpnia 1997 r. powierzchnia Parku wynosi 3391,55 ha, Park jako państwowa osoba prawna dokonał zakupu gruntów w granicach Parku i w wewnętrznych enklawach Sulowa Cyrhla i Norczak o łącznej pow. 4,91 ha oraz dokonał przeniesienia własności enklawy Składy o powierzchni 0,16 ha, wystąpiły również zmiany powierzchni działek ewidencyjnych Parku wynikające ze zwiększenia dokładności pomiarów.

Mapa Parku – rodzaje ochrony

- 13) utrzymanie, remonty ścieżek i dróg leśnych w zakresie niezbędnym dla ochrony przyrody Parku;
- 14) usuwanie odpadów.

1.2. Program działań ochronnych w obszarach ochrony czynnej obejmuje:

1) w ekosystemach leśnych:

- a) wspomaganie naturalnej regeneracji ekosystemów z uwzględnieniem potrzeb ochrony siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin, grzybów i zwierząt oraz ich siedlisk,
- b) przywracanie właściwego składu gatunkowego i struktury drzewostanów zgodnie z warunkami siedliskiem (przebudowa drzewostanów);

Docelowe składy gatunkowe drzewostanów, na których jest planowana przebudowa i regulacja składu gatunkowego drzewostanów

Lp.	Zbiorowiska leśne	Siedliska przyrodnicze ²⁾	Gatunki drzew	
			główne (udział co najmniej 50%)	domieszkowe stałe (udział do 20% każdego gatunku)
1.	Żyzna buczyna karpacka (<i>Dentario glandulosae-Fagetum</i>)	9130 Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae Fagenion, Galio odorati-Fagenion</i>)	Buk (<i>Fagus sylvatica</i>)	Jodła (<i>Abies alba</i>), świerk (<i>Picea abies</i>)
2.	Żyzna buczyna karpacka podzespół paprociowy (<i>Dentario glandulosae-Fagetum athyrietosum</i>)		Buk (<i>Fagus sylvatica</i>), świerk (<i>Picea abies</i>)	Jawor (<i>Acer pseudoplatanus</i>), jodła (<i>Abies alba</i>)
3.	Żyzna buczyna karpacka podzespół z kostrzewą leśną <i>Dentario glandulosae-Fagetum festucetosum</i>		Buk (<i>Fagus sylvatica</i>), świerk (<i>Picea abies</i>)	Jodła (<i>Abies alba</i>)
4.	Mezofilna jedlina (<i>Galio-Abietetum</i>)	9110 Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagetum</i>)	Jodła (<i>Abies alba</i>)	Świerk (<i>Picea abies</i>), jarzębina (<i>Sorbus aucuparia</i>)
5.	Mezofilna jedlina podzespół bukowy (<i>Galio-Abietetum fagetosum</i>)		Jodła (<i>Abies alba</i>)	Buk (<i>Fagus sylvatica</i>), świerk (<i>Picea abies</i>), Jawor (<i>Acer pseudoplatanus</i>)
6.	Mezofilna jedlina podzespół z podbiałkiem alpejskim (<i>Galio-Abietetum homogynetosum</i>)		Jodła (<i>Abies alba</i>)	Świerk (<i>Picea abies</i>), jarzębina (<i>Sorbus aucuparia</i>)
7.	Kwaśne buczyny górskie (<i>Luzulo nemorosae Fagetum</i>)		Buk (<i>Fagus sylvatica</i>)	Świerk (<i>Picea abies</i>), jodła (<i>Abies alba</i>)
8.	Mieszany bór dolnoregłowy (<i>Abieti-Piceetum montanum</i>)	9410 Górskie bory świerkowe (<i>Piceion abietis</i>)	Świerk (<i>Picea abies</i>), jodła (<i>Abies alba</i>)	Buk (<i>Fagus sylvatica</i>), jarzębina (<i>Sorbus aucuparia</i>)
9.	Acydofilne zachodniokarpackie świerczyny górnoregłowe (<i>Plagiothecio-Piceetum</i>)		Świerk (<i>Picea abies</i>)	Jarzębina (<i>Sorbus aucuparia</i>)

- c) diagnozowanie zagrożenia przez czynniki biotyczne, abiotyczne i antropogeniczne;
  - d) ochronę przed szkodami powodowanymi przez zwierzyne;
  - e) wykonywanie zabiegów kształtujących strukturę i żywotność młodego pokolenia lasu;
  - f) spowolnienie rozpadu sztucznych drzewostanów świerkowych zagrożonych nagłym rozpadem;
  - g) pozostawienie obumarłych i obumierających drzew celem wzbogacenia biocenozy;
  - h) ochronę przed szkodami powodowanymi przez ruch turystyczny;
  - i) odtwarzanie stosunków wodnych w *Bazzanio-Piceetum* i *Caltho-Alnetum*;
  - j) zwiększenie retencji wód.
- 2) w lądowych ekosystemach nieleśnych:
- a) usuwanie drzew i krzewów z łąk i pastwisk;

- b) wykaszanie lub wypas łąk i pastwisk;
  - c) wprowadzanie diaspor gatunków łąkowych;
  - d) zabezpieczanie powierzchni przed szkodami antropogenicznymi;
  - e) kształtowanie strefy ekotonowej na granicy z ekosystemami leśnymi.
- 3) w ekosystemach wodnych:
- a) zachowanie naturalności koryt i brzegów potoków oraz zachowanie naturalnych procesów morfologicznych zachodzących w dolinach potoków ;
  - b) uregulowanie gospodarki wodno- ściekowej;
  - c) regulacje dotyczące lokalizacji ujęć wody pitnej na obszarze Parku i w sąsiedztwie jego granic;
  - d) rewitalizacja potoków;
  - e) ograniczenie erozji dennej.
- 4) w stosunku do dziko występujących roślin i grzybów:
- a) utrzymanie lub przywracanie różnorodności biologicznej przez ochronę ich siedlisk;
  - b) ochronę gatunków o specjalnym zaznaczeniu, w tym będących przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000 oraz ich siedlisk,
  - c) usuwanie gatunków obcych;
  - d) hodowla zachowawcza gatunków roślin.
- 5) w stosunku do dziko występujących zwierząt:
- a) utrzymanie lub przywracanie różnorodności biologicznej gatunków zwierząt przez ochronę ich siedlisk;
  - b) ochronę ostoi i gatunków zwierząt o specjalnym znaczeniu, w tym będących przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000 oraz ich siedlisk;
  - c) usuwanie gatunków obcych;
  - d) ograniczanie nadmiernej antropopresji oraz jej skutków, w tym szczególnie synantropizacji,
  - e) inicjowanie wyłapywania bezdomnych zwierząt przez właściwe podmioty,
  - h) odstrzał sanitarny osobników rannych bądź chorych, które nie ma szans na przeżycie,
  - i) przeciwdziałanie kłusownictwu.
- 6) w stosunku do przyrody nieożywionej i gleb:
- a) zachowanie i utrzymanie właściwego stanu zasobów, tworów i składników przyrody nieożywionej i gleb;
  - b) działania ochronne likwidujące lub ograniczające negatywne skutki działalności człowieka;
  - c) regenerację terenów zdegradowanych przez działalność człowieka.
- 8) w stosunku do walorów krajobrazowych:
- a) zachowanie, przywracanie lub kształtowanie wartości estetycznych krajobrazu;
  - b) utrzymanie mozaiki lasów i terenów nieleśnych.
- 1.3. Program działań ochronnych na obszarach ochrony krajobrazowej obejmuje:
- 1) prowadzenie zrównoważonego użytkowania lasów i polan prywatnych;
  - 2) utrzymanie, przy zachowaniu walorów krajobrazowych i kulturowych, istniejących funkcji terenu:
    - a) administracyjnych – utrzymanie infrastruktury Parku (dyrekcji Parku, osad służbowych, dróg itp.);
    - b) udostępnienia do zwiedzania – utrzymanie infrastruktury turystycznej i edukacyjnej (szlaki turystyczne, ścieżki edukacyjne, tablice informacyjne, schrony, ogród roślin babiogórskich itp.);
  - 3) utrzymanie mozaiki powierzchni otwartych i lasów.
- 1.4. Program działań ochronnych na obszarach ochrony czynnej i krajobrazowej obejmuje:
- 1) utrzymanie i wprowadzenie infrastruktury do prowadzenia monitoringu przyrodniczego;
  - 2) udostępnienie terenu do prowadzenia badań naukowych;
  - 3) bieżącą konserwację, remonty, odtwarzanie infrastruktury turystycznej i edukacyjnej, szlaków turystycznych, punktów widokowych;
  - 4) udostępnienie dla edukacji, ruchu turystycznego i w ograniczonym zakresie rekreacyjnego oraz sportowego;
  - 5) utrzymanie drożności szlaków turystycznych;

- 6) utrzymanie, konserwację, remonty, budowa dróg leśnych niezbędnych dla ochrony przyrody Parku;
- 7) ochronę przed nielegalną penetracją ludzką;
- 8) ochronę przeciwpożarową;
- 9) usuwanie odpadów.

2. Działania ochronne na obszarach objętych wszystkimi rodzajami ochrony

Lp.	Rodzaj działań ochronnych	Sposób wykonania i zakres	Lokalizacja ¹⁾
1.	Patrole inwentaryzacyjno-ochronne w okresie godowym głuszca (<i>Tetrao urogallus</i>) i wodzenia młodych, okresowe zamykanie szlaków turystycznych lub zmiana ich przebiegu w celu ograniczenia niepokojenia i płoszenia głuszca	Według potrzeb	Cały obszar Parku
2.	Patrolowanie otoczenia jaskiń w celu przeciwdziałania nielegalnej penetracji jaskiń		
3.	Utrzymanie i konserwacja oznaczenia powierzchni i punktów służących do monitoringu przyrodniczego (podział powierzchniowy, powierzchnie biocenotyczne, punkty ATPOL i inne)		
4.	Bieżące utrzymanie, konserwacja, remonty, odtwarzanie, odbudowa, lokalnie zmiana przebiegu szlaków turystycznych i punktów widokowych (nawierzchni, sączków, przepustów, murów oporowych, mostków, kładek i innych)		
5.	Bieżąca konserwacja, remonty, odtwarzanie infrastruktury turystycznej i edukacyjnej (w tym tyczki kierunkowe, murek na Diablaku, znaki turystyczne, ławki, schrony przeciwdeszczowe, tablice, ogrodzenia i inne)		
6.	Usuwanie odpadów ze szlaków turystycznych i ich sąsiedztwa		
7.	Utrzymanie drożności letnich i zimowych szlaków turystycznych, ścieżek edukacyjnych (przycinanie gałęzi kosodrzewiny, przecinka i usuwanie powalonych drzew, usuwanie rumoszu i innych przeszkód, wprowadzenie elementów ograniczających zbaczanie ze szlaków i tworzenie skrótów		
8.	Odbudowa, odtworzenie szlaków turystycznych, murów oporowych i skarp przy szlakach turystycznych po osuwiskach		
9.	Obalenie drzew znajdujących się w sąsiedztwie szlaków turystycznych zagrażających bezpieczeństwu zwiedzających		
10.	Likwidacja wznoszonych obiektów i zmian dokonywanych w obszarze Parku przez zwiedzających		
11.	Utrzymanie punktów granicznych, rogatek, konserwacja lub wymiana tablic urzędowych i informacyjnych		
12.	Patrolowanie terenu, edukacja zwiedzających		

3. Działania ochronne na obszarach objętych ochroną ścisłą

Lp.	Rodzaj działań ochronnych	Sposób wykonania i zakres	Lokalizacja ¹⁾
1.	Zbiór szyszek jodły, świerka, nasion buka	Według potrzeb	16a, 23a, 24a

2.	Monitorowanie liczebności wybranych gatunków owadów (między innymi zasnuś <i>Cephalcia sp.</i> , kornika drukarza (<i>Ips typographus</i>) i rytownika pospolitego (<i>Pityogenes chalcographus</i>) w celu prowadzenia analizy czynników doprowadzających do zamierania drzewostanów świerkowych	Według potrzeb	Obszar ochrony ścisłej
3.	1. Kontrola sąsiedztwa szlaków turystycznych i dróg leśnych pod kątem występowania obcych gatunków roślin, grzybów i zwierząt mogących zagrozić rodzimym siedliskom przyrodniczym lub gatunkom. 2. Usuwanie z ekosystemów obcych gatunków roślin, grzybów i zwierząt mogących zagrozić rodzimym siedliskom przyrodniczym lub gatunkom w przypadku stwierdzenia ich występowania		
4.	Ograniczanie wydeptywania porostów i muraw w piętrze kosodrzewiny i alpejskim przez odpowiednie utrzymanie szlaków turystycznych i stosowanie przeszkód utrudniających wydeptywanie otoczenia szlaku oraz w razie potrzeby lokalną zmianę przebiegu szlaku		
5.	Bieżąca konserwacja, atestacja, ewentualna wymiana łańcuchów i kłamr na Perci Akademików		22b
6.	Uporządkowanie i utworzenie punktu widokowego na Diablaku w celu skanalizowania ruchu turystycznego		28b
7.	Uporządkowanie ruin schroniska i utworzenie punktu widokowego		28g
8.	Utrzymanie, konserwacja obiektów kulturowych (Kapliczka Matki Bożej, Tablica pamiątkowa pod Diablakiem, Obelisk na Diablaku, Krzyż Czterech Narciarzy, ruiny schroniska, Tablica pamiątkowa Legionów Józefa Piłsudskiego)		Obszar ochrony ścisłej

4. Działania ochronne na obszarach objętych ochroną czynną i krajobrazową

Lp.	Rodzaj działań ochronnych	Sposób wykonania i zakres	Lokalizacja ¹⁾
1.	Wspomaganie procesu przebudowy drzewostanów przez ograniczenie czynników mogących doprowadzić do gwałtownego rozpadu sztucznych drzewostanów świerkowych (spowolnienie procesu rozpadu) – sukcesywne usuwanie posuszu czynnego i wiatrowałów w sytuacji zagrożenia gwałtownym rozpadem	Według potrzeb	Sztuczne drzewostany świerkowe na obszarze ochrony czynnej
2.	Spowolnienie procesu rozpadu drzewostanów świerkowych przez usuwanie posuszu czynnego i wiatrowałów w sytuacji zagrożenia gwałtownym rozpadem drzewostanów świerkowych sąsiadujących z obszarem Parku	Według potrzeb, po zasięgnięciu opinii Rady Naukowej Parku w odniesieniu do oddz. 92b, 93c i 94c	Drzewostany świerkowe w reglu górnym na obszarze ochrony czynnej
3.	Regulacja składu gatunkowego i struktury drzewostanów (cięcia regulujące) według zasad określonych indywidualnie dla każdego wydzielenia, liczba nawrotów zabiegu ochronnego zależna od warunków przyrodniczych	Do 600 ha	Obszar ochrony czynnej
4.	Regulacja składu gatunkowego i struktury przestrzennej w drzewostanach w ramach cięć wspomagających	Do 273 ha	

5.	Pozostawienie do mineralizacji części zamierających drzew	Co najmniej 10 % miąższości zamierających drzew	
6.	Odnowienia luk i przerzedzeń, przez sadzenia lub podsiewy jodły (<i>Abies alba</i>) i buka (<i>Fagus sylvatica</i>) oraz gatunkami domieszkowymi	Do 50 ha	Luki i przerzedzenia w drzewostanach na obszarze ochrony czynnej
7.	Ewidencja odnowień naturalnych o składzie gatunkowym zgodnym lub częściowo-zgodnym z siedliskiem	Co najmniej 100 ha	Obszar ochrony czynnej i krajobrazowej
8.	Hodowla materiału sadzeniowego w szkółce	Jedna szkółka o powierzchni do 0,50 ha	69d
9.	Pielęgnowanie upraw - wykaszanie niepożądanych roślin na uprawach	Do 30 ha rocznie	Obszar ochrony czynnej
10.	Regulacja składu gatunkowego oraz zagęszczenia drzew w uprawach, odnowieniach naturalnych i młodnikach (zabiegi regulujące) według zasad określonych indywidualnie dla każdego wydzielienia, liczba nawrotów zabiegu ochronnego zależna od warunków przyrodniczych	Do 450 ha	
11.	Zabezpieczanie przed zgryzaniem przez zwierzyną upraw, odnowień naturalnych poprzez stosowanie repelentów lub środków mechanicznych	Średnio rocznie do 40 ha	
12.	Utrzymywanie i tworzenie powierzchni biocenotycznych przez pozostawienie do mineralizacji posuszu czynnego i wiatrowałów w celu wzbogacenia biocenozy (powierzchnie powiatrołomowe, obszary przy potokach)	do 100 ha	
13.	1. Zabezpieczanie przed zgryzaniem przez jelenie (<i>Cervus elaphus</i>) i sarny (<i>Capreolus capreolus</i>) upraw i odnowień naturalnych przez utrzymanie ogrodzeń. 2. Remonty, konserwacja, rozbiórka starych i budowa nowych ogrodzeń	Powierzchnia zabezpieczana do 30 ha	
14.	Ograniczenie liczebności jeleni (<i>Cervus elaphus</i>) w przypadku występowania znaczących uszkodzeń upraw, odnowień naturalnych i starszych drzewostanów spowodowanych przez jelenie	Do poziomu liczebności nie powodującego procesom odnawiania lasu	
15.	Odłowy kornika drukarza (<i>Ips typographus</i>) i rytownika pospolitego (<i>Pityogenes chalcographus</i>) do pułapek feromonowych w celu prowadzenia analiz czynników doprowadzających do zamierania drzewostanów świerkowych i ograniczenia liczebności korników (<i>Scolytinae</i>)	do 200 pułapek rocznie	
16.	Monitorowanie liczebności brudnicy mniszki (<i>Lymantria monacha</i>) przy pomocy pułapek feromonowych	Według potrzeb	
17.	Kontrolne poszukiwanie zasnui i innych owadów - prognoza pojawu		
18.	Usuwanie obcych gatunków zwierząt mogących zagrozić rodzimym siedliskom przyrodniczym lub gatunkom	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej i krajobrazowej

19.	Usuwanie obcych gatunków roślin - niecierpka gruczołowatego (<i>Impatiens glandulifera</i>), rdestowca ostrokończystego (<i>Reynoutria japonica</i>) i innych gatunków roślin lub grzybów mogących zagrozić rodzimym siedliskom przyrodniczym lub gatunkom		
20.	Wypas lub wykaszanie łąk i pastwisk z usunięciem biomasy z ekosystemu co 2 lata, w terminie od połowy lipca do końca sierpnia, okresowe odkrzaczanie i usuwanie drzew	14,43 ha	43b, 43c, 53d, 72d, 72h, 90c, 99b, 99d, 99i, 101d
21.	Nawożenie organiczne zubożałych wskutek ekstensywnego użytkowania łąk	Według potrzeb do 14,43 ha	43b, 43c, 53d, 57c, 72d, 72h, 90c, 99b, 99d, 99i, 101d
22.	Utrzymanie śródleśnej polany - wypas lub wykaszanie łąki z usunięciem biomasy z ekosystemu nie rzadziej niż co 2 lata w terminie od połowy lipca do końca sierpnia, wprowadzaniu diaspor gatunków łąkowych, w razie potrzeby nawożenie łąki, wprowadzanie darni z gatunkami łąkowymi, systematyczne usuwanie pojawiających się gatunków drzewiastych i krzewiastych	1,97 ha	11f
23.	Utrzymanie śródleśnej polany - usunięcie drzew, wypas lub wykaszanie łąki z usuwaniem biomasy z ekosystemu co 2 lata w terminie od połowy lipca do końca sierpnia, przywracanie roślinności łąkowej na części polany, wprowadzenie nasion roślinności łąkowej poprzez rozrzucenie biomasy	do 1,74 ha	57c
24.	1. Powstrzymanie erozji na drogach leśnych (niezarośnięte wciosy). 2. Likwidacja zbędnych dróg leśnych poprzez likwidację rynien erozyjnych i wciosów.	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
25.	Usuwanie odpadów z potoków i ich bezpośredniego sąsiedztwa oraz z terenów położonych przy granicy Parku	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej i krajobrazowej
26.	Rewitalizacja potoków w dolnych odcinkach potoków, w miejscach znacznego obniżenia koryta potoku		
27.	Tworzenie powierzchni biocenotycznych wzdłuż wybranych potoków		
28.	Utrzymanie rekonstrukcji pnia "Grubej Jodły", w razie potrzeby dokonanie zabiegów renowacyjnych obiektu	Obiekt 1	82f
29.	Porządkowanie otoczenia symbolicznego grobu-pomnika prof. Z. Klemensiewicza, w razie potrzeby dokonanie zabiegów renowacyjnych obiektu	Według potrzeb	3c
30.	Usuwanie odpadów z koszy na odpady i kabin WC ustawionych przy głównych wejściach do Parku		Obszar ochrony czynnej i krajobrazowej
31.	Korekta przebiegu szlaku żółtego w rejonie rekonstrukcji pnia Grubej Jodły	500 m	82f
32.	Utrzymanie, konserwacja, remonty, budowa dróg leśnych i infrastruktury drogowej na potrzeby prowadzenia działalności ochronnej, monitoringu i ochrony przeciwpożarowej (nawierzchnia, sączki, przepusty, rowy, mury oporowe i inne)	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
33.	Utrzymanie punktów poboru wody do celów przeciwpożarowych, odtwarzanie punktów	7 zastawek	90h, 72a, 69a, 60a, 63a, 44a, 3a
34.	Utrzymanie głównych linii oddziałowych, linii energetycznych	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej

35.	Usuwanie drzew opanowanych przez owady oraz wiatrowałów i wiatrolomów	Według potrzeb	Obszary objęte ochroną krajobrazową
36.	Nadzór nad lasami nie stanowiącymi własności Skarbu Państwa, wydawanie decyzji dotyczących gospodarki leśnej zgodnie Uproszczonym planem urządzania lasu lub z oceną stanu lasu w przypadku braku Uprozczonego planu urządzania lasu	109 ha	8A, 21A, 9A, 11A, 24A
37.	Zabezpieczanie przed zwierzyną upraw, odnowień naturalnych poprzez stosowanie środków mechanicznych lub repelentów	Średnio rocznie do 1 ha	Obszary objęte ochroną krajobrazową
38.	Wykup lub wymiana gruntów leśnych i nieleśnych od osób fizycznych i wspólnoty położonych na obszarze Parku	Do 118 ha	8A, 9A, 11A, 21A, 24A
39.	Wykup gruntów leśnych i nieleśnych od osób fizycznych położonych w enklawach Parku (Norczak, Stonów, Sulowa Cyrhel, Czarna Cyrhel) i w pobliżu Parku (Brożki i inne)	Do 20 ha	Enklawy wewnętrzne i znajdujące się w pobliżu Parku
40.	Okresowe wykaszanie z usunięciem biomasy z ekosystemu lub wypasanie łąk, okresowe odkrzaczanie	Do 8,22 ha	1b, 1c
41.	Okresowe usuwanie drzew, odkrzaczanie, wykaszanie lub wypasanie śródleśnych hal za zgodą właścicieli	Do 7,08 ha	11Ab, 24Ad, f
42.	Utrzymanie punktu meteorologicznego przy Dyrekcji Parku	0,01 ha	1o
43.	Konserwacja i remont budynków Punktów Infrastruktury Turystycznej i Przyrodniczej	Według potrzeb	3a, 72 g, 101d
44.	Utrzymanie Ogrodu Roślin Babiogórskich i Ogrodu Zmysłów	Według potrzeb	1s
45.	Utrzymanie, konserwacja, remonty infrastruktury Parku (budynek Dyrekcji z zapleczem, osady Parku i inne obiekty budowlane oraz urządzenia techniczne)	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
46.	Utrzymanie dwóch zbiorników przeciwpożarowych	2 obiekty	69d, 99d
47.	Bieżąca konserwacja, naprawa i okresowa wymiana sprzętu w bazach przeciwpożarowych	5 baz sprzętu przeciwpożarowego	Dyrekcja Parku, osada Stonów, osada Orawa, schronisko PTTK Markowe Szczawiny, PITiP Krowiarki
48.	Budowa nowego kompleksu obiektów na potrzeby prowadzenia działalności dokumentacyjno-badawczej, ochronnej Parku, monitoringu przyrodniczego, działalności edukacyjnej oraz zaplecza technicznego	1 kompleks obiektów i infrastruktury towarzyszącej	1a-d - obszar ochrony krajobrazowej - Morgi lub inna lokalizacja
49.	Ochrona ostoi oraz miejsc gniazdowania i żerowania kuraków poprzez redukcję populacji kuny i lisa	Do poziomu liczebności drapieżników nie powodującego dużego zagrożenia kuraków	Obszar ochrony czynnej i krajobrazowej
50.	Ochrona ostoi oraz miejsc bytowania derkacza (<i>Crex crex</i>)	Późne koszenie łąk	Łąki koszone

51.	Poprawa warunków siedliskowych sów i dzięciołów poprzez pozostawianie drzew dziuplastych i posuszu	Według potrzeb	Obszar ochronny czynnej i krajobrazowej
52.	Poprawa warunków bytowania sichrawy karpackiej poprzez odślanianie wiciokrzewu czarnego zasiedlonego przez sichrawę	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
53.	Poprawa warunków bytowania owadów leśnych w tym saproksyliczne poprzez pozostawianie martwych i obumierających drzew	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej, zwłaszcza w dolinach potoków i na terenach podmokłych
54.	Tworzenie nowych miejsc rozrodu płazów poprzez wykonanie "oczek wodnych" i miejsc schronień	Do 20 stanowisk	Obszar ochrony czynnej
55.	Tworzenie nowych miejsc rozrodu gadów poprzez wykonanie kęp kamieni	Do 10 stanowisk	
56.	Ochrona przed kłusownictwem ryb: 1) głowacz przegopletwy (<i>Cottus poecilopus</i>), 2) pstrąg potokowy (<i>Salmo trutta m. fario</i>)	Patrole ochronne w okresie tarła	Potoki, w których odbywa się tarło
57.	Likwidacja kolein na drogach leśnych w celu wyeliminowania pułapek ekologicznych na płazy, likwidacja rynien erozyjnych w pobliżu młak	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej i krajobrazowej
58.	Usuwanie zsynantropizowanych lisów		
59.	Przeciwdziałanie synantropizacji zwierząt - zabezpieczenie miejsc gromadzenia opadów przed dostępem zwierząt, regularne usuwanie odpadów z obszaru Parku		
60.	Przywracanie do właściwego stanu siedlisk mszaków związanych z siedliskami podmokłymi poprzez stopniową likwidację funkcjonowania starych rowów melioracyjnych		
61.	Przywracanie do właściwego stanu siedlisk mszaków epiksylicznych poprzez pozostawianie martwego drewna do mineralizacji		
62.	Przywracanie do właściwego stanu siedlisk porostów epiksylicznych poprzez pozostawianie stojącego posuszu (w tym świerkowego) do mineralizacji		
63.	Hodowla ex situ gatunków roślin: tojad morawski (<i>Aconitum firmum ssp. moravicum</i>), rogownica alpejska (<i>Cerastium alpinum</i>), okrzyń jeleni (<i>Laserpitium archangelica</i>), mieczyk dachówkowaty (<i>Gladiolus imbricatus</i>)		Obszar krajobrazowej
64.	Kształtowanie pasa szerokości do 30 m przy granicy z obiektami budowlanymi	Przy granicy Parku	Obszar ochrony czynnej i krajobrazowej
65.	Wykup lub wymiana uprawnień do serwitutu opałowego	Uprawnienie 707 osad	Obszar ochrony czynnej i krajobrazowej

5. Działania ochronne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony Natura 2000: PLH120001 Ostoja Babiogórska i Babia Góra PLB120011, w części pokrywającej się z obszarem Parku

Podmiotem odpowiedzialnym za realizację działań ochronnych jest Dyrektor Parku jako sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 na gruntach będących w użytkowaniu wieczystym Parku lub na podstawie porozumienia z właścicielem gruntu na gruntach nie będących w użytkowaniu wieczystym Parku.

Działania ochronne wymienione w punktach są obligatoryjne, pozostałe fakultatywne.

Lp.	Przedmiot i cele działań ochronnych ²⁾	Działania ochronne, sposób ich wykonania i rozmiar		Lokalizacja ¹⁾
		obligatoryjne	fakultatywne	
1.	Siedliska: 1) 4060 wysokogórskie borówczyska bażynowe (<i>Empetro-Vaccinietum</i>), 2) 6150 wysokogórskie murawy acydofilne (<i>Juncion trifidi</i>) i bezwapienne wyleżyska śnieżne (<i>Salicion herbaceae</i>), 3) 6170 nawapienne murawy wysokogórskie (<i>Seslerion tatrae</i>) i wyleżyska śnieżne (<i>Arabidion coeruleae</i>), 4) 6430 ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>), 5) 8110 piargi i gołoborza krzemianowe - utrzymanie właściwego stanu ochrony siedlisk	Utrzymanie ochrony ścisłej gwarantujące naturalny rozwój siedlisk: - utrzymanie szlaków turystycznych w dobrym stanie; - korekta przebiegu szlaku w celu zmniejszenia presji na chronione siedliska	Stosowanie przeszkód utrudniających wydeptywanie otoczenia szlaku	Wszystkie lokalizacje siedlisk
2.	Siedliska: 1) 4070 Zarośla kosodrzewiny (<i>Pinetum mugo</i>), 2) 4080 Subalpejskie zarośla wierzby lapońskiej lub śląskiej <i>Salicetum lapponum</i> i <i>Salicetum silesiacae</i> - utrzymanie właściwego stanu ochrony siedlisk	Utrzymanie ochrony ścisłej gwarantujące naturalny rozwój siedlisk		wszystkie lokalizacje siedlisk
3.	6520 górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie (<i>Polygono-Trisetion</i>) - odtwarzanie właściwego stanu ochrony siedliska	Utrzymanie siedliska na powierzchni do 8,34 ha; 1) koszenie raz na dwa lata w sierpniu z zebraniem i wywiezieniem pozyskanej biomasy lub wypas; 2) okresowe usuwanie krzewów i drzew	W razie potrzeb nawożenie organiczne zubożałych siedlisk	Wszystkie lokalizacje siedlisk
4.	7230 górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk - odtwarzanie właściwego stanu ochrony siedliska	Ręczne koszenie młak raz na 2 lata na powierzchni do 1,34 ha		Wszystkie lokalizacje siedlisk na obszarze ochrony czynnej i krajobrazowej

5.	7140 torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea nigrae</i>) - odtwarzanie właściwego stanu ochrony siedliska	1. Ręczne koszenie trzęsawisk raz na 5 lat na powierzchni do 0,34 ha. 2. Likwidacja kolein i rynien erozyjnych		Wszystkie lokalizacje siedlisk na obszarze ochrony czynnej i krajobrazowej
6.	8310 jaskinie nieudostępnione do zwiedzania - utrzymanie właściwego stanu ochrony siedliska		Patrolowanie otoczenia jaskiń w przypadku stwierdzenia zagrożenia nielegalną penetracją jaskiń	obiekty 12
7.	9110 Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagetum</i>) - odtwarzanie właściwego stanu ochrony siedliska	Płaty o zaburzonej strukturze - regulacja składu gatunkowego (I – III klasa wieku)	W ramach prowadzonego procesu przebudowy sztucznych świerczyn - prowadzenie cięć odsłaniających podrosty bukowe, odnowienie sztuczne poprzez sadzenie jodły na silnie przekształconych powierzchniach, zabezpieczanie upraw przed zgryzaniem przez jeleniowate	Lokalizacje w obszarze ochrony czynnej
8.	9130 Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae Fagenion, Galio odorati-Fagenion</i>) - odtwarzanie lub utrzymanie właściwego stanu ochrony siedliska	Zapewnienie naturalnego przebiegu procesów		Lokalizacje na obszarze ochrony ścisłej
		Płaty siedliska o składzie gatunkowym częściowo zgodnym z siedliskiem (w których zachodzące procesy naturalne gwarantują utrzymanie lub poprawę stanu płatu siedliska) – w miarę możliwości w warunkach sprzyjających powstawaniu odnowienia naturalnego jego popieranie, szczególnie odnowienia jodłowego, pielęgnacja odnowień, popieranie gatunków domieszkowych (jawor (<i>Acer pseudoplatanus</i>), jesion (<i>Fraxinus excelsior</i> , wiąz górski (<i>Ulmus glabra</i>), klon zwyczajny (<i>Acer platanoides</i>), czereśnia (<i>Cerasus avium</i>)), w razie konieczności również jodły,	Dopuszczalne są zabiegi w warstwie drzew mające na celu poprawę warunków wzrostu odnowienia jodłowego. W warstwie drzew - w miarę możliwości utrzymywanie zwarcia dostosowanego do potrzeb odnowienia, w tym również prowadzenie zabiegów mających na celu spowalnianie zamierania świerka poprzez usuwanie drzew zasiedlonych i	Lokalizacje w obszarze ochrony czynnej

		<p>wykonywanie zabiegów pielęgnacyjnych sprzyjających docelowemu składowi gatunkowemu drzewostanu.</p> <p>Płaty siedliska o składzie gatunkowym niezgodnym z siedliskiem (sztuczne świerczyny na siedliskach buczyn) – w warunkach sprzyjających powstawaniu odnowienia naturalnego jego popieranie, wprowadzanie jodły, miejscami, popieranie gatunków domieszkowych (jawor (<i>Acer pseudoplatanus</i>), jesion (<i>Fraxinus excelsior</i>), wiąz górski (<i>Ulmus glabra</i>), jawor (<i>Acer platanoides</i>), czereśnia ptasia (<i>Cerasus avium</i>)), wykonywanie zabiegów pielęgnacyjnych sprzyjających docelowemu składowi gatunkowemu drzewostanu. Zabezpieczanie upraw przed zgryzaniem przez jeleniowate.</p>	<p>wiatrowałów.</p> <p>W razie potrzeby redukcja jeleniowatych</p>	
9.	9140 górskie jaworzyny ziołoroślowe (<i>Aceri Fagetum</i>) - odtwarzanie właściwego stanu ochrony siedliska	Zapewnienie naturalnego rozwoju siedliska		lokalizacje w obszarze ochrony czynnej
10.	9180 jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (<i>Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani</i>) - odtwarzanie właściwego stanu ochrony siedliska	Zapewnienie naturalnego rozwoju siedliska		Wszystkie lokalizacje siedlisk
11.	91D0 bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi-Betuletum</i> , <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i> , <i>Pino mugo-Sphagnetum</i> , <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i>) i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne - odtwarzanie właściwego stanu ochrony siedliska	Odtwarzanie stosunków wodnych właściwych dla siedlisk bagiennych poprzez likwidację rowów odwadniających siedlisko, wspieranie udziału świerka		Wszystkie lokalizacje siedlisk na obszarze ochrony czynnej i krajobrazowej
12.	91E0 łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy	Odtwarzanie stosunków wodnych właściwych dla siedlisk łągowych i olsu źródłiskowego (zbiorowiska <i>Caltho-Alnetum</i>) poprzez likwidację rowów odwadniających siedlisko.		Część płątów, które zostały odwodnione na obszarze

	źródłiskowe - odtworzenie właściwego stanu ochrony siedliska	Zapewnienie naturalnego rozwoju siedliska we właściwym stanie ochrony		ochrony czynnej i krajobrazow ej
13.	9410 górskie bory świerkowe - odtwarzanie właściwego stanu ochrony siedliska	Zapewnienie naturalnego rozwoju siedliska dotyczy płatów we właściwym stanie zachowania i objęte ochroną ścisłą		Lokalizacje w obszarze ochrony ściślej
		Spowolnienie procesu rozpadu drzewostanów świerkowych przez usuwanie posuszu czynnego i wiatrowałów w sytuacji zagrożenia gwałtownym rozpadem drzewostanów świerkowych sąsiadujących z obszarem Parku	Według potrzeb, po zasięgnięciu opinii Rady Naukowej Parku w odniesieniu do oddz. 92b, 93c i 94c	Drzewostan y świerkowe w reglu górnym na obszarze ochrony czynnej
		Płaty siedliska o składzie gatunkowym częściowo zgodnym z siedliskiem (w których zachodzące procesy naturalne gwarantują utrzymanie lub poprawę stanu płatu siedliska) – w miarę możliwości w warunkach sprzyjających powstawaniu odnowienia naturalnego jego popieranie, szczególnie odnowienia jodłowego; pielęgnacja odnowień, wprowadzanie jodły; wykonywanie zabiegów pielęgnacyjnych sprzyjających docelowemu składowi gatunkowemu drzewostanu. Płaty siedliska o składzie gatunkowym niezgodnym z siedliskiem - w warunkach sprzyjających powstawaniu odnowienia naturalnego jego popieranie, wykonywanie zabiegów pielęgnacyjnych sprzyjających docelowemu składowi gatunkowemu drzewostanu. W warstwie drzew, w miarę możliwości utrzymywanie zwarcia dostosowanego do potrzeb odnowienia, w tym również zabiegi mające na celu spowalnianie zamierania świerka poprzez usuwanie drzew trocinowych Ograniczenie presji jeleniowatych na odnowienia jodłowe poprzez ochronę indywidualną drzewek i odstrzały redukcyjne;	Dopuszczalne są zabiegi w warstwie drzew mające na celu poprawę warunków wzrostu odnowienia jodłowego	Lokalizacje w obszarze ochrony czynnej

		zabezpieczanie upraw przed zgryzaniem przez jeleniowate. Pozostawienie martwego drewna w ilości około 30 m ³ /ha (średni wskaźnik ilości drewna martwego). Przeciwdziałanie szybkiemu zamieraniu drzewostanów świerkowych poprzez – usuwanie drzew opanowanych przez kornika drukarza, drukarczyka, rytownika pospolitego, usuwanie wiatrowałów stanowiących bazę pokarmową, odłowy do pułapek feromonowych kornika drukarza i rytownika pospolitego.		
	Rośliny			
14.	1386 bezlist okrywowy (<i>Buxbaumia viridis</i>) – utrzymanie właściwego stanu ochrony gatunku (utrzymanie znanych stanowisk)	Zapewnienie naturalnego rozwoju osobników.		Obszar ochrony ścisłej. Stanowisko przypotoko we 42a/3b na obszarze ochrony czynnej
15.	4109 tojad morawski (<i>Aconitum firmum moravicum</i>) – utrzymanie właściwego stanu ochrony gatunku	Bez zabiegów powyżej górnej granicy lasu – zabezpieczenie przed niekontrolowaną presją turystyczną	Uzgodnienie z właścicielami gruntu możliwości wykonania wykaszania ziołorośli (raz na 3-5 lat, w okresie późnojesiennym, ze zbiorem materii organicznej)	Płaty na terenie ochrony ścisłej, płaty na Hali Czarnego
16.	4116 tocja karpacka (<i>Tozzia alpina carpatica</i>) - utrzymanie właściwego stanu ochrony gatunku (utrzymanie znanych stanowisk)	Ustawienie drewnianej barierki ograniczającej schodzenie turystów ze szlaku przed mostkiem w dół Dejakowego Potoku, - w razie pojawienia się nalotu drzew i krzewów na młace – usuwanie nalotu (termin – późna jesień, wczesna wiosna), - wykaszanie polany	Uzgodnienie z właścicielami gruntu możliwości wykonania wykaszania ziołorośli (raz na 3-5 lat, w okresie późnojesiennym, ze zbiorem materii	Dejakowe Szczawiny Wschodnia część Hali Czarnego

			organicznej)	
	Płazy			
17.	1193 kumak górski (<i>Bombina variegata</i>) - odtwarzanie właściwego stanu ochrony gatunku, 2001 traszka karpacka (<i>Triturus montandoni</i>) - odtwarzanie właściwego stanu ochrony	Zapewnienie naturalnego rozwoju osobników.		Obszar ochrony ścisłej
			Utrzymanie i tworzenie nowych „oczek wodnych”, układanie stosów kamieni, gałęzi i pozostawianie powalonych, nieokrzęsanych drzew w sąsiedztwie zbiorników wodnych i terenów podmokłych jako schronień oraz hibernakulum	Obszar ochrony czynnej i krajobrazowej
18.	4014 biegacz urozmaïcony <i>Carabus variolosus</i>) - odtwarzanie właściwego stanu ochrony gatunku	Pozostawienie we właściwym stanie środowisk występowania gatunku: pozostawianie leżących pni drzew w otoczeniu potoków		
19.	4024 sichrawa karpacka (<i>Pseudogaurotina excellens</i>) - odtwarzanie właściwego stanu ochrony gatunku		Okresowe odsłanianie wybranych płatów wiciokrzewu czarnego zasiedlonego przez sichrawę w strefie ochrony czynnej	Cześć stanowisk na terenie ochrony czynnej
20.	4026 zagłębek bruzdkowany (<i>Rhysodes sulcatus</i>) - rozpoznanie stanu populacji i stanu siedliska gatunku	Prowadzenie okresowej kontroli w miejscach potencjalnego występowania gatunku		Obszary ochrony ścisłej w dolnym reglu
21.	2612 darniówka tatrzańska (<i>Microtus tatricus</i>) – rozpoznanie stanu zachowania populacji i siedliska gatunku	Prowadzenie okresowej kontroli w miejscach potencjalnego występowania gatunku		Obszary ochrony ścisłej w górnym reglu i w piętrze kosodrzewiny
22.	1352 wilk <i>Canis lupus</i> - utrzymanie właściwego stanu ochrony gatunku	Utrzymanie dotychczasowego sposobu ochrony	Wspieranie działań mających na celu utrzymanie istniejących korytarzy ekologicznych na poziomie lokalnym, ponadlokalnym	Cały obszar ostoi

23.	1354 niedźwiedź brunatny (<i>Ursus arctos</i>) - utrzymanie właściwego stanu ochrony gatunku	Utrzymanie dotychczasowego sposobu ochrony	Wspieranie działań mających na celu utrzymanie istniejących korytarzy ekologicznych na poziomie lokalnym, ponadlokalnym	Cały obszar ostoi
24.	1361 ryś (<i>Lynx lynx</i>) utrzymanie właściwego stanu ochrony gatunku	Utrzymanie dotychczasowego sposobu ochrony	Wspieranie działań mających na celu utrzymanie istniejących korytarzy ekologicznych na poziomie lokalnym, ponadlokalnym	Cały obszar ostoi
Ptaki				
25.	A108 głuszc (<i>Tetrao urogallus</i>), utrzymanie właściwego stanu ochrony gatunku	Zapewnienie naturalnego rozwoju osobników. Okresowe wyłączenie z zabiegów ochronnych fragmentów leśnych, w których stwierdzono kurę z młodymi lub gniazdo. Nie stosować grodzień upraw w ostojach głuszca. Tworzenie i utrzymywanie powierzchni biocenotycznych. Wykonywanie prac dotyczących pielęgnacji młodników i drzewostanów po okresie lęgowym. Ograniczenie do niezbędnego minimum prac ekosystemach leśnych w okresie lęgowym (między innymi dopuszcza się prowadzenie prac odnowieniowych, pielęgnacji upraw oraz usuwanie posuszu czynnego i wiatrowałów w sytuacji zagrożenia gwałtownym rozpadem drzewostanów świerkowych). Eliminacja drapieżników – kun i lisów. Ochrona przed presją turystyczną	W zakładanych uprawach oraz w odnowieniach naturalnych kształtowanie formy biogrupowej, zapewniającej lepszą możliwość rozwoju borówki.	Cały obszar zasięgu gatunku w Parku
26.	A217 sóweczka (<i>Glaucidium passerinum</i>) i A223 włochatka (<i>Aegolius funereus</i>) – odtwarzanie właściwego stanu ochrony gatunków	Wyznaczenie strefy ochronnych zgodnie z właściwym rozporządzeniem Ministra Środowiska. Tworzenie i utrzymywanie powierzchni biocenotycznych. Pozostawienie do mineralizacji części drzew obumierających i drzew obumarłych. Pozostawianie wszystkich drzew		Cały obszar zasięgu gatunku w Parku

		dziuplastych		
27.	A241 dzięcioł trójpalczasty (<i>Picoides tridactylus</i>) i A236 dzięcioł czarny (<i>Dryocopus martius</i>) – odtwarzanie właściwego stanu ochrony gatunków	Tworzenie i utrzymywanie powierzchni biocenotycznych. Pozostawienie do mineralizacji części drzew obumierających i drzew obumarłych. Pozostawianie wszystkich drzew dziuplastych. Wyłączenie z usuwania posuszu czynnego i wiatrowałów w sytuacji zagrożenia gwałtownym rozpadem drzewostanów świerkowych do 50 m wokół zajętych gniazd (dziupli) do końca lipca		Cały obszar zasięgu gatunku w Parku
28.	A259 siwerniak (<i>Anthus spinoletta</i>) – odtwarzanie właściwego stanu ochrony gatunku	Kontrola i nadzór obszaru Parku przed nielegalnym wstępem i penetrowaniem przez turystów. Zbiór i wywóz odpadów z terenu Parku. Uporządkowanie ruchu turystycznego w rejonie Diablaka		Piętro kosodrzewiny i piętro halne
29.	A267 płochacz halny (<i>Prunella collaris</i>) – odtwarzanie właściwego stanu ochrony gatunku			
30.	A261 pliszka górska (<i>Motacilla cinerea</i>) i A264 pluszcz (<i>Cinclus cinclus</i>) – utrzymanie właściwego stanu ochrony gatunków	Prace dotyczące pielęgnacji młodników i drzewostanów wykonywać po okresie lęgowym	Ograniczenie działań ochronnych w bezpośrednim sąsiedztwie cieków wodnych, średnio 10 m od potoku w zależności od lokalnych uwarunkowań geomorfologicznych	Cały obszar zasięgu gatunku w Parku
31.	A282 drozd obrożny (<i>Turdus torquatus</i>) – odtwarzanie właściwego stanu ochrony gatunku	Tworzenie i utrzymywanie powierzchni biocenotycznych. Prace dotyczące pielęgnacji młodników i drzewostanów wykonywać po okresie lęgowym		Cały obszar zasięgu gatunku w Parku

Rozdział VIII

SPOSOBY MONITORINGU REALIZACJI ZADAŃ OCHRONNYCH ORAZ ICH SKUTKÓW

1. Sposoby monitoringu ekosystemów leśnych

Lp.	Działanie ochronne	Zakres prac monitoringowych	Terminy/ częstotliwość
1.	Ochrona naturalnych procesów przyrodniczych w ekosystemach leśnych	1. Monitoring stanu zasobów leśnych Parku, struktury i dynamiki drzewostanów na stałych kołowych powierzchniach próbnych -wykonywanie pomiarów i analiz zgodnie z dotychczasową metodyką.	Co 10 lat
2.	Wspomaganie procesu przebudowy drzewostanów przez ograniczenie czynników mogących doprowadzić do	2. Monitoring stanu zasobów leśnych Parku,	

	gwałtownego rozpadu drzewostanów świerkowych	struktury i dynamiki drzewostanów na całym obszarze Parku – aktualizacja podziału powierzchniowego, wykonywanie pomiarów i analiz zgodnie z dotychczasową metodyką	
3.	Regulacja składu gatunkowego oraz zagęszczenia drzew w uprawach, odnowieniach naturalnych i młodnikach		
4.	Regulacja składu gatunkowego i struktury drzewostanów (cięcia regulujące)		
5.	Regulacja składu gatunkowego i struktury przestrzennej w drzewostanach w ramach cięć wspomagających		
6.	Odnowienia luk i przerzedzeń, przez sadzenia lub podsiewy		
7.	Rejestracja odnowień naturalnych		
8.	Odnowienia luk i przerzedzeń, przez sadzenia lub podsiewy	Wykonanie oceny udatności upraw wg obowiązującej metodyki	W 2 i 5 roku po posadzeniu, w sezonie wegetacyjnym
9.	Wspomaganie procesu przebudowy drzewostanów przez ograniczenie czynników mogących doprowadzić do gwałtownego rozpadu drzewostanów świerkowych	Monitoring liczebności zasnu (Cephalcia sp.), kornika drukarza (Ips typographus) i rytownika pospolitego (Pityogenes chalcographus), brudnicy mniszki (Lymantria monacha) i innych gatunków w razie masowego pojawu Monitorowanie występowania grzybów pasożytniczych – opieńki (Armillaria sp.) i korzeniowca wieloletniego (Heterobasidion annosum) i innych gatunków w razie ich masowego pojawu	Corocznie
10.	Wzbogacanie różnorodności biologicznej przez utrzymywanie i tworzenie powierzchni biocenotycznych i pozostawianie do mineralizacji wiatrolomów, posuszu czynnego i drzew zamarych	Monitoring martwego drewna (drzew stojących i leżaniny) na stałych kołowych powierzchniach próbnych rozmieszczonych w siatce kwadratów o boku 250 m - wykonywanie pomiarów zgodnie z przyjętą metodyką, pomiar leżaniny na całym obszarze Parku Rejestracją wydzielającego się posuszu i wiatrolomów pozostawionych do mineralizacji zgodnie z dotychczasową metodyką Rejestracja drzew dziuplastych Rejestracja wielkości powierzchni biocenotycznych	Co 10 lat Corocznie
11.	Zabezpieczanie upraw, odnowień naturalnych przed zgryzaniem przez zwierzynę płową przy pomocy: 1) środków mechanicznych i repelentów; 2) ogrodzeń; 3) regulację nadmiernej liczebności jeleni (Cervus elaphus) przez redukcję	Ocena uszkodzeń upraw, odnowień naturalnych, młodników i starszych drzewostanów przez jeleniowate Utrzymanie 12 powierzchni 0,04 ha, w tym w połowie ogrodzonych, do monitorowania intensywności uszkodzania roślinności drzewiastej przez nadmierny stan jeleniowatych i jego wpływu na dynamikę ekosystemów leśnych	Corocznie Co 5 lat, rejestracja uszkodzeń sadzonek i drzew oraz parametrów drzew

2. Sposoby monitoringu lądowych ekosystemów nieleśnych

Lp.	Działanie ochronne	Zakres prac monitoringowych	Terminy/ częstotliwość
1.	Wypas lub wykaszanie łąk i pastwisk z usunięciem biomasy z ekosystemu	Wykonywanie zdjęć fitosocjologicznych co najmniej po 2 na każdej łące lub pastwisku	Co 6 lat
		Utrzymanie co najmniej 4 powierzchni 0,02 ha, w tym w połowie ogrodzonych, do monitorowania zmian w ekosystemach nieleśnych bez zabiegów ochrony czynnej – wykonywanie spisów florystycznych przez okres 20 lat	Co 4 lata
2.	Utrzymanie śródleśnej polany Dejakowe Szczawiny	Szczegółowy monitoring florystyczny Polany Dejakowe Szczawiny	Co 1 rok do roku 2020 i co 3 lata w kolejnym okresie

3. Sposoby monitoringu ekosystemów wodnych

Lp.	Działanie ochronne	Zakres prac monitoringowych	Terminy/ częstotliwość
1.	Rewitalizacja potoków	Pomiar poziomów wody w wybranych potokach	Co najmniej raz w miesiącu
		Odczyt poziomu wody na wodowskazach	
		Pomiar poziomu wody gruntowej w wybranych punktach	
		Pomiar wydajności źródeł – budowa zastawek, pomiary wydajności z zastosowaniem worka brezentowego, miarki i stopera, pomiary temperatury za pomocą termometru rtęciowego	
		Monitoring główne potoki u podnóży Babiej Góry w zakresie: 1) hydrochemii - oznaczenia podstawowych elementów decydujących o czystości wód; 2) hydrobiologii należałoby uwzględnić bezkręgowce wodne oraz sinice i glony osiadłe. 3) Bezkręgowce bentosowe (skład gatunkowy i strukturę dominacji grup wskaźnikowych: jętek, widelnic, chrząszczy i chrzączek)	Co 5 lat Termin poboru prób zalecany na połowę czerwca z zastosowaniem standardowej metodyki
2.	Naturalne procesy przyrodnicze jezior	Pomiar poziomu wody (łata wodowskazowa), temperatury wód Mokrego Stawku	Co najmniej raz na kwartał oraz po wystąpieniu obfitych opadów
		Rejestracja stanu wody w jeziorach: Marków Stawek, Suchy Stawek, Orawski Duży Stawek, Mułowy Stawek	Co najmniej 2 razy w roku (wiosna, jesień)

4. Sposoby monitoringu flory

Lp.	Działanie ochronne	Zakres prac monitoringowych	Terminy/ częstotliwość
1.	Działania ochronne w ekosystemach leśnych i nieleśnych (z wyłączeniem piętra kosodrzewiny i alpejskiego)	Monitoring stanu flory naczyniowej - wykonanie spisów florystycznych na stałych kołowych powierzchniach próbnych, zgodnie z przyjętą metodyką, na powierzchniach kołowych o wielkości 500 m ²	Co 20 lat

		Monitoring stanu flory zarodnikowej - wykonanie spisów florystycznych na stałych kołowych powierzchniach próbnych, zgodnie z przyjętą metodyką, na powierzchniach kołowych o wielkości 100 m ²	Co 20 lat
2.	Usuwanie obcych gatunków roślin i grzybów mogących zagrozić rodzimym siedliskom przyrodniczym lub gatunkom	Monitoring występowania obcych gatunków roślin i grzybów mogących zagrozić rodzimym siedliskom przyrodniczym lub gatunkom	Corocznie
3.	Zachowanie naturalnej różnorodności roślin naczyniowych – gatunki specjalnej troski	Kontrola stanowisk - okrzyn jeleni (<i>Laserpitium archangelica</i>)	Coroczne liczenie osobników na stanowiskach
		Kontrola stanowisk - rogownica alpejska (<i>Cerastium alpinum</i>)	Rejestracja stanowisk co 3 lata
		Rośliny podlegające ochronie gatunkowej, zagrożone, nie wymienione w punkcie 3 i 4 oraz nie będące przedmiotami ochrony	Rejestracja stanowisk roślin i ich siedlisk

5. Sposoby monitoringu fauny

Lp.	Działanie ochronne	Zakres prac monitoringowych	Terminy/ częstotliwość
1.	Ochrona przed kłusownictwem ryb	Monitoring odłowu kontrolne ryb: 1) głowacz pręgopłetwy (<i>Cottus poecilopus</i>); 2) pstrąg potokowy (<i>Salmo trutta m. fario</i>)	co 6 lat
2.	Tworzenie nowych miejsc rozrodu płazów poprzez wykonanie "oczek wodnych" i kęp kamieni	Monitorowanie występowania płazów: 1) traszka górska (<i>Triturus alpestris</i>); 2) ropucha szara (<i>Bufo bufo</i>); 3) traszka zwyczajna (<i>Triturus vulgaris</i>); 4) inne gatunki w ramach monitoringu przedmiotów ochrony	co 3 lata
3.	Poprawa warunków siedliskowych sów i dzięciołów	Monitoring dzięciołów: 1) dzięcioł duży (<i>Dendrocopos major</i>); 2) dzięcioł czarny (<i>Dryocopus martius</i>); 3) dzięcioł średni (<i>Dendrocopos medius</i>); 4) dzięcioł zielonosiwy (<i>Picus canus</i>); 5) inne gatunki w ramach monitoringu przedmiotów ochrony	Co 6 lat
		Monitoring sów: 1) puszczyk uralski (<i>Strix uralensis</i>); 2) puszczyk zwyczajny (<i>Strix aluco</i>); 3) uszatka (<i>Asio otus</i>); 4) inne gatunki w ramach monitoringu przedmiotów ochrony	Co 3 lata
4.	Utrzymywanie i tworzenie powierzchni biocenotycznych	Rejestracja występowania ptaków drapieżnych: 1) jastrząb gołębiarz (<i>Accipiter gentilis</i>); 2) krogulec (<i>Accipiter nisus</i>); 3) myszół zwyczajny (<i>Buteo buteo</i>); 4) inne gatunki ptaków drapieżnych	Ciągle
		Rejestracja występowania innych ptaków specjalnej troski: 1) zimorodek (<i>Alcedo atthis</i>); 2) gąsiorek (<i>Lanius collurio</i>);	Ciągle

		3) bocian czarny (<i>Ciconia nigra</i>); 4) muchołówka żałobna (<i>Ficedula hypoleuca</i>); 5) muchołówka mała (<i>Ficedula parva</i>); 6) słonka (<i>Scolopax rusticola</i>); 7) jarząbek (<i>Bonasa bonasia</i>); 8) derkacz (<i>Crex crex</i>)	
		Rejestracja występowania drobnych ssaków: 1) popielica (<i>Glis glis</i>); 2) orzesznica (<i>Muscardinus avellanarius</i>); 3) koszatka (<i>Dryomys nitedula</i>); 4) żołądnica (<i>Eliomys quercinus</i>)	Co 3 lata
5.	Patrolowanie otoczenia jaskiń w celu przeciwdziałania nielegalnej penetracji jaskiń	Rejestracja występowania nietoperzy: 1) nocek wąsatek (<i>Myotis mystacinus</i>); 2) nocek Natterera (<i>Myotis nattereri</i>); 3) nocek orzęiony (<i>Myotis emarginatus</i>); 4) gacek brunatny (<i>Plecotus auritus</i>); 5) inne gatunki	Co 3 lata
6.	Ochrona ostoi oraz miejsc gniazdowania i żerowania kuraków poprzez redukcję populacji kuny i lisa	Rejestracja liczebności kuny (<i>Martes martes</i>) i lisa (<i>Vulpes vulpes</i>) – po ponowie, obserwacje pośrednie i bezpośrednie	Corocznie
7.	Ograniczenie liczebności jeleni w przypadku występowania znaczących uszkodzeń upraw i odnowień naturalnych przez jelenie	Rejestracja liczebności jeleniowatych - jeleni europejski (<i>Cervus elaphus</i>), sarna (<i>Capreolus capreolus</i>) poprzez: 1) prowadzenie obserwacji w terenie; 2) liczenie bezpośrednie na powierzchniach próbnych; 3) inwentaryzacja babrzysk; 4) inwentaryzacja jeleni na rykowiskach; 5) zimowe liczenie po ponowie na stałych transektach	Corocznie
8.	Utrzymanie różnorodności biologicznej	Rejestracja zwierząt specjalnej troski nie wymienione punktach 1-6 oraz nie będące przedmiotami ochrony	Ciągle

6. Sposoby monitoringu turystyki

Lp.	Działanie ochronne	Zakres prac monitoringowych	Terminy/ częstotliwość
1.	Udostępnianie Parku dla turystyki	Rejestracja turystów w wybranych punktach na szlakach turystycznych oddzielnie dla każdego kierunku ruchu przez wykorzystanie czujników ruchu oraz wielkości sprzedaży biletów wstępu do Parku w wybranych punktach	Ciągle
2.	Utrzymanie drożności letnich i zimowych szlaków turystycznych, ścieżek edukacyjnych	Monitorowanie drożności szlaków turystycznych przez patrolowanie i zbiór informacji od osób i jednostek zewnętrznych	Ciągle
3.	Utrzymanie letnich i zimowych szlaków turystycznych, ścieżek edukacyjnych, ścieżek rowerowych i tras jazdy konnej oraz infrastruktury	Ocena stanu technicznego szlaków turystycznych i infrastruktury turystycznej	Corocznie

turystycznej i edukacyjnej		
----------------------------	--	--

7. Sposoby monitoringu przyrody nieożywionej i gleb

Lp.	Działanie ochronne	Zakres prac monitoringowych	Terminy/ częstotliwość
1.	Ochrona przebiegu naturalnych procesów przyrodniczych	Rejestracja lawinisk	W razie wystąpienia
		Rejestracja osuwisk	
		Rejestracja wyleżysk śnieżnych – zalegania śniegu w miesiącach letnich	corocznie
		Rejestracja jaskiń	W razie odkrycia

8. Sposoby monitoringu krajobrazu

Lp.	Działanie ochronne	Zakres prac monitoringowych	Terminy/ częstotliwość
1.	Procesy przyrodnicze na obszarze Parku, realizacja zadań ochronnych na obszarze ochrony czynnej i krajobrazowej	Monitorowanie krajobrazu z punktów widokowych	Co 5 lat
		Monitorowanie zmian krajobrazu w obszarze Parku, jego bezpośrednim sąsiedztwie	Co 5 lat

9. Sposoby monitoringu w odniesieniu siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Babiogórska PLH120001⁵⁾

L.p.	Kod i typ siedliska przyrodniczego ²⁾	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych			Podmiot odpowiedzialny
		parametry ⁴⁾	często- tliwość	lokalizacja ¹⁾	
1.	4060 - wysokogórskie borówczyska bażynowe (<i>Empetro – Vaccinietum</i>)	1) powierzchnia siedliska; 2) struktura i funkcja; 3) perspektywy ochrony	Co 6 lat	Po dwa stanowiska: 24A, 22; Po jednym stanowisku: 20, 21	1. Dyrektor Parku, jako sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000, na gruntach będących w użytkowaniu wieczystym Parku. 2. Dyrektor Parku, jako sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 na podstawie porozumienia z właścicielem gruntu na gruntach niebędących w użytkowaniu wieczystym Parku lub niebędących własnością Parku
2.	*4070 - zarośla kosodrzewiny (<i>Pinetum mugo</i>)	1) powierzchnia siedliska; 2) struktura i funkcja; 3) perspektywy ochrony	Co 6 lat	po dwa stanowiska: 28, po jednym stanowisku: 24A, 23, 22, 20, 19, 27,	Dyrektor Parku, jako sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000, na gruntach będących w użytkowaniu wieczystym Parku
3.	4080 -subalpejskie	1) powierzchnia siedliska;	Co 6 lat	po cztery	

	zarośla wierzby lapońskiej lub śląskiej <i>Salicetum silesiacae</i> i <i>Salix silesiaca-Alnus viridis</i>	2) struktura i funkcja; 3) perspektywy ochrony		stanowiska: 22	
4.	6150 wysokogórskie murawy acydofilne (<i>Juncion trifidi</i>) i bezwapienne wyleżyska śnieżne (<i>Salicion herbaceae</i>)	1) powierzchnia siedliska; 2) struktura i funkcja; 3) perspektywy ochrony	Co 6 lat	po trzy stanowiska: 22, 28, po dwa stanowiska: 21,	
5.	6170 -nawapienne murawy wysokogórskie (<i>Seslerion tatrae</i>) i wyleżyska śnieżne (<i>Arabidion coeruleae</i>)	1) powierzchnia siedliska; 2) struktura i funkcja; 3) perspektywy ochrony	Co 6 lat	po cztery stanowiska: 22	
6.	6430 - ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>)	1) powierzchnia siedliska; 2) struktura i funkcja; 3) perspektywy ochrony	Co 6 lat	Po jednym stanowisku: 4, 16, 21, 22, 24, 24A, 28, 61, 68, 96, po dwa stanowiska: 23	1. Dyrektor Parku, jako sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000, na gruntach będących w użytkowaniu wieczystym Parku. 2. Dyrektor Parku, jako sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 na podstawie porozumienia z właścicielem gruntu na gruntach niebędących w użytkowaniu wieczystym Parku lub niebędących własnością Parku
7.	6520 - górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie (<i>Polygono-Trisetion</i>)	1) powierzchnia siedliska; 2) struktura i funkcja; 3) perspektywy ochrony	Co 6 lat	Gubernasówka, Lniarka, Rybna	Dyrektor Parku, jako sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000, na gruntach będących w użytkowaniu wieczystym Parku
8.	7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea nigrae</i>)	1) powierzchnia siedliska; 2) struktura i funkcja; 3) perspektywy ochrony	Co 6 lat	Jedno stanowisko:	

9.	7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	1) powierzchnia siedliska; 2) struktura i funkcja; 3) perspektywy ochrony	Co 6 lat	Hala Czarnego, Markowe Równienki	1. Dyrektor Parku, jako sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000, na gruntach będących w użytkowaniu wieczystym Parku. 2. Dyrektor Parku, jako sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 na podstawie porozumienia z właścicielem gruntu na gruntach niebędących w użytkowaniu wieczystym Parku lub niebędących własnością Parku
10.	8110 Piargi i gołoborza krzemianowe	1) powierzchnia siedliska; 2) struktura i funkcja; 3) perspektywy zachowania	Co 6 lat	Dwa stanowiska: 22	Dyrektor Parku, jako sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000, na gruntach będących w użytkowaniu wieczystym Parku
11.	8310 Jaskinie nie udostępniane do zwiedzania	1) powierzchnia siedliska; 2) struktura i funkcja; 3) perspektywy zachowania	Co 6 lat		
12.	9110 Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagenion</i>)	1) powierzchnia siedliska; 2) struktura i funkcja; 3) perspektywy zachowania	Co 6 lat-10	Po jednym stanowisku: 30, 51, 55, 60, 64, 66, 69, 76, 96, 101	
13.	9130 Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>)	1) powierzchnia siedliska; 2) struktura i funkcja; 3) perspektywy zachowania	co 6 lat	Po jednym stanowisku: 7, 13, 14, 16, 35, 36, 50, 52, 95	
14.	9140 Środkowoeuropejskie, subalpejskie i górskie lasy bukowe z jaworem oraz szczawiem górskim (<i>Aceri-Fagetum</i>)	1) powierzchnia siedliska; 2) struktura i funkcja; 3) perspektywy ochrony	co 6 lat	Po jednym stanowisku: 11, 37, 61	
15.	9180 Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach	1) powierzchnia siedliska; 2) struktura i funkcja; 3) perspektywy ochrony	co 6 lat	Po jednym stanowisku: 18, 19, 48	
16.	91D0 Bory i lasy bagienne	1) powierzchnia siedliska; 2) struktura i funkcja; 3) perspektywy ochrony	co 6 lat	Jedno stanowisko: 97	

17.	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe)	1) powierzchnia siedliska; 2) struktura i funkcja; 3) perspektywy ochrony	co 6 lat	Po jednym stanowisku: 43, 50, 59, 62, 67, 68	
18.	9410 Górskie bory świerkowe	1) powierzchnia siedliska; 2) struktura i funkcja; 3) perspektywy ochrony	Co 6 lat	Po jednym stanowisku : 10, 18, 22, 23, 24A, 25, 26, 28, 38, 64, 77, 89	1. Dyrektor Parku, jako sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000, na gruntach będących w użytkowaniu wieczystym Parku. 2. Dyrektor Parku, jako sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 na podstawie porozumienia z właścicielem gruntu na gruntach niebędących w użytkowaniu wieczystym Parku lub niebędących własnością Parku

10. Sposoby monitoringu w odniesieniu gatunków roślin będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 PLH120001 Ostoja Babiogórska⁵⁾

L.p.	Przedmiot ochrony ²⁾	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych			Podmiot odpowiedzialny
		parametry ⁴⁾	częstotliwość	lokalizacja ¹⁾	
1.	Bezlist okrywowy (<i>Buxbaumia viridis</i>)	1) Stanu populacji; 2) Stanu siedliska; 3) Perspektywy ochrony gatunku	co 6 lat	Po jednym stanowisku: 7, 42	Dyrektor Parku, jako sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000, na gruntach będących w użytkowaniu wieczystym Parku
2.	Tojad morawski (<i>Aconitum firmum moravicum</i>)			Szumiąca Woda; Markowy Potok, Perć akademików - rynna osuwiskowa, Hala Czarna; Cyłowy Potok	1. Dyrektor Parku, jako sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000, na gruntach będących w użytkowaniu wieczystym Parku.
3.	Tocja karpacka (<i>Tozzia alpina carpatica</i>)			Dejakowe Szczawiny, Hala Czarne	2. Dyrektor Parku, jako sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 na podstawie porozumienia z właścicielem gruntu na gruntach niebędących w użytkowaniu wieczystym

				Parku lub niebędących własnością Parku
--	--	--	--	---

11. Sposoby monitoringu w odniesieniu do gatunków zwierząt będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Babiogórska PLH120001⁵⁾

L.p.	Przedmioty ochrony ²⁾	Monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych			Podmiot odpowiedzialny
		parametry ⁴⁾	częstotliwość	lokalizacja ¹⁾	
1	Ryś (<i>Lynx lynx</i>)	Stan populacji	Corocznie	Cały obszar Parku	Dyrektor Parku, jako sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000, na gruntach będących w użytkowaniu wieczystym Parku
2	Wilk (<i>Canis lupus</i>)				
3	Niedźwiedź brunatny (<i>Ursus arctos</i>)				
4	Darniówka tatrzańska (<i>Microtus tatricus</i>)	1) Stan populacji; 2) Stan siedliska; 3) Perspektywy zachowania	Co 6 lat		
5	Kumak górski (<i>Bombina variegata</i>)		Co 3 lata		
6	Traszka karpacka (<i>Triturus montandoni</i>)		Co 3 lata		
7	Biegacz urozmaicony (<i>Carabus variolosus</i>)		Co 6 lat	Dolina potoku Jaworzyna w zasięgu wysokościowym 770-880 m n.p.m.	
8	Sichrawa karpacka (<i>Pseudogaurotina excellens</i>)	Stan populacji	Co 3 lata	Po jednym stanowisku: 6, 10, 12, 19, 39, 46	
		1) Stan siedliska; 2) Perspektywy zachowania	co 6 lat		
9	Zagłębek bruzdkowany (<i>Rhysodes sulcatus</i>)	1) Stan populacji; 2) Stan siedliska; 3) Perspektywy zachowania	Co 6 lat	Po jednym stanowisku: 6, 7, 14, 16	

12. Sposoby monitoringu w odniesieniu do gatunków ptaków będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 Babia Góra PLB120011⁵⁾

Lp.	Przedmiot ochrony	kod	Zakres prac monitoringowych	Termin/Częstotliwość	Podmiot odpowiedzialny
1	Głuszec (<i>Tetrao urogallus</i>)	A108	Monitoring liczebności ptaków na tokowiskach (kontrole terenowe, monitoring przy pomocy fotopułapek, badania genetyczne populacji)	Marzec-maj: ciągły monitoring tokowisk przy pomocy fotopułapek. W ciągu całego roku - zbiór materiału genetycznego	Dyrektor Parku, jako sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000, na gruntach będących w użytkowaniu wieczystym

				przez cały okres. Badania genetyczne zebranego materiału co 2 lata	Parku
			Monitoring siedliska metodą HSI	Co 6 lat	
2	Sóweczka (<i>Glaucidium passerinum</i>), włochatka (<i>Aegolius funereus</i>)	A217 A223	Monitoring liczebności; nasłuchyny nocne z prowokacją głosową na transektach rozmieszczonych na terenie całego Parku	3 kontrole w okresie styczeń-kwiecień, co 3 lata	
3	Dzięcioł czarny (<i>Dryocopus martius</i>), dzięcioł białogrzbiety (<i>Dendrocopos leucotos</i>), dzięcioł trójpalczasty (<i>Picoides tridactylus</i>)	A236 A239 A241	Monitoring liczebności gatunków na istniejącej siatce stałych powierzchni monitoringowych (wybrane powierzchnie reprezentujące główne siedliska BgPN)	4 kontrole w okresie kwiecień-maj, co 5 lat	
4	Pliszka górska (<i>Motacilla cinerea</i>), pluszcz (<i>Cinclus cinclus</i>)	A261 A264	Monitoring liczebności na wybranych odcinkach potoków na terenie BgPN	3 kontrole w okresie marzec-kwiecień, co 3 lata	
5	Drozd obrożny (<i>Turdus torquatus</i>)	A282	Monitoring liczebności gatunku na istniejącej siatce stałych powierzchni monitoringowych (wybrane powierzchnie reprezentujące główne siedliska BgPN)	4 kontrole w okresie kwiecień-maj, co 5 lat	
6	Siwerniak (<i>Anthus spinoletta</i>), płochacz halny (<i>Prunella collaris</i>)	A259 A267	Monitoring liczebności na wybranych powierzchniach próbnych	Co 3 lata	

Rozdział IX

OBSZARY I MIEJSCA UDOSTĘPNIONE DLA CELÓW NAUKOWYCH, EDUKACYJNYCH, TURYSTYCZNYCH, REKREACYJNYCH, SPORTOWYCH ORAZ OKREŚLENIE SPOSOBÓW ICH UDOSTĘPNIANIA

1. Udostępnianie obszarów Parku dla celów naukowych

Lp.	Obszary udostępniania	Sposoby udostępniania	Maksymalna liczba osób mogących przebywać jednocześnie w danym miejscu
1.	Cały teren Parku	Za zgodą Dyrektora Parku wydawane po zasięgnięciu opinii Rady Naukowej Parku. Opinia Rady nie jest konieczna przy pracach krótkoterminowych, niezwiązanych z ingerencją w środowisko przyrodnicze Parku, z wyjątkiem badań prowadzonych na terenie objętym ochroną ścisłą. Zakładanie powierzchni badawczych wymaga uzgodnienia ich lokalizacji, oznakowania granic i obiektów pomiarowych	Według opinii Rady Naukowej Parku

2. Udostępnianie obszarów Parku dla celów edukacyjnych

Lp.	Obszary udostępniania ¹⁾	Sposoby udostępniania	Maksymalna liczba osób mogących przebywać jednocześnie w danym miejscu
1	Wystawa Stała (1j)	Zwiedzanie; spotkania edukacyjne	20
2	Ogród Roślin Babiogórskich i Ogród Zmysłów (1k)	Zwiedzanie, terenowe spotkania edukacyjne	60 w dwóch grupach
3	Ścieżka edukacyjna <i>Śladami Wawrzyńca Szkolnika</i> Czatoża–Markowa (72, 76, 77)	Zwiedzanie, terenowe spotkania edukacyjne	Nie wprowadza się ograniczenia ⁵⁾
4	Ścieżka edukacyjna <i>Echa pierwotnej puszczy karpackiej</i> Czatoża - Hala Czarne - Czatoża (15, 16, 24, 24A, 81, 82)		
5	Ścieżka edukacyjna <i>Jak chronimy przyrodę babiogórską</i> Markowa-Ryzowana – Wilczna – Widelki - Markowa (66, 69, 72)		
6	Ścieżka edukacyjna <i>Doliną Rybnego Potoku</i> Ryzowana - Sulowa Cyrhel - Rybna (61, 62, 63, 66, 67, 68)		
7	Ścieżka edukacyjna <i>W reglu dolnym</i> Rybna – Norczak - Policzne (53, 59, 60, 61, 62, 63, 66, 67, 55, 54, 49)		
8	Ścieżka edukacyjna <i>U źródeł Morza Czarne</i> Krowiarki - Hala Śmietanowa – Gubernasówka - Zubrzyca Skansen (90, 96, 99, 99A, 101)		
9	Ścieżka edukacyjna <i>Z Zawoi przez Diablak do Lipnicy Zawoja</i> -Markowe Szczawiny – Diablak - Lipnica Wielka (72, 75, 12, 11, 76, 11A, 23, 22, 27, 28)		
10	<i>Polsko-słowacka ścieżka edukacyjna</i> Markowe Szczawiny –Brona – Diablak - Slana Voda (Słowacja) (23, 22, 28)		

11	Ścieżka edukacyjna „Mokry Kozub” (11, m, n, 72b, d)		
12	Punkt Informacji Turystycznej i Przyrodniczej na Przywarówce (101h)	Spotkania edukacyjne, sprzedaż pozycji wydawniczych	Nie wprowadza się ograniczenia ⁵⁾
13	Punkt Informacji Turystycznej i Przyrodniczej na Krowiarkach (3c)		
14	Punkt Informacji Turystycznej i Przyrodniczej na Markowej (72g)		
15	Krąg edukacyjny przy drodze na Sulową Cyrhel (60a)	Spotkania edukacyjne	30
16	Krąg edukacyjny w Zawoi Markowej (72b)		50
17	Krąg edukacyjny Markowe Rówienki (77a)		30
18	Krąg edukacyjny przy Hali Śmietanowej (90c)		50
19	Krąg edukacyjny na Gubernasówce (101d)		50
20	Krąg edukacyjny na Przywarówce (101h)		100

3. Udostępnianie obszarów dla celów kulturowych

Lp.	Obszary udostępniania ¹⁾	Sposoby udostępniania	Maksymalna liczba osób mogących przebywać jednocześnie w danym miejscu
1	Kapliczka Matki Bożej pod Diablakiem, tablica pamiątkowa (22f)	Przy szlaku turystycznym, miejsce zwiedzania, odpoczynku i modlitwy	Nie wprowadza się ograniczenia ⁵⁾
2	Obelisk na Diablaku (28f)	Przy szlaku turystycznym, zwiedzanie	
3	Tablica pamiątkowa Legionów Józefa Piłsudskiego) (28f)		
4	Krzyż Czterech Narciarzy na południowym stoku Babiej Góry (28a)		
5	Ślady po schronisku pod Diablakiem, na południowym stoku (28g)	Przy szlaku turystycznym. Tablica informacyjna na ścieżce edukacyjnej	
6	Muzeum Turystyki Górskiej PTTK (11Ah)	Zwiedzanie	
7	Krzyż przy schronisku na Markowych Szczawinach (11Ah)	Zwiedzanie, miejsce modlitwy	
8	Symboliczna płyta nagrobna poświęcona pamięci prof. Z. Klemensiewicza; Polana Krowiarki (3c)	Zwiedzanie, miejsce pamięci	

4. Udostępnianie obszarów Parku dla celów turystycznych

Lp.	Obszary udostępniania ¹⁾	Sposoby udostępniania	Maksymalna liczba osób mogących przebywać jednocześnie w danym miejscu
1.	Teren przy schronisku turystycznym górskim PTTK im. Hugona Zapałowicza na Markowych Szczawinach (11Ah, i)	Miejsce odpoczynku, zgromadzeń	Nie wprowadza się ograniczenia ⁵⁾

2.	1. Szlak czerwony na odcinku: granica Parku na Przełęczy Jałowieckiej - Żywieckie Rozstaje – Hala Czarnego – Górny Płaj – Markowe Szczawiny – Przełęcz Brona – Diablak – Sokolica – Krowiarki – granica Parku pod Brożkami, przebiegający przez oddziały o numerach: 16, 15, 24, 13, 12, 23, 22, 28, 21, 27, 20, 26, 25, 19, 18, 17, 4, 3, 2	Szlaki turystyczne piesze, wyznaczone dla ruchu pieszego	Nie wprowadza się ograniczenia ⁵⁾
	2. Szlak zielony na odcinku: granica Parku na Przełęczy Jałowieckiej - Żywieckie Rozstaje – Cyl – Przełęcz Brona – Diablak – Ruiny schroniska – Wielkie Pole - granica Parku, przebiegający przez oddziały o numerach: 16, 24A, 24, 23, 22, 28, 27		
	3. Szlak żółty na odcinku: Zawoja Czatoża od granicy Parku - Fickowe Rozstaje – Górny Płaj – Markowe Szczawiny – Skręt Ratowników – Diablak, przebiegający przez oddziały o numerach: 81, 82, 15, 16, 24, 24A, 14, 13, 12, 11, 11A, 10, 23, 22, 28; na odcinku Skręt Ratowników – Diablak ruch jest jednostronny z dołu do góry; odcinek szlaku jest zamknięty w okresie zimowym - od 1 XI do 30 IV		
	4. Szlak niebieski na odcinku: Zawoja Czatoża od granicy Parku - Zawoja Markowa – Ryzowana – Sulowa Cyrhel – Norczak – Policzne – droga wojewódzka nr 957 – I Serpentina – Stara Droga - Krowiarki – Górny Płaj - Markowe Szczawiny, przebiegający przez oddziały o numerach: 77, 76, 72, 69, 66, 60, 67, 61, 62, 68, 63, 54, 55, 49, 42, 43A, 3, 17-23, 8A, 9A, 11A		
	5. Szlak zielony na odcinku: Zawoja Markowa - Pośredni Bór – Suchy Groń - Markowe Szczawiny, przebiegający przez oddziały o numerach: 72, 75, 12, 11, 76, 11A		
	6. Szlak czarny na odcinku: granica Parku na Ryzowanej - Stary Groń - Markowe Szczawiny, przebiegający przez oddziały o numerach: 66, 60, 61, 62, 63, 67, 68, 64, 65, 10, 11, 11A		
	7. Szlak zielony: Górny Płaj - Sokolica. Przebiegający przez oddziały o numerach: 18, 19		
	8. Szlak niebieski na odcinku: granica Parku przy Hali Śmietanowej – granica Parku przy Gubernasówce –, przebiegający przez oddziały o numerach: 90, 97		
	9. Fragment szlaku czarnego z Czatoży na Przełęcz Jałowiecką, na odcinku przebiegającym w granicach Parku przez oddział o numerze 82		
	10. Fragment ścieżki edukacyjnej o znakach czerwonych z Krowiarek do Gubernasówki przebiegające przez oddziały o numerach: 90, 96, 99, 101		
	11. Fragment drogi leśnej od granicy Parku przy Rybnej do szlaku niebieskiego, przebiegającej przez oddziały o numerach: 59 – 60		
3.	1. Szlak niebieski na odcinku: granica Parku na Hali Śmietanowej – Gubernasówka – granica Parku, przebiegający przez oddziały o numerach: 90, 96, 99, 99A	Szlaki turystyczne rowerowe, wyznaczone dla ruchu rowerowego	Nie wprowadza się ograniczenia ⁵⁾
	2. Szlak niebieski: Zawoja Markowa – Zawoja Czatoża przebiegający przez oddziały o numerach: 72, 76, 77		
	3. Szlak niebieski: Rybna – Stonów- Rybna przebiegający przez oddziały o numerach: 59, 60, 62		

	4. Szlak: Morgi - przebiegający przez oddział nr 1		
4.	1. Szlak zielony: Górny Płaj – Markowe Rówienki, przebiegający przez oddziały o numerach: 14, 76, 77 2. Szlak czarny: Górny Płaj – Sulowa Cyrhel – Rybna – Granica Parku przebiegający przez oddziały o numerach: 11, 10, 65, 68, 64, 63, 62, 61, 60, 59 3. Szlak czerwony: Sokolica – Krowiarki. przebiegający przez oddziały o numerach: 25, 89 4. Szlak czerwony: Mokry Kozub przebiegający przez oddział o numerze 1	Szlaki turystyczne narciarskie (zimowe), wyznaczone dla ruchu narciarskiego	Nie wprowadza się ograniczenia ⁵⁾
5.	Szlak niebieski na odcinku: granica Parku na Hali Śmietanowej – Gubernasówka – granica Parku przebiegający przez oddziały o numerach: 90, 96, 99, 99A, 101	Szlaki turystyczne, wyznaczone do jazdy konnej wierzchem	Nie wprowadza się ograniczenia ⁵⁾
6.	1. Krag ogniskowy, schron turystyczny z paleniskiem w Zawoi Markowej (72b) 2. Krag ogniskowy, schron turystyczny na „Polu Biwakowym” w Zawoi Policzne (44b) 3. Krag ogniskowy, schron turystyczny na Przywarówce (101h) 4. Schron turystyczny z paleniskiem przy Hali Śmietanowej (90c)	Miejsca (kręgi ogniskowe), w których wolno palić ogniska	50 50 100 50
7.	„Pole Biwakowe” w Zawoi Policzne (44b), przy drodze wojewódzkiej	Miejsce do biwakowania	50

5. Udostępnianie obszarów Parku dla celów rekreacyjnych i sportowych

Lp.	Obszary udostępniania	Sposoby udostępniania	Maksymalna liczba osób mogących przebywać jednocześnie w danym miejscu
1.	Cały teren Parku, w wyznaczonych miejscach w zależności od charakteru imprezy rekreacyjno-sportowej	Organizacja imprez rekreacyjno-sportowych w ograniczonym zakresie za zgodą Dyrektora Parku i uzgodnieniem szczegółowych warunków przeprowadzenia imprezy	Ustala Dyrektor Parku w zależności od charakteru imprezy rekreacyjno-sportowej

Rozdział X

miejsca, w których może być prowadzona działalność wytwórcza, handlowa i rolnicza

1. Miejscami, w których może być prowadzona działalność wytwórcza, handlowa są:

Lp	Miejsca udostępniane ¹⁾	Uwagi
1.	Dyrekcja Parku, Ośrodek Edukacyjny Parku, miejsce udostępnione w celach edukacyjnych (oddz. 1)	Sprzedaż biletów wstępu, wydawnictw i pamiątek regionalnych, mała gastronomia,
2.	Punkt informacji turystycznej i przyrodniczej na	

	Krowiarkach (oddz. 3) Przywarówce (oddz 101)	wypożyczanie sprzętu sportowego i turystycznego
3.	Punkt informacji turystycznej i przyrodniczej w Zawoi Markowej, parking, miejsce udostępniane w celach edukacyjnych i rekreacyjnych (oddz. 72)	
4.	Hala Czarnego (oddz. 24A)	
5.	Ośrodek Edukacyjny na Morgach (po wybudowaniu i oddaniu do użytku)	
6.	Gubernasówka (oddz. 101)	
7.	Pokoje gościnne Parku (Rybna oddz. 53, Markowa oddz. 72, Stonów oddz. 57, Śmietanowa oddz. 90)	Udostępnianie bazy noclegowej
8.	Schronisko Turystyczne PTTK Markowe Szczawiny (oddz. 11 A)	Działalność hotelarska, gastronomia, sprzedaż wydawnictw i pamiątek regionalnych działalność schroniska górskiego

2. Działalność rolnicza dopuszczona jest:

Lp.	Miejsca udostępniane ¹⁾	Uwagi
1.	Morgi (oddział 1)	Ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk
2.	Policzne (oddz. 43)	
3.	Polana Rybna (oddz. 53)	
4.	Polana Stonów (oddz. 57)	
5.	Markowa (oddz. 72)	
6.	Lniarka (oddz. 99)	
7.	Gubernasówka (oddz. 101)	
8.	Dejakowe Szczawiny (oddz. 11)	
9.	Markowe Szczawiny (oddz. 11A)	
10.	Hala Czarnego (oddz. 24A)	

Rozdział XI

USTALENIA DO STUDIÓW UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMIN, MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO I ŚLĄSKIEGO DOTYCZĄCE ELIMINACJI LUB OGRANICZANIA ZAGROŻEŃ ZEWNĘTRZNYCH I WEWNĘTRZNYCH

1. Ustalenia do planu zagospodarowania przestrzennego województwa małopolskiego:

- 1) Uwzględnienie zasięgów i celów działalności form ochrony przyrody i obszarów związanych z ochroną przyrody:
  - a) Parku;
  - b) otuliny Parku;
  - c) Obszarów Natura 2000:
    - specjalnej ochrony ptaków Babia Góra PLB120011;
    - obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Ostoja Babiogórska PLH120001;
  - d) Rezerwatu Biosfery „Babia Góra”;
  - e) sąsiedztwa słowackich obszarów chronionych - Chránená Krajinná Oblast Horná Orava, w tym Rezerwatu „Babia Hora”.

- 2) Utrzymanie korytarzy ekologicznych:
  - a) między Babią Górą a Tatrami, prowadzący przez obszar torfowisk Orawsko-Nowotarskich. Wskazane jest utrzymanie dotychczasowych terenów rolnych i leśnych;
  - b) między Babią Górą a Gorcami – przez Pasma Policy, Pasma Podhalańskie. Newralgicznym punktem jest odcinek korytarza,. Wskazane jest utrzymanie dotychczasowych terenów rolnych i leśnych, w razie rozbudowy drogi krajowej nr 7, budowa przejścia dla zwierząt w rejonie Przełęczy Spytkowickiej;
  - c) między Babią Górą a Grupą Pilska i Beskid Śląski. Główna oś tego korytarza wiedzie przygranicznymi grzbietami Beskidu Żywieckiego i grzbietami Beskidu Śląskiego;
  - d) wzdłuż rzeki Skawica;
  - e) wzdłuż rzeki Czarna Orawa.
- 3) Ze względu na uciążliwość drogi wojewódzkiej nr 957 biegnącej przez Park, celowe byłoby dokonanie zmiany układu komunikacyjnego na rzecz częściowego odciążenia drogi od ruchu tranzytowego Śląsk – Podhale.
- 4) Objęcie priorytetami gmin w rejonie Babiej Góry w zakresie porządkowania infrastruktury technicznej, a zwłaszcza doprowadzenia gazu, stosowania ekologicznych źródeł energii, ochrony wód i powietrza przed zanieczyszczeniami.

2. Ustalenia do planu zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego

- 1) Uwzględnienie zasięgów i celów działalności form ochrony przyrody i obszarów związanych z ochroną przyrody:
  - a) otuliny Parku;
  - b) Rezerwatu Biosfery „Babia Góra” (strefa przejściowa);
  - c) sąsiedztwa słowackich przyrodniczych obszarów chronionych - Chránená Krajinná Oblast Horná Orava.
- 2) Utrzymanie ekologicznego: Babia Góra – Grupa Pilska, Beskid Śląski. Wskazane jest utrzymanie dotychczasowych terenów rolnych i leśnych;

3. Ustalenia do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w gminie Zawoja

- 1) Uwzględnienie zasięgów i celów działalności form ochrony przyrody i obszarów związanych z ochroną przyrody:
  - a) Parku;
  - b) otuliny Parku;
  - c) Rezerwatu Biosfery „Babia Góra”;
  - d) Obszarów Natura 2000:
    - specjalnej ochrony ptaków Babia Góra PLB120011;
    - obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Ostoja Babiogórska PLH120001;
  - e) sąsiedztwa słowackich przyrodniczych obszarów chronionych - Chránená Krajinná Oblast Horná Orava, w tym Rezerwatu „Babia Hora”.

W przypadku Parku uwzględnienie zasad ochrony przyrody na obszarach objętych ochroną ścisłą, czynną i krajobrazową.

W przypadku rezerwatu Biosfery „Babia Góra” uwzględnienie wydzielonych w nim stref:

- a) centralnej,
- b) buforowej,
- c) przejściowej.
- 2) Uwzględnienie ustaleń szczegółowych:
  - a) W granicach gminy Zawoja znajduje się 5 enklaw otoczonych obszarem Parku: Sulowa Cyrhla, Norczak, Czarna Cyrhla, Stonów I, Stonów II. Dla wymienionych wyżej enklaw ustala się:
    - zachowanie terenów otwartych zielonych w formie pól uprawnych, łąk, pastwisk.

- zakaz realizacji nowej zabudowy;
  - dopuszcza się modernizację oraz wymianę kubatury istniejących obiektów budowlanych w ramach zabudowy o charakterze zagrodowym przy zachowaniu dotychczasowych parametrów (wysokości i powierzchni obiektu).
- b) Ze względów krajobrazowo – widokowych i bezpieczeństwa ustala się zamianę napowietrznych linii energetycznych prowadzących do polan Norczak, Stonów, oraz do przysiółka Markowa na podziemne linie kablowe.
  - c) Na znacznym odcinku otwarte tereny wsi Zawoja sąsiadują bezpośrednio z obszarem głównego kompleksu Parku, który jest jednocześnie obszarem Natura 2000 – ochrony ptaków i ochrony siedlisk. W związku z tym ustala się, że w sąsiedztwie kompleksu głównego Parku nie będą lokalizowane obiekty uciążliwe i szkodliwe dla obszarów Natura 2000, a wszelkie inwestycje będą przedmiotem oceny w ramach prognoz oddziaływania ustaleń planu na środowisko sporządzanych do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
  - d) Zaopatrzenie w wodę ludności południowej części wsi Zawoja, położonej w sąsiedztwie kompleksu głównego Parku i Obszarów Natura 2000. Ustala się jako niezbędne opracowanie kompleksowej koncepcji zaopatrzenia tej części Zawoi w wodę z wykorzystaniem nowych ujęć wody budowanych na potokach poniżej granic Parku. W okresach niżówkowych pobór wody nie może naruszać wielkości przepływu nienaruszalnego, ustalonego dla większych potoków babiogórskich.
  - e) Należy kontynuować działania na rzecz ograniczenia zanieczyszczenia wód poprzez lokalne lub zbiorcze sieci kanalizacji sanitarnej.
  - f) Należy kontynuować działania na rzecz ograniczenia niskiej emisji gazów i pyłów szkodliwych dla Parku poprzez zmianę nośników energii w gospodarstwach domowych oraz w innych budynkach.
  - g) Ochrony wymagają obiekty i zespoły zabytkowe prawnie chronione lub nie objęte taką ochroną oraz ich otoczenie. Nie można dopuścić do degradacji ich wartości historycznych, estetycznych i architektonicznych.
  - h) Ustala się utrzymanie lokalizacji Ośrodka Edukacyjnego Babiogórskiego Parku Narodowego na Polanie Morgi.
- 3) Utrzymanie korytarzy ekologicznych:
    - a) między Babią Górą a Gorcami – przez Pasma Policy,
    - b) między Babią Górą a Pilskiem - przez przygraniczne grzbiety Beskidu Żywieckiego;
    - c) wzdłuż rzeki Skawica wraz z dopływami Jaworzynki i Potoku Jałowieckiego.

4. Ustalenia do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w gminie Lipnica Wielka

- 1) Uwzględnienie zasięgów i celów działalności form ochrony przyrody i obszarów związanych z ochroną przyrody:
  - a) Parku i jego otuliny,
  - b) Rezerwatu Biosfery „Babia Góra”,
  - c) Obszarów Natura 2000:
    - specjalnej ochrony ptaków Babia Góra PLB120011;
    - obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Ostoja Babiogórska PLH120001;
  - d) sąsiedztwa słowackich przyrodniczych obszarów chronionych - Chránená Krajinná Oblast Horná Orava, w tym Rezerwatu „Babia Hora”.

W przypadku Parku uwzględnienie zasad jego ochrony, czyli obszarów objętych ochroną ścisłą, czynną i krajobrazową.

W przypadku Rezerwatu Biosfery „Babia Góra” uwzględnienie wydzielonych w nim stref:

- a) centralnej,
- b) buforowej,
- c) przejściowej.

- 2) Uwzględnienie ustaleń szczegółowych:
  - a) W celu usprawnienia ruchu samochodowego o przebiegu równoleżnikowym i odciążenia drogi Rajsztąg ustala się rozwinięcie dawnego połączenia drogowego w kierunku wschodnim z Lipnicy Wielkiej (Za Wodą) do Lipnicy Małej (Szlamczykówka), a następnie do Zubrzycy Dolnej (Rysiówka) i połączenie z Podwilkiem. Natomiast w kierunku zachodnim istnieje możliwość przedłużenia tej drogi z Lipnicy Wielkiej do Rabčic (Słowacja);
  - b) Wobec potrzeby uporządkowania samochodowego ruchu turystycznego ustala się urządzenie parkingu na Przywarówce z odprowadzeniem do kolektora zanieczyszczonych wód spływających z jego powierzchni. Parking może być połączony z punktem Informacji Turystycznej;
  - c) Ze względu na bezpieczeństwo i ochronę walorów krajobrazowo – widokowych ustala się zlikwidowanie napowietrznej linii energetycznej do leśniczówki obwodu Orawa i zastąpienie jej kablem podziemnym;
  - d) Ustala się zasadę zachowania struktur przestrzennych wsi Lipnica Wielka i Kiczory i ochronę krajobrazu charakterystycznego dla Orawy. W tym celu nie należy rozpraszać zabudowy, zwłaszcza letniskowej, natomiast należy zachowywać tradycyjne gabaryty budynków i nawiązywać do orawskich form architektonicznych. Szczegółowej ochronie krajobrazowej i konserwatorskiej powinno podlegać centrum wsi Lipnica Wielka z kościołem i jego otoczeniem;
  - e) Ze względu na położenie gminy Lipnica Wielka w zlewni Orawy spływającej na Słowację, ustala się kontynuowanie porządkowania gospodarki wodno – ściekowej na obszarze gminy;
  - f) Dla realizacji celów strefy przejściowej Rezerwatu Biosfery „Babia Góra” należy rozwijać funkcje turystyczne gminy Lipnica Wielka.
- 3) Ochrona i wzmocnienie drożności korytarzy ekologicznych:
  - a) tereny przy granicy ze Słowacją;
  - b) doliny potoków Syhleč, Lipnica i dolny odcinek rzeki Czarna Orawa.

5. Ustalenia do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w gminie Jabłonka

- 1) Uwzględnienie zasięgów i celów działalności form ochrony przyrody i obszarów związanych z ochroną przyrody:
  - a) sąsiedztwa Parku;
  - b) enklawy Parku objętej ochroną krajobrazową;
  - c) otuliny Parku;
  - d) części strefy przejściowej Rezerwatu Biosfery „Babia Góra”;
  - e) fragmentu obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Babia Góra PLB120011.
- 2) Uwzględnienie ustaleń szczegółowych:
  - a) Zachowanie obecnego sposobu użytkowania fragmentu obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Babia Góra PLB120011;
  - b) Na obszarach gminy sąsiadujących z obszarem specjalnej ochrony ptaków Babia Góra PLB120011 i z obszarem mającego znaczenie dla Wspólnoty Ostoja Babiogórska PLH120001 zachowanie obecnego sposobu użytkowania ziemi oraz nie wprowadzanie źródeł zagrożeń dla chronionych elementów przyrody. W przypadku lokalizacji zagrażających inwestycji wymagają one sprawdzenia w ramach procedury OOS (ocen oddziaływania na środowisko);
  - c) Ustala się zasadę zachowania struktur przestrzennych wsi w gminie Jabłonka i ochronę krajobrazu charakterystycznego dla Orawy. W tym celu nie należy rozpraszać zabudowy, zwłaszcza letniskowej, natomiast należy zachować tradycyjne gabaryty budynków i nawiązywać do orawskich form architektonicznych;
  - d) Niepowiększanie parkingu przy Polanie Krowiarki, natomiast utworzenie nowych parkingów przy drodze wojewódzkiej nr 957, poza strefą lasu;

- e) Rozwinięcie dawnego połączenia drogowego o przebiegu równoleżnikowym z Lipnicy Wielkiej (Za Wodą) do Lipnicy Małej (Szlamczykówka), a następnie do Zubrzycy Dolnej (Rysiówka) i połączenie z Podwilkiem. Droga ta usprawni komunikację lokalną oraz stworzy możliwość odciążenia drogi Rajsztąg;
  - f) Istnieje możliwość przedłużenia tej drogi w kierunku zachodnim z Lipnicy Wielkiej do Rabčic (Słowacja);
  - g) Na odcinku drogi wojewódzkiej nr 957 między Przełęczą Lipnicką a Ochlipowem urządzenie paru punktów widokowych na Kotlinę Orawską i Tatry, połączonych z miejscami postojowymi dla samochodów;
  - h) Ochrony wymagają obiekty i zespoły zabytkowe, prawnie chronione lub nie objęte taką ochroną oraz ich otoczenie. Nie można dopuścić do degradacji ich wartości historycznych, estetycznych i architektonicznych.
- 6. Ustalenia do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w gminie Jeleśnia**
- 1) Uwzględnienie zasięgów i celów działalności form ochrony przyrody i obszarów związanych z ochroną przyrody:
    - a) otuliny Parku;
    - b) Rezerwatu Biosfery „Babia Góra”;
    - c) sąsiedztwa słowackich przyrodniczych obszarów chronionych - Chronionej Krajinnej Oblasti Horna Orava.
  - 2) Utrzymanie korytarza ekologicznego: Babia Góra – Grupa Pilska, Beskid Śląski. Wskazane jest utrzymanie dotychczasowych terenów rolnych i leśnych.

-
- 1) Obszar Parku jest podzielony na oddziały oznaczone liczbami lub liczbami i dużymi literami oraz pododdziały oznaczone małymi literami, zgodnie z Mapą przeglądową Parku, skala 1:10 000, według stanu na dzień 01.01.2015 r. Mapa znajduje się w siedzibie Dyrekcji Parku w Zawoi,
  - 2) Kody siedlisk przyrodniczych, nazwy siedliska przyrodniczych oraz gatunków zwierząt lub roślin podano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczania jako obszary Natura 2000 (Dz. U. Nr 77, poz. 510, z 2012 r. poz. 1041 oraz z 2013 r. poz. 1302), znak „*” oznacza siedlisko przyrodnicze lub gatunek ma znaczenie priorytetowe,
  - 3) Parametry stanu ochrony: FV - właściwy, U1 - niezadowolający, U2 - zły, XX – nieznan,
  - 4) Metodyka monitoringu siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, w tym ptaków została przyjęta według opracowań i publikacji wydanych przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Dyрекcję Generalną Ochrony Środowiska i inne jednostki,
  - 5) ze względu na odpowiedni stan nawierzchni szlaków turystycznych i infrastruktury turystycznej istniejący ruch turystyczny nie powoduje zagrożeń uzasadniających wprowadzenie ograniczeń, grupy zorganizowane są zobowiązane do zwiedzania pod kierunkiem przewodnika turystycznego posiadającego licencję Parku, przy czym jeden przewodnik nie może prowadzić grupy przekraczającej 35 osób,
  - 6) Współrzędne wierzchołków punktów granicznych obszarów Natura 2000 zostały opracowane w układzie współrzędnych PUWG 1992 na podstawie danych z zasobów geodezyjnych Starostwa Suskiego, Starostwa Nowotarskiego, zasobów Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, nie są granicami działek ewidencyjnych w rozumieniu Prawa geodezyjnego i kartograficznego.

PRZEWODNICZĄCY RADY
GMINY JELEŚNIA
mgr inż. Ryszard Nowak